

aantá-kwaasi

Ísu kwíyómpa'a irówana Áríku kae-kwáái aiyayaan-ya'iyó. miráumai-ima maisuwéna maanáimbá agaimakáíye. Áánútunopa'o iyí-ámbá Yútaa-kwaasiti monor-áimbá isaná Ísuma marapá'á kunkáinka'a kwenáíyavai áraire sésa kwenká'á aráápamai kwémaen-amban-iyé. Áánútun-amanko Ísuna kwayó-kwáásíyé kwená aampa'ó kwégun-kwaasiye asirayámbá timúwasa Ísun-aaí aiva'á Yútaa-kwaasi Yérúsaremuva'o máyówai simátímúwasa mináíntávái áraire sésa kwenká'á aráápamai máyówai Yútaa-kwaasiti maravá'á ó'on-daopimpa'a kosimátímakaawe. minkákémbá évakarawai ó'om-baravaka'a Yútaa-kwaasiye ó'on-o'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Áríku mirán-áimbá agaimakáíye.

aantá-kwaasiti mayáímó mairáan-kwasai.

¹ Tíóvíráasiyo ívé-kwandaavimba moóra-kwasai sénaumpo isaaó. aiva-kwándááívímbá Áánútu Ísumba ai'marówana marapá'á kunkáin-ainkwara mayáímá kumbairáin-ainkwara aaimá siráin-ainkwara avumpimbá amápa'-mayaima mairáinkwara'a komaé tamae umái kwená mayái marapá'á ánásowana

² Áánútu kunairówana kwíyómpa'a iráin-ainkwara'a aiva-kwándááívímbá agaimakáunda isa'á ívé-kwandaavinkwara'a agaimaráúmpo

isaaó. Ísu kesí aantá-kwaasiye séna ítámakaiye. Ísu íma kwíyómpa'a irónka'a Áánútun-amankona asirayánkwará'á ména aantá-kwaasi kwená áamámba simátímakaiye.

³ Ísu pukáimpinkemba usásinena kae-kwáái aiyayaan-kanaama 40 kanaama moóra-mora-tawai paárurena kwenáúma kawe'á umái agaráátinkowasa awánésa sésa árai'a Ísu pukáimpinkemba usásinena máyáíye suwaná paáruronka'a Áánútu kwená kwaásimo kawááin-aimba simátíma'maena iráíye.

⁴ moóra-tawai torupésa toómbá kwénowana Ísu paaréna séna maanká'á Yérúsaremu-naopa'a íma tuwé'a úwoi mé'a kesivo kesimambá tíménaumnemo asiramái siráimba kwéamu'mare'a máyaanana úwoi tímíno. mináímbá á'a simátíme'a sé'a

⁵ Yóni nombá pétinkaraimbanivo sáwíyanka'a Áánútun-amanko kuména keinárawapimba anómba umátinkanivo amu'maré'a máéro Ísu siráíye.

Áánútu Ísumba kunairówana iráin-kwasai.

⁶ Óríve-omapa'a Ísuwe aantá-kwaasiye torupésa Ísumba áísaa esa sésa Ísóigoo ívéra Áróamáni-kamaani-kwaasi ti'mátuwewa Ísareri-kwaasiya kawáá ínnyono suwaná

⁷ Ísu séna moóra-kanaamo tínimba ívéra'i. aánowa'iyo. Áánútu kwená imáyáavinkemba mirá íníye. kawe-kánáámó sáwí-kanaamo paárinimba Áánútu kwená imáyáavinkemba mirá íníye. mirán-kánáámó tínimba sáwíyan-aimbanivo

8 kemó sendá anón-aimbanivo ísáaro. Áánútun-amankoma kentópa'a kúmínimba kwená asirayámbá tirumpimbá anómba umátinkaina'a kesááigwara kentáváígwará'á simátíme'a Yérúsaremu-naopare Yútiyaa-ayampare Sámériyaa-ayampare amápar-ayampare kosimátíma'mae'a nááóro

9 Ísu simásuwowasa awánomba Áánútu Ísumba kunairówana ainánkó Ísumba káátaguwasa íma awánowana

10 Ísumo iyúmba kwíyómpa'a karátuwesa máyówasarai avekáán-umai kae-kwáásí kwayán-únánkwátói úmaesarai egwaa'á mésarai

11 sésarai Káríri-ayampaken-kwaasiyono. íma kwíyómpa'a karátuwe'a máéro. awánaawanamo Áánútu kunairáisanamo kwíyómpa'o íyínten-umai ókwara'a miráumai kumíníye sirááíye.

Yútásina mayáír'á usámairain-kwasai.

12 mindárai simásúwóyasa aantá-kwaasi Óríve-omapa Yérúsaremu-naor-egwaar-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a koyauwerésa

13 máyón-daumpa'a ávúmayaataan-daumpa'a umésa miwímá Ísuna aantá-kwaasi moórámorawai túwí'a Pítaawe Yóniye Yémésiye Éndaruwe Vírípiye Tómaásiye Pátóromuwe Mátíyuwe Árávíási ááninko áwí'a Yémésiye moóráwai kwemá Áróamáani-kamaani-kwaasi tí'mátuwanae siráíwai áwí'a Sáímoniye moóráwai ó'on-Yemesi ááninko áwí'a Yútásiye miráumai-kwaasi aantá-kwaasi

14 tayorupontembá námúnaa seé máémbani.
minkwáásíyónté évakar-inintone Ísumba
anówawe Ísun-ává'awaawiye tayorupamáí mésa
námúnaa seé máémbani.

15 námúnaa síma-sima kwéesa moórá-kanaama
sáwíva-kwaasi 120 kwaasi Ísun-aaiyavesa áraire
siráan-kwaasi tayorupamáí máyówana Pítaa
usásinena simátimena séna

16-17 kesí kwaásiyono. naaóvá'á Áánútun-
amankoma kentáá síkwá'náomba áwí'a Tévítimba
simámena Yútási-aai súwana agaimakáimba
póna mináímbá paáriniye. ááéma kentááyáváiyé
Yútásintavaiye Ísu kesí mayáí máyáaro séna
ításinkowata aantá-kwaasiti mayáí-íta umáíya
mairáundayaawe. naaémba Yútási tí'maena
Ísunopa'a túwasa táto'mai áí'maesa ándávimba
ánkaraawe. [

18 Yútási misáwí-máyáígóná meéyámbá
óntamba mairéna maramá meéyán-umasuwena
mimbárává'á ándáma uréna kweyááríka'a
kwenanumarambá arátuwena ámú'a kuvánkaar-
úwana ayánaruntomba marapátá kunkturáiyé.

19 Yérúsaremuvaaken-kwaasi isésa miwí
tááivinkemba mimbárágó áwí'a Akeotaava'an-
iye sésa kwántámai-kwí'a naae-márává'an-iye
siráawe.]

20 ánivo monor-ímó agaimakón-auvai-
kwandaavimba Tévíti agaimaréna séna
kwená naambá tu'nambá isasá
mimpímbá íma kwaási kwégwaewe
agaimaréna séna moóráva'a agaimaréna séna
kwená mayáír'á moóráwai usámayaniye
agaimaréna sirónka'a póta

21-22 moóráwai Yútásina mayáirá'á
 usámayaniwaimba avakáá-umaiya
 airánaundayaawe. Ísu Káráisitima
 pukáimpinkemba usásinkain-aimba kweséya
 tásáumai simátíma'maeta kónaunda póta
 Yóni nombá kwévetinkowana Ísu mayáímá
 ááimba ásámai mayówata kuré-ire úmae
 kwénaaowananya Áánútu Ísumba kunairówana
 kwíyómpa'a iyúwasa awánaraawaivinkemba
 moóráwaimba airáananaya kwemá Yútásimo
 tukáim-bayai usámayaniye Pítaa simásuwowasa
 23 isésa kae-kwáásí túwí'a tésa moóráwai
 kaumbo-kwí'á tamámakaawai moórá-awí'a
 Yósépi moórá-awí'a Paasapasí moórá-awí'a
 Yásátasi uwaná moóráwai áwí'a Mátáyáasi
 miráumai-kwaasirai túwí'a tamásuwesa
 24 námúnaa sésa Ísóigoo amápa-kwaasiti imáyáa
 awáné tirumbá tuwáné minkáé-kwáásívinkémbá
 náawa Yútásina mayái aantá-kwaasiti mayáirá'á
 usámayaniyo. agaráásínkénata awánaano.
 25 Yútási kwená mayái ivátuwena puwéna kwená
 mayáígóná meéyámbá sáwí-marupa'a kunkáiyé
 sésa
 26 námúnaa simásuwesa kae-kwáásí túwí'a
 kae-kwándááivímbá agaimái anavéúmpímbá
 kuvé'makowana moóráwai moórá-kwandaai
 mósá mairéna awánómba Mátáyáasiye sésa
 agaimakówana aantá-kwaasi sísamaivakemba
 moórá kumbaimái-kwaasivimba komayái
 mairáiyé.

2

Áánútun-amankoma kunkáin-kwasai.

1 naaémba toómbá áká'mai Áánútuntavesa ísámai kaunánáe sésa torupaan-kánáámá túwasa Ísun-aaiyavesa áraire siráawai amápa'a mimbórá-náúmpá'á torupamáí máyówana

2 avekáán-úwana kwíyómpakemba anón-undaraamba torówasa kwéisowana máyón-daumpa'a kuména móanoni'a úwana

3 iraronkáán-tántáá'á paárurena taaínkaar-umai moórá-mora-kwaasi tinepimpá'á kóyáwé úwana

4 Áánútun-amankoma tirumpimbá anómba umátinkowasa máyówana Áánútun-amankoma asirayámbá tímúwasa ó'on-o'on-kwaasi tááivinkemba siráawe.

5 toómbá áká'mai Áánútuntavesa ísámai kaunánáe sésa torupaan-kánáá túntavesa Yútaa-kwaasi Áánútuna imáyáa mósá márówai ó'on-o'om-baravakemba Yérúsaremu-naopa'a tayorupamáí máyówana

6 úndáraamba torónka'a isésa mindámbó kwáyopa'a tayorupowasá miwí tááivinkemba kwésuwasa isésa táátavai ésa

7 ávááraumai imáyáa ésa sésa kwésewai amápa'a Kárírivakewai mináímbá kwésewain-owe sésa

8 moórá-morawai sésa kesááivinken-aine simásaraawe.

9 kesáámá évaka'a Páátiyaa-maravakewaiya évaka'a Mítiyaa-maravakewaiya évaka'a Iramu-máravákéwáiyá évaka'a Mésópótemiyaa-maravakewaiya évaka'a Yútiyaa-maravakewaiya évaka'a Kápátósiyaa-maravakewaiya évaka'a Pontasi-máravákéwáiyá évaka'a Ésiyaa-

maravakewaiya

10 évaka'a Vírísiyaa-maravakewaiye évaka'a Pámpíríyaa-maravakewaiya évaka'a Ísípi-maravakewaiya évaka'a Árípiyaa-maravakewaiya Sáíríni-maragona egwaakéwáiyá évaka'a Árómaa-naopakewaiya miráumai-naopakemba tayorupamáí méta

11 Árómaa-naopakewaiya évaka'a Yútaa-kwaasiya évaka'a á'on-ampa'a tuwéta Yútaa-monor-ampata kwégwareta ánivo évaka'a Kírítimaravakewaiya évaka'a Árépiyaa-maravakewaiya tayorupamáí máyaunasaya Áánútu kawemáiyá mairáin-aimba kwésesa moórá-morawai kesááivinkenta kwésewata kwéisaundayaawe sésa

12 táátavai ésa ávááran-imayaa ésa iséise ésa sésa mintántáákóná ááimba náára íníyo suwasá

13 évakarawai kwíráái sésa miwí uwoaó'-nómbá nésa uwoaó'á ésa ó'on-o'on-kwaasi tááivinkemba kwésewe siráawe.

Pítaa simátímakain-kwasai.

14 simásúwówana aantá-kwaasi 11 kwaasi usásinompimba Pítaa usásimbai ména torupamáí máyón-kwaasiyavena anónka'a simátimena séna kesí Yútaa-kwaasiyono. Yérúsaremu-naopakenkwaasiye ó'om-baravaken-Yútaa-kwaasiye maísáaro. Kárírivakewai ó'on-o'on-kwaasi tááivinkemba kwésewaina ááimba simátimumpo ísáaro.

15 uwoaó'-nómbó nésa uwoaó'ó owémó kwésemba minkwáásí íma uwoaó'á kwéowe. kwaasi no'wáamba uwoaó'-nómbá nésa uwoaó'á kwéovo ívé'a aaváyaavimba isasá minkwáásí íma

uwoaó'á kwéowe. mintántáákóná ááimba maará ínivo

¹⁶ naaóvá'á Áánútun-aaí simátímakowai áwí'a Yóweri agaimaréna siráin-aimba kwévaariye. maarán-áímbá agaimaréna séna

¹⁷ Áánútu séna naaén-kanaa maará ónaumne. kesimambó amáparawaimo timénaunda kentáánimbaare kentiyáámúmbaare kesáái avora'á simátimenaawe. kentí ívé-kwaasiye anónutan-kwaasiye kaaimbá awánanaawe.

¹⁸ árai'a minkánáárá'á kesimambá kesí kwayór-ínínákwá'á timénaunda kesáái avora'á simátimenaawe.

¹⁹ kwíyómpa'a marapá'á ó'on-o'om-bayai-awaame'a ónaunda naaegwára iragwára anón-umunkwara'a paáriníye.

²⁰ aaváúmá tunínana kwíyómba naaerírí'a váína'a mirámó ónaunda kesí ó'on-o'on-kanaa ságayan-kanaama paárinimba

²¹ kentávésamo Ísóigowemo síyawaima sáwí'o umáímo maíyampinkemba kawer-ámpá'á métinkanaumne Áánútu siráíye Yóweri agaimaréna siráíye Pítaa mináímbá simásuwena

²² séna Ísareri-kwaasiyono. senda-áímbá ísáaro. Áánútuma Ísumba Násáretivakewaimba asirayámbá amúwana simámakaim-bayai maéna kawe'-má'yái ó'on-o'om-bayai-awaame'a uráimba keinárawapimba úmba awánaraawe.

²³ naaóvá'á Áánútu imáyáamo éna mirá-mira ónaumnemo siráinka'a pósa évakarawai Ísumba áí'mai keinárawa'a tímúwa'a tuvuwónáe

sé'a sáwí-kwaasi tímúwasa áí'maesa taaira'á
tuvúwúwana puwúmbanivo

24 Áánútu pukáimpinkemba usásinankaraiye.
pukéna marapá'á maígómá íma kanaán-umai
tátorowana Áánútu Ísumba ayúrankowana
pukáimpinkemba usásinkaiye.

25 mindáyavena naaóvá'á kentáá síkwá'náo áwí'a
Tévíti Ísun-aaí agaimaréna séna

aasiyaasi Ísóigo kesé máyáísa'a awánaraumne.
kwemá sirávaimai máyáimba pó'a íma
sáwí-imayaa kwéune.

26-27 mindáyave'a kesirumbá kawé'á umái mé'a
Áánútu áwí'a mósá kwémaraumne. púwón-
ayampa'a kesimambá íma másiyuwaníyone. ke-
sirumbá ámakaundawaima ená kwayó-kwáási
únda po puképa'a íma másiyuwenana súma
kaviráníye. mindáyave'a máyaunda pó'a imáyáa
é'a púwóndavinkemba usásisinkaniye.

28 púwíndavinkemba usásine maí'mai'a íníyone
séma kesé máyaanda póna kesirumbá kawé'á
umái anómba ína'a ménaumne
Tévíti agaimaréna siráíye Pítaa mináímbá
simásuwena séna

29 kesí kwaásiyono. kentáá síkwá'náo áwí'a
Tévítin-aaí avora'á simátimunda kwemó
agaimakáimba íma kwesávái siráíye. kwemá
puwúwasa utámakowana kwená maravaraambá
á'a awánaraamba póna agaimarómba íma
kwesávái siráíye.

30 naaóvá'á Áánútu séna Tévitimo kawááná'ó
ménamo uráintemba moórawai minákúmpákéwái
anondára'a kawááná'á méníye Áánútu siráimba

Tévíti Áánútun-aaí simátímakaiwai póna kwemá séna Áánútu siráin-aimba árai'a paáriníye Tévíti siráíye.

³¹ Tévíti Áánútumo naaémbo ínín-imayaa éna séna Áánútumo usásinkaiwaima Káráísiti kwemá puwíndavinkemba usásinaniye súntavena séna

pukén-ayampa'a íma máuwainana

áuma kaviráníye

Tévíti súmba

³² mindá Ísuntavena siráíye. ánivo Áánútu Ísumba pukáimpinkemba usásinankowata áta awánaraundayaawe.

³³ Áánútu kunáí'maena anón-kwaasi póna ayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á móankena kwenamambá ámakaiye. avowámó árai'a kesimambá aménaumnemo siráimba ámakaisana kwenamambá kembá símakaimba kwéise'a kwésuwane'a kwéowe Pítaa mináímbá simásuwena séna

³⁴ Tévíti íma kwíyómpa'a iráíwai séna

kesí Ísóigontavena séna Áánútu séna kesiyáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á mara'á ména'a

³⁵ ená namuro-kwáásí usáyaaitaanasa miwí ánásanaaowe Tévíti siráíye. kwemá íma kwíyómpa'a iráíwai póna kwesávái íma siráíye.

³⁶ ánivo keinárawa'a taaira'á tuvúkáawaintavena Áánútu séna kemá usásinankaundawai Káráísiti éna Ísóigoma iyémá Áánútu siráimba pósa Ísareri-kwaasi amáparawai kawé'á umái Ísáaro Pítaa simásuwowasa

37 Ísóm̄ba tirumbá umbáí tówasa Pítaawe aantá-kwaasiyavaiye sésa sáwí'a uráumpo nóra ónaunanayaawa siiyó suwaná

38 Pítaa séna keinárawa'a moórá-morawai amáparawai misáwí-ímáyáá tínaaemba umáme'a Áánútunopa'a té'a Ísu Káráísitintave'a ísámai nombá péráaro. mindáyavena kentí sáwí-imayaa maitiyuwéna Áánútun-amankomba úwoi timíniye.

39 Áánútu kesópa'a terómó sendawáímá kesimambá timénaumne Áánútu siráimba pósa keinárawatavaiye kentíráá'maatavaiye ó'on-o'om-baravakewaiyavaiye asirayán-áímbá siráiyé Pítaa siráiyé.

40 Pítaa simásuwena ó'on-o'on-ainkwara kawer-áinkwárá'á simásuwena égési umái simátimena séna ívé'o sáwí-kwaasi méwaimo é'a sáwí-meyamba mayánááowe. kemá ívé'a sáwí-ampa'a tuwé'a pó'a íma sáwí-meyamba mayánááowe Pítaa súwasa

41 sáwíva-kwaasi isésa kwenááiyavesa áraire sésa nombá kwéveresa mitáwai sáwíva-kwaasi 3,000 kwaasi Ísun-aaiyavesa árairemo suwasá Ísuna kwaási sáwíva-kwaasi-i'a ésa

42 torupamáí maivá'á iyésa aantá-kwaasi Ísun-aaí simátíma'mae kwáávantan-úmaesa kwéiyesa moórá-mora-umai-kwaasi kwétuwa'naa-esa Ísuntavesa ísámai aráá-tomba kwénesa námúnaa sinté iráawe.

43 námúnaa sinté iyésa mirámó umbá aantá-kwaasi kawé'-má'yái ó'on-o'om-bayaima kwémayowasa pósa amáparawai táátavai uwasá

44 Ísun-aaiyavesa áraire suwái mimbórá-ímáyáá kwéesa torupanté kwéiyesa imáyáa ésa

kentáásí náaindaamba amáparawainein-iye sésa

⁴⁵ miwítí maramá miwítí náaindaamba ó'on-kwaasi tímésa óntamba mairésa taaínkaar-umai ímo makón-kwaasi tímatuwesa

⁴⁶ aasiyaasi-táwai Yútaa-kwaasiti anóm-bono'-naumpa'a Áánútuntavesa ísámai torupanté kwéiyesa ó'on-o'owiti naaúmpa'a komésa Ísuntavesa ísámai aráá-tomba kwénesa tirumbá kawé'á umái mésa toómbá taaínkaar-umai kwétimesa nésa

⁴⁷ Áánútu áwí'a mósá marówasa amáparawai tuwánésa miwíyávésa kawé'á kwéowe suwaná aasiyaasi-táwai Ísóigo évakarawai sáwí'o umáímo máyómpinkemba kawer-ámpá'á métinkowasa Ísun-aaiyavesa áraire suwáiyé torupamáí méraawe.

3

Pítaa aísamaima kawé'á umánkarain-kwasai.

¹⁻² moórá-kwaasi anówa maránkarompinkemba aísamaima pukurón-kwaasi máyowasa aasiyaasi-táwai áí'maesa anóm-bono'-nankona ontará'á áwí'a kawer-óntará'á móankarowana ména anóm-bono'-naumpa'o íyún-kwaasiyavena óntantavai inaaínaaí sún-kwaasi máyonka'a anóm-bono'-naumpa'a Pítae Yóniye íyúyana aaváúmá toraétáapa'a kúwasa námúnaa kwésenkanaan'a íyúyana

³ tuwánéna séna óntamba símékaiyo súwasarai

⁴ túramba kararésarai Pítaa séna kenkái suwánaao suyaná

⁵ siméyááoíye-imayaa éna tuwánówana

6 Pítaa séna íma óntamba makáumpo Ísuna asirayándéí kawe'á umánkanaumne. Ísu Káráisitima Násáretivakewaina asirayámbá kwáyáintave'a sé'a usásine naauwó súne Pítaa séna

7 ayáánúrapa'a táto'mai usásinankowana aísumba aísána kawe'á úwana

8 usásinkwena tokávára taúvara'a éna aamoí éna Áánútu áwí'a mósá kwémarena mindáraiye anóm-bono'-naumpa'a

9 kweyáárika'a marapá'á iyéna Áánútu áwí'a mósá marówasa amáparawai awánésa

10 sésa miwá aasiyaasi-táwai anóm-bono'-nankona kawer-óntará'á ména óntan-inaai síma-sima'a indá'án-iyé sésa táátavai ésa kweyáárika'a marapá'á kwéiyuntavesa tiyáámba tuvimpín-ésa táátavai uráawe.

Pítaa simátímakain-kwasai.

11 kweyáárika'a kwéiyena aamoí éna Pítaante Yóninte tine'á tátorowasa amáparawai táátavai ésa miwítópa'a tóyo ésa anóm-bono'-naumpa'a Sórómoni áúgwimai úmakopa'a tóyo uwaná

12 Pítaa tuwánéna séna Ísareri-kwaasiyono. mintántáátávái íma táá'a kaíno. íma túramba kenkáí aráá'a sivuwóro. íma kenkáísí asirayánkó kawe'á umái arupí umái mékai kwéuvo

13 Áánútuna asirayánkó mirá kwéisana minkwáásí kweyáárika'a kwénaaiye. mirá uráintavai Áánútu Ísu áwí'a mósá maréna kentáá síkwá'ná Ááváramu Áísákaa Yákópo miwítí Ísóigoma kwená kwayó'nákó áwí'a Ísumba póna mósá makáiyé. ánivo Ísumba

ái'mae'a Áróamáani-kamaani-kawaanako áwí'a Páírátinopa'a máánkarowana Páírátí séna ayúrankanae súwa'a a'áo siráawe.

14 kawe-kwáásí arupí umái máyon-kwaasiyave'a a'áo sé'a moórá-kwaasi inkamúwana puwúwasa ándáva'a áúkon-kwaasiyave'a ayúrankaao siráawe.

15 mirá uráantave'a aúnái'a umái maí'mai'a ónááowaina ááin-kwaasi kemá tuvúwana pukáimpinkemba Áánútu usásinankowakai awánarauye.

16 awánarauyawai Ísuna asirayánkó aísamaima pukón-kwaasi kawe'á umánkaraiye. Ísuna asir-ayántávéna áraire siráimba isaná minkwáásí kawe'á umái kwénaaisa'a kwéawanaawe Pítaa siráiyé.

17 Pítaa mináimbá simásuwena séna keinárawate kentí kawáánárawate íma awánamai Ísumba kawer-uré'a tuvukáawe.

18 naaóvá'á Áánútu kwenáái simátímakowaiyavena séna simátíme'a sé'a kemó usásinankaundawaimba sáwí'a umánkanaaowe Áánútu siráinka'a póna keinárawa'o Ísumbo uráamba mináimbá paáruraiye.

19 mindáyave'a kentí sáwí-imayaa tínaaemba umásuwe'a Áánútunopa'a tíyana póna Áánútu kentí sáwí-imayaa maitiyuwániye.

20 moórá-mora-tawai Ísóigo kwená asirayámbá timína'a kwesé ménaaontave'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a Áánútunopa'a teró. Áánútuma túwa'naa ínkwáe séna usásinankaiwaimba Ísumba ai'maráinana kumíníntave'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a Áánútunopa'a teró.

21 Ísu kwíyómpa'a umáyáimba póna naaén-kanaamo éna amápa-tantaa'a aúnaí'o índatawai ókwara'a marapá'á kumíníye. naaóvá'á Áánútu mináímbá simátimuwasa Áánútun-ai ísón-kwaasi kawe-kwáásí isésa simátímakaawe.

22 Áánútun-ai simátímakowai áwí'a Mósesi séna Áánútu kentí Ísóigo kembá kesí mayái mayaaó séna si'mákainten-umai Áánútun-aaimo simátimíniwaimba keándarakemba moóráwaimba ai'maránana kwenáái simátiminasa isánááowe.

23 ímo isáiyawaimo éna Áánútu kwená kwaásivinkemba tí'maena moóráva'o tinkáindawai ánásanaaowe Mósesi siráíye.

24 Áánútun-ai simátímakowai áwí'a Sámúwéri kwemá simátímakonka'a naaén-kwaasi simátímíntemba mai-simátíma'maesa iyémáyáamba kwévaariye.

25 naaóvá'á Áánútu kentáá síkwá'ná áwí'a Ááváramuntavena séna enándáraken-kwaasiyavena amápa'-marava-kwaasi kawe'á umátinkanaumne Áánútu asiramái siráíye. Ááváramun-andaraken-kwaasi owaná póna keinárawatavena Áánútu mináímbá asiramái siráíye.

26 miráumai Áánútu Ísuntavena kesí mayái mayaaó séna ai'marówana keinárawapimba kunkáíye. amáparawai kentí sáwí-imayaa tínaaemba umásuwaiyana aiva'á keinárawa'a kawe'á umátinkanintavena keinárawapimba kunkáíye Pítaa Ísareri-kwaasiyavena simátímakaiye.

4

Pítaante Yóninte aaivimbá maitínkaraan-kwasai.

¹ anóm-bono'-naumpa'a Pítaae Yóniye kwésimatimuyasa tóyo ésa mono'-má'yái-kwáásiyé mono'-nánká'ó kárákwirowaiye Sátúsi-monor-aimbo sun-kwáásiyé tóyo ésa

² miwí táái taisésa áwáá'a suwasarái mindárai Ísu pukáimpinkemba usásinkain-aimba simátímúyasa úwoi-kwaasi isésa sésa Ísu pukáimpinkemba usásinkaintavesa amápa-kwaasi pukémpinkemba usásinanaaowe suwasá mináimbá isésa kamparé sésa áwáá'a kwésesa

³ mindárai tátoresá sésa eénáimba póta aaváyaavimba aaivimbá maitinkánaumne sésa kawáá-kwáási ándáva'a tínkómbanivo

⁴ úwoi-kwaasi sáwíva'a 5,000 kwaasi mindárai tááiyavesa árairema siráawe.

⁵ aaváyaavimba aaivimbá maitinkánaumne sésa kwáúmba aaváyaavimba Yérúsaremu-naopa'a Yútaa-kawaa-kwaasiye anón-kwaasiye amáámba sun-kwáásiyé miráumai-kwaasi miwí táái isánée sésa torupésa

⁶ aiva'-mónó-káwáánákó áwí'a Ánásiye kwená akún-ándá-kwáásiyé Káyavaasiye Yóniye Arekesándaawe torupamáí mésa

⁷ Pítaante Yóninte tááyowasarai miwítópa'a tuyasá tísaa esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi nóra urááiyo. nááwana asirayáná keináraivimba kwáyáintavaiya kawé'á umánkaraaiyo. nááwa áwíra tékai kawé'á umánkaraaiyo suwaná

8 Áánútun-amankoma kwempímbá anómba umánkowane Pítaa séna Ísareri-kawaa-kwaasiye anón-kwaasiye ísáaro.

9 aísamaimo pukáin-kwaasi kawe'á umánkaraundayave'a kwésisaa-owe. nóra séra kawe'ó umánkaraundayave'a kwésisaa-owe.

10 avora'á simátíménda keinárawate amápar-Isareri-kwaasiye ísáaro. Ísu Káráisitima Násáretivakewaimba taaira'á tuvúwówana Áánútu pukáimpinkemba usásinankaraiwaimba kwenáwíka'a súyana kwená asirayánkó minkwáásí kawe'á umánkáísana keinárawapimba kawe'á umái máyáísa'a kwéawanaawe.

11 Áánútun-aai aúvái-kwandaavimba Ísun-aai agaimaréna séna óntan-damba on-kwáásí moóra-ontantavesa sáwí'a kwéiye sésa maisukáawe. aáno minóntánkó ávonkaamba uráiyé mináímbá Ísuntavena agaimaréna siráiyé.

12 kwewé su'mai sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámpátá mésinkanintaawe. Áánútu séna kwenáwíkare su'mai kwená asirayánkówé su'mai kwaási sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámpá'á métinkaniye Pítaa siráiyé.

13 Pítaa mináímbá kwésimatimena Pítaae Yóniye íma táá'a kwégowasarai asiramái simátímúyasa minkáwáá-kwáásí tuwánésa táátavai ésa mindárimo úwoi-kwaasirai ímo aúvái'imbo awánaroyawaiyavesa pósa táátavai ésa sésa Ísuwe kwénaauyantavesarai mirá kwéoiye sésa

14 awánomba Pítaante Yóninteyopa'a aísamaima kawe'á umánkaron-kwaasi máyowasa awánésa

mindárimo simátimenaon-aintavesa avakáá uwááesa ivátiyuwesa

15 sésa máapa'a kúmókaiyo suwasarái kúmúyasa minkáwáá-kwáásí iséise esa sésa

16 mindáraiye nóra ónaumno. ó'om-bayai kawe'-máyáímá mairááyamba pósa Yérúsaremuven-kwaasi amápa'a isáamba póta íma kamparéyá sénaundayaanivo

17 ó'on-o'on-daopaken-kwaasi íma isánááontaveta mindáraiaveta simátimeta séta Ísu áwíka'a íma simátímékaiyo sénaundayaaniye sésa

18 tááyowasarai íyúyasa sésa Ísun-aaí íma simátímékaiyo. Ísu áwí'a íma taakaiyó suwasarái

19 Pítaae Yóniye sésarai kemó mirá simásinkaiyakaimo Áánútuun-aaímo tuwékaimo Áánútu aúrampimba kawerá ínía ke mináímbá ókwará'a isáaro.

20 keiráímá awárauayan-tantaa ísarauyan-tantaa'a íma tuwáyauvo úwoi simátimeyauye suyasá

21-22 kawáá-kwáásí ó'onkwará'a asiramái simátímatuwesa sésa ánivo úwoi kárúwaakaiyo sirá. aísamaima kawe'á umánkaron-kwaasi kae-kwáái aiyayaan-ira'a 40 ira'a íma kweyáárika'a kwénaauwasarai kawe'á umánkóyasa úwoi-kwaasi isésa Áánútu áwí'a mósá maróntavesa mindárai íma tínkamesa úwoi kárúwaakaiyo siráawe.

asiramái ménaumne sésa námúnaa siráan-kwasai.

23 kárúwaakaiyo suwasarái Pítaae Yóniye kentí kwaásitopa'a tésarai mono-káwáá-kwáásiyé anón-kwaasiye simátímakaan-aimba másimátímúyasa

24 isésa Áánútumpa'a námúnaa sésa Ísóigoo kwíyómba maramá uwí-nómbá tarórumarena miwán-arumpimba tarórumaraandayantaakakwara'a kwégawaa-one.

25 naaóvá'á emá sunaná enamankómá ená kwayó-kwáásí kentáá síkwá'náomba Tévítimba kusimámuwana agaimaréna maará séna

nóintavai ó'om-baravakewai áwáá'a sésa
nóintavai áamáyu-aimba suwááesa
áúkaawe.

26 ó'om-baravaken-kawaa-kwaasi tokwaa úmae tayorupésa Ísóigonte kwemó usásinkaiwainte áái'a tiyamátinkanae siráawe mináímbá Tévíti agaimaréna siráíye.

27 mináímbá paárúwasa Yérúsaremu-naopa'a Érótiye Póntiyasi Páírátiye ó'onkaa-kwaasiye Ísareri-kwaasiye torupésa Ísuna áamáyu-aimba sésa emó usásinankaandawaimba ená kawekwáyó-kwáásí Ísuntavesa áamáyu-aimba siráawe.

28 naaóvá'ó emó mirá ónááowemo siráanda pósa torupésa mirá uráawe. emó ímo mirá ónááowemo siráandarakai íma Ísumba tuvúkásino.

29 Ísóigoo mono-káwáá-kwáásí tááimo simáímo káráraamba ísaraanda po súwa'naa ínáyonda póta íma inkaiséta enáái úwoi asiramái simátimenaundayaawe.

30 ená asirayámbá símínata tí'o índa-kwaasiya asóvamatinkavata konó. ená kawekwáyó-

kwáásígó áwí'a Ísuwe súnanaya kwená asirayánkó
 ó'on-o'om-bayaima kawe'-má'yáímá paáriníye
³¹ námúnaa simásúwówana torupamáí máyón-
 daumpa'a toraa'náára'a úwana Áánútun-
 amankoma miwívimbá anómba umátinkowasa
 Áánútun-aaí asiramái simátíma'mae kuráawe.

*náaindaamba moórá-mora umátímakaan-
 kwasai.*

³² Ísuna aampa'á kwéguwai mimbórá-ímáyáá
 kwéesa mésa kentí náaindaantavesa íma kendéí
 kendeiye kwésesa úwoi moórá-mora-umai
 tíma'maesa kuwasá

³³ aantá-kwaasi ávááraumai asirayánkwará'á
 mésa Ísu pukáimpinkemba usásinkain-aimba asir-
 amái simátíma'maesa kwégwesa Áánútu aantá-
 kwaasi túwa'naa úntavesa kawe'-má'yáí maimaé
 kwéguwasa

³⁴⁻³⁵ Ísuna aampa'á kwéguwai maramá naambá
 makówai ó'on-kwaasi kwétimesa óntamba
 mairésa aantá-kwaasi tímúwasa taaínkaar-
 umai íma makón-kwaasi tímakaamba pósa Ísuna
 aampa'á kwéguwai amápa-tantaa'a íma aáváán-
 túwówana

³⁶⁻³⁷ moóráwai áwí'a Yósépi póna kwegwára'á
 mirá éna moórá-marama ó'on-kwaasigomba
 aména óntamba mairéna aantá-kwaasi
 tíména kwemá Árívái-andarakewai Sáíparasi-
 ayampakemba tamáyowasa aantá-kwaasi moórá
 áwí'a simámesa Kíríki tááivinkemba Páánápáasiye
 sésa kwántámai-kwi'a tirávayaina'a iyémó
 suwáímá minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánáesinte Sáváeraantei kwaasáí.

1 Páánápáasi minóntámbá tímúwasarai moóráwai áwí'a Ánánáesi awainínkó áwí'a Sáváerae mésarai moórá-marama ó'on-kwaasi kwétimesarai óntamba mairésarai

2 taináyauyo-aimba awainínkómbá simámuwana mirá ínáyone súwana minóntámbá tainínkaar-urena évaka'a kwesávái maéna évaka'a maimaéna aantá-kwaasi mói tiména kampa'á séna amápa'a tímúne súwana

3 Pítáa séna Ánánáesiyo Sáátáánigo áísaa umai isánáe sintávái owé se mararákén-óntámbá amápa'a tímúne siráanda Áánútun-amankomba kampa'á simáukaane.

4 mimbáramá ená maramá isa tuwé óntamba mairé ená óntamba isa évaka'a tímé íma sáwí'a éma mararákén-óntámbá évaka'a tímúne íma sénda amápa'a tímúne séndama sáwí'a ómpo íma kwaásiye su'mai kampa'á simátíyukaampo Áánútun-amankomba kampa'á simáukaane Pítáa súwana

5 Ánánáesi iséna pu'maéna tuvamúwasa mináímbá ísaraan-kwaasi ávááraumai táátavai uwasá

6 ívé-kwaasi tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

7 máutaawana awainínkó sáwíyanka'a ména awaikómó puwún-aimba íma ísarena Pítáa-iyaitopa'a túwana

8 Pítáa séna keináraití mararákén-óntámbá amápara símakaiyo súwana minínínkó séna owé amápa'an-íye kampa'á súwana

9 Pítáa séna enawaikóe esé mimbórá-ímáyáá ékai Ísóigon-amankomba kampa'á simáu'mai awánayae sirááiyé. enawai'ó mágwéutaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaaowe Pítáa súwana

10 pu'maéna Pítáa aísamaivimba tuvamúwasa ívé-kwaasi tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaikómbó utamánkópa'a máutowasa

11 Ísóigona kwaásiye ó'on-kwaasiye isésa táátavai uráawe.

ó'on-o'om-bayai kawe'-má'yáígoná kwaasái.

12 aantá-kwaasi kwaási túranka'a ó'on-o'om-bayai kawe'-má'yáímá maimaésa íyúwasa Ísuna aampa'á kwéguwai anóm-bono'-namba Sórómoni áúgwimai úmakopa'a aasiyaaí torupamáí kwémauwasa

13-14 ó'on-o'on-akwa'a sáwíva'a Ísóigon-aaiyavesa áraire sésa miwísé torupamáí maémáémbanivo ó'on-kwaasi tuwánésa sésa kawe-kwáásín-owe sésa táátavai ésa íma miwísé torupamáí máyówasa

15 aantá-kwaasimo uráamba isésa tí'o ún-kwaasi tuvaipímbá taagwiya'maésa naambáru'a mátinkesa sésa Pítáa kwénaaena amankó'naanko taaugwétáínasa asóvaigwae suwasá

16 ó'on-o'on-daopakemba tí'o ún-kwaasigwara tirumpimbá taraváá-kwámbá máyon-kwaasigwara'a tí'maesa Yérúsaremu-naopa'a mátínkówana Áánútu Pítaamba áwa'naa úwasa amápa'a asóvasaraawe.

*kawáá-kwáásí aantá-kwaasi sáwí'a
umátínkaraan-kwasai.*

17 mirá kwéuwana aiva'-mónó-káwáánákóe
kwená kwaási Sátúsi-monor-aimbo sun-kwáásiyé
sésa amáparawai íma kentáásiraaima kwáraavo
aantá-kwaasi tirááima kwáraawe sésa tíyántavai
ésa

18 táto'mai ándáva'a tiyúwówana

19 mindó'wáámbá kwáúnka'a Ísóigona
kwayó'nákó kwíyómpakendako ontamá tisuwéna
tí'maena máápa'a móruntinkena séna

20 anóm-bono'-naumpa'a umé'a aúna-amba
kwaási kawé'á umái maí'mai'a ónááon-ankona
ááimba usimátíméro súwasa

21 isésa irataró'a anóm-bono'-naumpa'a umésa
mináímbá simátímakaawe.

anóm-bono'-naumpa'a moóráva'a
kwésimatimuwasa moóráva'a aiva'-mónó-
káwáánákóe kwená kwaásiye tésa ándá-kwaasi
táái isánáe sésa Ísareri-anon-kwaasi tááyowasa
tésa mono'-nánkár-í-kwáásiyávésa sésa aantá-
kwaasi ándáva'a máyáavo kotí'mae'a teró suwasá

22 kumbá íma máyówasa koyauwerésa tésa sésa

23 ándá-namba ontamá umásuwesa i-kwáásí on-
tará'á máyáawata onta tisuwéta awánáúndaya
íma máyáawata úne suwasá

24 mono-káwáá-kwáásiyé mono'-nánká'ó
kárákwirowaiye isésa táátavai ésa sésa mindá
nóraya ónaundaya'iyo simásuwesa sáwívar-
imayaa kwéuwana

25 moóráwai téna séna ándáva'a mátíyukaan-
kwaasi anóm-bono'-naumpa'a mésa
kwésimatimewa'a tuwánáúmne súwasa

26 mono'-nánká'ó kárákwirowaiye kwembó
áwa'naa un-kwáásiyé kotí'maesa kwempa'á tésa

sésa úwoi-kwaasi miwí táái isésa sínkamovo sésa kwempa'á

27 tí'maesa aaimó isáí-kwáásítópa'a mátínkówana aiva'-mónó-káwáánákó

28 séna á'a simátimeta séta minkwáásígón-áái kwenáwíka'a íma simátíma'mae'a koróyá siráundaya isa'á á'a simátíméwasa Yérúsaremuwaken-kwaasi amápa'a isáyaraawa'a ke kampa-kúvimbá sinkéta minkwáási tuvúkáawe kwésewe aiva'-mónó-káwáánákó súwasa

29 Pítaa-iyai ó'on-aanta-kwaasiyonkwara'a sésa Áánútun-aai aivar-áínkómá póna kwaási tááigomba usáyaaitaraimba póta kentááiya íya iséta Áánútun-aaiya iséta miráyá ónaumne.

30 keinárawa'a Ísumba taaira'á inkámúwana puwúwana kentáá síkwá'náona Ísóigo Áánútu Ísumba pukáimpinkemba usásinankena

31 séna anón-kwaasi póna sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámpá'á métinkaniye séna ayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á móankena Ísareri-kwaasi kentí sáwí-imayaa tuwé'a Áánútunopa'a tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáníye séna Áánútu Ísumba pukáimpinkemba usásinankena ayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á móankaraiye.

32 mináímbá iséta kawe'á umáíya kwésimatimunanya Áánútun-amanko mináímbá kawe'á umái kwésimatimiye. Áánútuma kwenáái isámai kawe'á kwéowai kwenamambá kwétimisana Áánútun-amanko mináímbá kwésimatimiye aantá-kwaasi siráawe.

33 simásúwówasa aaimó isái-kwáásí isésa tirumbá sáwíte úwasa tínkamona-e-imayaa uwaná

34 miwítí avumpinkémbá moórawai usásinena áamáán-kawaa-kwaasigo áwí'a Kámérieri kwemá usásinena miwí táái káráyuwena kwemá Áánútun-aaí aúvái-kwandaavinkemba aasiyaasí simáti simati kwéuwasa kwenáwí'a mósá makáawai kwemá usásinena aantá-kwaasiyavena séna sáwiyanka'a máápa'a kumónááowe súwasa máápa'a kúmúwana

35 séna Ísareri-kwaasiyono. minkwáásíyávái mirá ónáemo síyamba kakaariyá íma mirá é'a ísáiyuwe'a mirán-oro.

36 ááéma moórawai áwí'a Tiutaásí usásinena séna anón-kwaasi únda pó'a kesirááíye sé'a kwaránááowe súwasa sáwíva-kwaasi 400 kwaasi kwarówana moórawai Tiutaásímbá tuvuwúwana puwúwasa kwembó kwa'maésamo nááún-kwaasi kóyáwé ésa kwená mayái ivátukaawe.

37 minkákémbá túwí'o aawásó-tawai moórawai Kárírivakewai áwí'a Yútási usásinena tááyowasa sáwíva-kwaasi kwenarááíma kwa'maésa kwéguwana moórawai tuvuwúwana puwúwasa kwembó kwa'maésamo nááún-kwaasi kóyáwé umáguraawe.

38 mindáyavai imáyáa é'a minkwáásíyómbá íma ándáva'a mátiyuwe'a tíyúwéwasa máéro. miwítí mayáígóná ááimbo marará-kwáásítí imáyáavinkembo énamo éna ánásaniye.

39 miwítí mayáígóná ááimbo Áánútuna imáyáavinkembo ína'o é'a íma kanaán-umai karánááovo úwoi kwaíkwei'a íníye. Áánútumpakembo ína'o é'a minkwáásí

sáwí'o umátinke'o é'a Áánútunkwara'a sáwí'a umánkanaaowe Kámérieri súwasa aaimó isái-kwáási isésa kwenááiyavesa owé sésa

⁴⁰ aantá-kwaasi tááyowasa iyúwasa túwíruku'a nésa asiramái sésa Ísun-aaí kwená asirayámbá íma simátíméro sésa ti'mákaawe.

⁴¹ ti'márówasa kwéesa tigaeyávái uráasina Áánútu imáyáa timúwana tirunkó kawe'á úwasa sésa Áánútu asirayámbá símakaisata Ísuntaveta asiramáíya máyaundaya pósa sí'o iní'a umásínkáantaanivo sirunkó kawetá isatá máyaumne aantá-kwaasi simásuwesa

⁴² aasiyaasi-táwai anóm-bono'-naumpa'a kwaásiti naúmpimpa'a Ísuna áséi-kwasai simátíma'maesa kwénaaesa Áánútumo usásinankaiwai Yútaa-kwaasiya kwéamu'maraundayawai kwemá Ísuman-iye sésa simátíma'maesa kuráawe.

6

avakaeté-kwaasi túwa'naa uráan-kwasai.

¹ simátíma'maesa kuwasá Ísun-aaí isésa sáwíva-kwaasi kwená aampa'á kwégwesa máyónka'a Yútaa-kwaasi ó'om-baravaken-kwaasi Kíríki tááivinken-aimba sun-kwáási Yérúsaremuva'a máyón-Yutaa-kwaasiyavesa í'ái tinkésa óntamba taaínkesa Kíríki-ketorinimba íma tímúnkakemba í'ái tínkówasa

² mindáyavesa aantá-kwaasi Ísuna aampa'á kwéguwai amáparawai tááyowasa tuwasá sésa Áánútun-aaí simátimunda-mayai tuwéta óntamba taaínkaar-umai tímúnda-mayaimo máyáandaya uwóví'a ónaundayaawe sésa

3 keinárawapinkemba avakaeté-kwaasi túwí'o tewatá óntambo taainái-máyái timénaumne. mindárawa'a kawer-ímáyáágwárá-kwáási Áánútun-amanko miwívimbá anómba umátínkáin-kwaasi túwí'a tewatá óntambo taainái-máyáiyá timéta

4 kesáá Áánútunopata námúnaa kwéseta Áánútun-aai simátíma'maeta kónaundayaawe aantá-kwaasi suwasá

5 isésa tirumbá kawé'á kwéuwasa avakaeté-kwaasi túwí'a tombá moórawai áwí'a Sítiveni kwemá Áánútun-amanko kwempímbá anómba umánkowana Ísuntavai imáyáa umái asiraiwái úwana moórawai áwí'a Vírípi úwana moórawai áwí'a Pórokórasi úwana moórawai áwí'a Náíkéna úwana moórawai áwí'a Táímóno úwana moórawai áwí'a Páménasi úwana moórawai áwí'a Níkórási kwemá Ántíoku-naopaken-kwaasi póna ó'on-ampakemba Yútaa-monor-ampa'a kuréna minkákémbá Ísuna aampa'á kwétuwai úwasa

6 miráumai-kwaasi tí'mai aantá-kwaasitopa'a móitinkowasa Ísóigona mayái mayóntavesa tine'á tátokesa Áánútumpa'a námúnaa siráawe.

7 Áánútun-aai simátíma'maesa kwéguwasa Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwíva'a Ísuna aampa'á kwéguwasa Áánútuna mono'-náúmpá'á mayái máyón-kwaasi sáwíva'a Ísun-aai isésa kwená aampa'á kwéguwasa miráumai kwégwesa sáwíva-kwaasi-i'a uráawe.

Sítivenimba tátokaan-kwasai.

8 Ísóigo Sítivenimba áwa'naa úwana asirayánkwará'á ména amápa-kwaasi túranka'a

ó'on-o'om-bayai kawé'-má'yáímá maéna máyowasa

⁹ moórá-tawai évakarawai Sítíveninopa'a tésa kampar-áiné-ímáyáá ésa kwesimá kwesiman-esa miwímá Yútaa-kwaasima pósa évakarawai Sáíríni-maravakewai évaka'a Arekesándiyaa-maravakewai évaka'a Sírísiyaa-maravakewai évaka'a Ésiyaa-maravakewai miráumai-mapakenkwaasi mimbórá-mónó'-náúmpá'á mésa Sítíveninopa'a tésa kampar-áiné-ímáyáá ésa kwesimá kwesiman-umbanivo

¹⁰ Áánútun-amanko Sítívenimba kawer-ímáyáá amúwana póna Sítívenin-aaigo miwí táaigomba usáyaaitowasa

¹¹ ivátuwesa kwésa aúpá'á óntamba torupamáí évaka-kwaasi tímésa sésa Sítíveni Mósesimba simái sáwí'a umánkena Áánútumba simái sáwí'a umánkaraisata ísaraumne. kosimátíméro suwasá

¹² minkámpár-áímbá tasimátímúwasa úwoi-kwaasiye anón-kwaasiye amáámba sun-kwáásíyé ísówana tirunkó sáwí'a úwasa Sítíveninopa'a tésa tayáto'mai áí'maesa monor-ánón-kwáásítópa'a máankesa

¹³ kampar-áímbó sun-kwáási kotí'maesa mátínkówasa kampa'á sésa minkwáásígó anóm-bono'-namba simái sáwí'a úmae iyéna Mósesina amáámba simái sáwí'a úmae iyéna

¹⁴ séna naaóvá'á Mósesimo amáámbo simátímakain-amaamba Ísu Násáretivakewaima ivátuwena ó'on-amaamba kwésena Yútaa-kwaasiti anóm-bono'-namba tawísíyuwaniye Sítíveni siráíye. mirán-kámpár-áímbá kwésuwasa

¹⁵ amápa-kwaasi Sítívenimba awánomba

kwíyómpakemba Áánútuna kwayó-kwáásí
tóikaamba aúkówasa awánaraawe.

7

*Sítiveni monor-ánón-kwáásí simátímakain-
kwasai.*

¹ mirá simásúwówana aiva'-mónó-káwáánákó
Sítivenimba áisaa ena séna kwésen-aimba árair-
aina'i. kampar-áíná'iyó súwana

² Sítiveni séna kesivoísái kesuwaaísáiyó
simátíménda ísáaro. naaóvá'á kentáá síkwá'náo
Ááváramu íma Áránaava'a komáyonka'a
Mésópótemiyaa-marava'a máyonka'a Áánútu
asirayánkwáráwái kuména

³ Ááváramuntavena séna ená maragwárá
enamááraawigwara'a tiyuwé kwina'á moórá-
marama agarááránkándava'a koméniyone
súwana

⁴ íséna mimbáramá Káútea-kwaasiti maravá'á
tuvéna teémena Áránaava'a tamáyowana
avowá puwúwana Áánútu ai'marówana teémena
maavá'á máyaundava'a túwana

⁵ minkánáá Áánútu íma maramá amúmba
asiramái séna aáno maambáramá enkwárá
enaísaavutantambo iyawaigwara'a timénaumne.
Áánútumo súmba Ááváramu iyámpói íma
maránkaronka'a mináímbá simáména

⁶ moórá-ainkwara'a séna enaísaavutantambo
íyawai ó'on-kwaasiti maravá'á koméwasa umbai-
máiyái timésa sáwí'a umátínkéwana sáwívar-ima
400 íma ánásaina'a

⁷ sáwí'o umátinkanaaowaima sáwí-meyamba
timénaunda pósa enaísaavutantambo íyawai

mimbárámá tuwésa maavá'á tésa kesí imáyáa
mósá maránááowe séna

⁸ mináímbá naaóv'á Áánútu Ááváramuntavena
séna aáno maambárámá enkwará
enaísaavutantambo iyawaigwara'a timénaumne
siráimba mináímbá simái tarúmarena póna túra'a
kárámai araa'éna uwó Áánútu siráiyé.

súwana Ááváramu ména Áísákaamba ankéna
avakaumboé-no'waamba kwaéna áúra'a kárámai
araa'éna umánkowane Áísákaa anón-éna
Yákópomba ankéna áúra'a kárámai araa'éna
umánkowane Yákópo anón-éna sísamaivakemba
kae'á kumbaimái-iyampoi tinkéna túra'a kárámai
araa'éna umátínkáva'a kuráiyé.

⁹ mirá umátínkáva'a kúwasa
minávaráwáínónnda tívako áwí'a Yósépinavesa
naaénkewai íma kentáará'á kárákwiyniye
sésa tirumbá sáwí'a umánkesa áí'maesa ó'on-
kwaasiva'a mátimesa óntamba máyówasa miwí
Yósépinba áí'maesa kweémesa Ísípi-marava'a
máánkówana Áánútu kwesé máyowasa

¹⁰ umbai-máyái amésa sáwí'a umánkómbanivo
Áánútu kwesé ména áwa'naa ena kawer-ímáyáá
aména kwená umbai-yántáá'á ánásamankowana
mimbárámá Ísípi-marara-kawaanako Yósépin
kawer-ímáyáá iséna séna Ísípi-marava'a
amápa-kwaasira'a kawe'á umái kárákwiye
kesí náaindaanka'a mirán-owo súwana kwemó
súntemba kwéuwana

¹¹ naaémba ayawaimá téna Ísípi-maravare
Kénááni-maravare amápar-ayampa'a ayawaimá
tówasa tááiyavai ésa kentáá síkwá'náyomba
toómbá íma kentáávímbá kwéraiye.

12 Ísípi-marava'a toómbá kwáyáiyee-aimba isáúmpo komeéyán-oro Yákópo séna áánimbaa'a ti'marówasa komeéyá úmaesa

13 tivowánópa'a tamáyówana mintómbá ánásowana ó'a kuwaná Yósépi miwítí egwaa'á tamaéna séna kemá Yósépi kentívá'a úne súwasa kesí imáyáao pukáane súndayaawe suwaná Ísípi-marara-kawaanako Yósépina ááimba iséna awaaísái tuwánówana

14-15 Yósépi awaaísái simátimena kesivombá kosimámiyana ená akúmbá tí'mae Ísípiva'a tiyó Yósépi siyé. kosimáméro Yósépi súwana avowámá iséna kwená akúmbá 75 kwaasi ti'maena Ísípiva'a kawe'á umái komésa púwúwasa

16 naaémba miwí tisaavutomba tiyáántamba maimaé teémesa Sékémuva'a máutomba naaóvá'á Ááváramu Émon-andaraken-kwaasima óntamba tímatakum-barava'a máutaraawe.

17 ánivo kentáá síkwá'náyomba Ísípi-marava'a komésa sáwíva-kwaasi agairáawe. Áánútu Ááváramuntavena asirayán-áímbá séna Kénááni-marama enaísaavutantambo iyawai timénaumne siróntemba timínín-kanaa ákíse únka'a

18 moóráwai Ísípi-marara-kawaanako Yósépimo naaóvá'ó pukóntavena kwená mayái-áímbá íma ísarowai póna

19 kentáá síkwá'náya umbai-máyái tiména maimái sáwí'a kwéumatinkowasa iyámpói máápa'a tiyuwówasa pukáawe.

20 iyámpóiyomba púwúwana minkánáávímbá Mósesi kawer-óígwárár-iyámpói ánkarena

anówama naaúmpa'a aúpá'á ánkarrowana
kaumbo-kwíyómbá putuwéna

²¹ máápa'a áí'maena móru ánkarrowana Ísípi-
kawaanako ayáámúnkoma awánómba aráái
tówana kesáánine séna kárákwírowana anón-
úwasa

²² Ísípi-kwaasi miwítí ááimba kwésimama'mae
íyúwana Mósesi kwéisená anón-éna kwemó
mayóm-bayaigoe kwenááigoe kawe'á uráíye.

²³ Mósesi mirán-kwáásí ména kae-kwáái
aíyayaan-ima 40 íma maisuwéna kesí kwaási
Ísareri-kwaasi kotuwánanae séna kúmba

²⁴ Ísípi-kwaasigo Ísareri-kwaasigomba sáwí'a
umánkowana Mósesi tuwánéna Ísareri-kwaasi
áwa'naa ena Ísípi-kwaasigomba tuvúwúwana
puwúwana

²⁵ Mósesi imáyáa éna séna Áánútu
mimbáyáírátávéna usásisinkaraimba pó'a
Ísipivakemba Ísareri-kwaasi tí'mae'a koónaunda
mimbáyáiyávésa owé sénááowe siráimbanivo
Ísareri-kwaasi íma mirán-ímáyáá uwaná

²⁶ Mósesi kogwaéna usásinena kúmba Ísareri-
kwaasi kaekó áái'a tíyóyana tuwánéna tiyoráinda-
imayaa éna séna kae'náraiyo mimbórá-naoraama
óívo áái'a tiyaáyavo súwana

²⁷ aiva'ó ááimba'maimo tiyón-kwaasigo
Mósesimba améntáyuwena séna nááwa embá
usásinankaraisa kentáásí kawáái'a éwa aaiyá
kwésimasimeno.

²⁸ tíndaumo Ísípi-kwaasimo tuvuwónanamo
puwéiraintena kembá mirá ínáyono súwana

²⁹ Mósesi iséna inkaiséna kweéme kweémena

Mítíyani-marava'a ó'on-kwaaiti maapa'a koména kaer-iyámpói matínkaraiye.

³⁰ Mósesi kaer-iyámpói matinkéna ména kae-kwáái aiyayaan-ima 40 íma maisuwéna moórá-tawai kavóná-marava'a kwégwena Sáinai-omapa'a egwaa'á kwáyonka'a kwéguwana sáwíyan-taivinkemba irá kwégena íma mintái kówana Áánútuna kwayó'ná'á kwíyómpakewaima mimpímbá máyowana mintái íma kówana

³¹⁻³² Mósesi awánéna anón-imayaa éna egwaa'á koména awánówana Áánútu séna enaíkwá'ná Áávámune Áísákaane Yákópone miwítí Áánútu úne súwana Mósesi mináimbá iséna ayántámbá tówana úwoiva'a karakówana

³³ Ísógo séna máyaunda póna á'oram-barama kwáyáipa'an-ivo kawe'-márává'á méraapa'an-ivo maambárámá sáwí'a ónavainivo aísamai ánámba ayútuwaaó.

³⁴ Ísípiva'a kesí kwaási sáwí'o kwéumatinkaawasamo ivi'ó kwétaamba tuwánáúnda pó'a túwa'naa ónaumpo usásinena'a ai'maráana kweéme kweéme Ísípiva'a kuré kesí kwaási Ísareri-kwaasi kótí'mae Kénááni-marava'a kwaaó Áánútu Mósesintavena siráiyé.

³⁵ kwembá Mósesimba Ísareri-kwaasi tínaaemba umánkesa sésa nááwa embá usásinankaraisa kentáásí kawaái'a éwa aaiyá kwésimasimeno siráawe. siráan-kwaasiyavena Áánútu mináimbá siráiyé. kwembá Mósesintavena Áánútuna kwayó'ná'á kwíyómpakewaima sáwíyan-taivinkemba aai simámakaiye. kwembá Mósesimba Áánútu

kawáá-máyái aména ai'marówana Ísípivakemba Ísareri-kwaasi kótí'maena Kénááni-marava'a kuráiyé.

³⁶ kwemá Mósesima Ísípiva'a ímo awárom-bayai ó'om-bayai mayówasa sésa úwoi tí'mae kóuwo suwaná tí'maena kúmba nonkó áwí'a nae-nóné supa'á kwéna ímo awárom-bayai kawé'-máyái komaéna tí'maena kúmba kavóná-marava'a kae-kwáái aiyayaan-ira'a 40 ira'a komáyówana ímo awárom-bayai kawé'-máyái maimaéna iráiyé.

³⁷ kwemá Mósesima simátiména séna Áánútumo kembó usásisinkarainten-umai naaémbe moóráwaimba kentísaayutantambo iyawaivinkemba usásinankaniye. Áánútun-aai simátiminiwaimba usásinankaniye.

³⁸ kwemá Mósesima kavóná-marava'o Áánútuna kwaási Ísareri-kwaasimo méraapa'a miwísé ména kentáá síkwá'náyonte ména Áánútuna kwayó'ná'á kwíyómpakewai kwesé ména Sáínai-omapa'a umáyowana Áánútuna kwayó'ná'á kwíyómpakewai Áánútuna ámáamba simámuwana ímo ánásai-aimba simámuwasa simátíma'maesa kuráanta kwéisaumne.

³⁹ Mósesin-aai simátímúmba kentáá síkwá'ná íma isésa tínaaemba umámesa Ísípiva'a tayauw-eránáe-imayaa uwaná

⁴⁰ naaémbe Áánútu Mósesimba ááyowana omápa'a umáyowasa Mósesi awaaó áwí'a Érónintavesa sésa Mósesi Ísípivakembo síkaiwaiya náávára kóuraiyo. íma awánáúndavata kóuraivo moórá-isoigomba tarórumarewata kwenarááíya kwaráano sésa

⁴¹ óntandankakemba purumakan-aráákaamba

úmaresa minkámpár-ísóígóná aamoimá
 umánkesa póíma tuvú'mái kwénesa úmakon-
 tantaatavesa aamoí ésa toóní'a umái kwénowana
⁴² mindáyavena Áánútu ánaaemba
 umátiyuwowa kwíyóntavesa aaváúyávésa
 otávésa kesí ísóigoman-iye siráawe. mindáyavena
 naaóv'á Áánútun-aai simátímakowai
 agaimaréna séna

Ísareri-kwaasiyono. kavóná-marava'a kae-
 kwáái aiyayaan-ira'a 40 ira'a mé'a póíma
 tuvú'mái neémaémba íma kentáv'é'a ísámai
 neémaémbanivo

⁴³ kentí kampar-ísóígóntáv'é'a ísámai kwená
 ampanta-námbá maimaé'a kwénaaowe.
 minkámpár-ísóígó áwí'a Mórókowe siráawe.
 okáán-tántáá'á tarórumake'a áwí'a Erevááníyé
 kwése'a toré kwénaaowe. minkámpá-káér-ísóírái
 úmare'a kesí ísóigowe kampa'á sé'a áwí'a maé
 kwéiyowe. mirá urántave'a kentí maravákémbá
 tí'maráana'a kweéme'a moóra-marava'a áwí'a
 Pépíroni-marava'a koménaaowe

Áánútun-aai simátímakowai agaimaréna siráiyé.

⁴⁴ naaóv'á kavóná-marava'a Áánútu
 Mósesimba agaráárankena Áánútuna naambó
 ampantar'á'ó ónááomba maará ónááowe séna
 agaráárankowasa Áánútumo súntemba mirán-
 dámbá umái maimaésa kavóná-marava'a
 kwénaaowe.

⁴⁵ naaémba miwí táánimbaa'a kentáa
 síkwá'náyomba mindámbá maimáyówana Yósúwa
 tí'maena Kénááni-marava'a kúmba Áánútu
 túwa'naa ena mimbáráv'á'ó máyón-kwaasi
 kwatuwówasa kóuwasa koyavíresa mindámbá

minká'á mámaresa máyówana naaémba Téviti
Ísareri-kwaasiti kawááná'á máyompimba
mindámbá úwoi kwáyowana

46 Téviti kawe'á umái máyowana Áánútu aamoí
umánkowana Téviti Áánútumba áísaa ena séna
ená naambá ónaum. íya ónaumno. emá Yákópona
Ísóigoma po owé sina'ó é'a ená naambá ónaumne
súwana

47 Áánútu séna emá íma ínáyompo enááninko
Sórómoni kesí naambá íníye siráimbanivo

48 Áánútu kwíyómpa'o máyáimba kwaasi
úmakaan-daumpa'a íma máyáíye. mindáyavena
naaóvá'á Áánútun-aai simátímakowai
agaimaréna séna

49 Ísóigo séna kwíyómpa'a kárákwiye'a marará'á
kárákwiyunda pó'a úmaraniyonda-
naumpa'a íma úwoi marapá'á
kumbénaumne.

50 kesávái mintántáá'á amápa'a tarórumakaumne
Ísóigo siráíye
agaimaréna siráíye Sítiveni siráíye.

Sítiveni mináímbá simátímatuwena aaimó isái-
kwáásíyávái simátimena séna

51 keinárawa'a tirunté máraamba mé'a
pó'a Áánútuna aampa'ó ímo kwáraan-
kwaasiraani'a umái mé'a Áánútun-aai
kwéisaambanivo íma ísámqi kawe'á kwéowe.
kentíkwá'náyomba Áánútun-amankomba
tínaaemba umámemaentemba kemá mirá
kwéowe.

52 kentíkwá'náyomba Áánútun-aai
simátíma'maesa kwéguwai amáparawai

sáwí'a umátinkesa Áánútuna kawe-kwáyóná'á kumíniye-aimba simátímakowai tínkamuwasa pukáawe. naaémba kwemá kumúwa'a kuntaru'á umái tuvúwúwana pukáíye.

⁵³ ánivo kwíyómpakewaima Áánútuna áamáamba simátímakowa'a keinárawa'a ísaraambanivo íma ísámai kawe'á uráawe Sítíveni siráíye.

Sítívenimba óntandei tuvúkáan-kwasai.

⁵⁴ Sítíveni mináimbá simátímumba aaimó isáí-kwáásí ávááraumai tirunkó sáwí'a úwasa í'naiyámbá mésa tíyántavesa uwaná

⁵⁵ Sítívenimba Áánútun-amanko kwempímbá anómba umánkarowana kwíyómpa'a awánómba Áánútuna ságayamba kwáyowana Ísu ayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á máyowana Sítíveni awánéna

⁵⁶ séna awánaaro. kwíyómba taaínkaar-isaná Áánútu ayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á Ísuma kwaási úrandako máyáimba awánaraumne súwasa

⁵⁷ miwí anónka'a kwáá'a tésa kwenáái íma isánáe sésa tááka'a tiyáándeí awááésa Sítívenimba tarááparaapa ésa

⁵⁸ tátokesa taagwiya'maésa marur-awámpá'á máyuwesa óntamba mairésa tuvúkáawe. Sítívenintavesa kampar-áimbá siráawai paákár-únánkwátói ayútuwowana ívé-kwaasi áwí'a Sóro minúnánkwátói kárákwírowasa

⁵⁹ Sítívenimba óntandei tuvúto'nḡa uwaná Ísóigonka'a námúnaavinkemba séna Ísu Ísóigoo kesimambá kumbaimaéna'a púwóno séna

⁶⁰ arauntaúmbá airéna anónka'a séna Ísóigoo sáwí'a kwéumasinkaambanivo miwí íma sáwí'a

umátinke miwítí sáwí-imayaa maitiyuwaaó
Sítíveni simásuwena pukáiyé.

8

Sóro Ísuna kwaási sáwí'a umátínkarain-kwasai.

¹⁻³ Sítívenimbo tuvúmba Sóro arunkó aamoí
úmbanivo évakarawai Áánútun-aaiyavesamo
asiramáimo máúwai Sítíveni áuma maimaé
máutesa anón-ivi'a tombánivo Sóro Ísuna
aampa'ó kwéguwai tínkambai ánásanae
séna kúmba naaúmpimpakemba aarakwá'á
koyavisimái ándáva'a tíyupa'a kúwasa
Yérúsaremuva'a Ísuna aampa'ó kwéguwaima
aivarí'a umái sáwí'a umátinkowasa kóyáwé
uwasá aantá-kwaasiye su'mai Yérúsaremuva'a
máýówasa ó'on-kwaasi Ísuna aampa'ó kun-
kwáásí Yútiyaa-ayampa'a Sámériyaa-ayampa'a
kóyáwé uráawe.

*Sámériyaava'a áséi-kwasai kosimátímakaan-
kwasai.*

⁴ Ísuna aampa'ó kwéguwai kóyáwé ésa Ísuna
áséi-kwasai kosimátíma'maesa kurá.

⁵ Vírípi Sámériyaa-naopa'a kúmba
kosimátimena séna Áánútumo usásinankaiwai
amu'maráúndawaiyaamo á'o kunkáimba kwemá
Ísuman-iye

⁶ Vírípi simátimumba kawé'á umái ísówana ímo
awánarom-bayai mayówasa awánowana

⁷ taraváá-kwámbá tirumpimbá máyówaiyavena
aaí súwasa taraváá-kwámbá kwáá'a tumásuwesa
kóuwasa kwaási kawé'á umái máyówana

aíyayaamba pukón-kwaasi asóvatinkowasa
kawe'á umái mésa

⁸ Sámériyaavaken-kwaasi ávááraumai tirunkó
kawe'á umái méraawe.

⁹ Sámériyaa-naopa'a moóráwai áwí'a Sáímoni
ména anón-kwaasi úne séna pukaa'á agaimaéna
kwéiyuwasa táátavai kwéesa

¹⁰ anón-kwaasiye úwoi-kwaasiye kwená mayái
awánésa kwenaráái kwégwaresa sésa Áánútuna
asirayánkóe kwená asirayánkóe moórái'a uráiyé
kampa'á suwaná

¹¹ ayáátáaka'a pukaa'á agaimaéna kwégum-
bayai mayówasa kwenaráái kwégwaresa táátavai
uráambanivo

¹² naaémba Vírípi Áánútuna áséi-kwasai
kosimátimena Áánútu kwená kwaási
kwégawaain-kanaama kosimátimena Ísu
Karáísitin-aaí kosimátimuwasa isésa sésa árair-
aimban-iye suwaná Vírípi minákwá'á nombá
pétinkowana

¹³ Sáímoni kwegwára'á áraire súntavai Vírípi
nombá pérankowana Vírípiye kwénaauwana
ímo awánóm-bayai mayówana awánéna áátavai
uráiyé.

¹⁴ mirámó Sámériyaava'o kwéumba
Yérúsaremuva'a aantá-kwaasi mésa
Sámériyaavaken-kwaasi Áánútuna áséi-kwasai
isésa mináimbá méyatokaan-aimba isésa Pítaante
Yóninte ti'márówasarai kweémesarai

¹⁵ Sámériyaava'a komésarai Ísuna aampa'ó
kwéguwaiyavai ísámai námúnaavinkemba sésarai
Áánútun-amankomba mayánááowe sirááiyé.

16 Vírípi nombá pétinkaronka'a Ísóigo Ísuntavena ísámai nombá pétinkowana Áánútun-amamba íma marómba pósarai Pítaae Yóniye námúnaavinkemba sésarai

17 tiyáámba tátoroyana Áánútun-amanko tirumpimbá kumúwasa mairáawe.

18 aantá-kwaasirai tiyáámba tátoroyana Áánútun-amanko tirumpimbá kumbaúwasa máyómba Sáimoni awánéna asirayámbá meéyámbaranae séna Pítaante Yóninteyavena séna óntamba maékai

19 minásíráyámbá simékaiyo. ó'on-kwaasi siyáámba tátoraanana Áánútun-amanko tirumpimbá kumbaínkwáe súwana

20 Pítaa séna Áánútu úwoi kwétimin-tantaatavai óntandei meéyán-ónáe sénda po ená óntankwara'a esé iravímbá ánsayaaoye.

21 Áánútu aúranka'a ená imáyáa íma arupíimbá po maambáyái kenkáisi mayái íma súwa'naa ínáyone.

22 ená sáwí-imayaagomba ánaaemba umásuwe Ísóigomba áísaa inaná ená sáwí-imayaagona anondá mayauwáníye.

23 Áánútu íma asirayámbá ámakaintavai enarumbá sáwí'a umásinkaanana ená sáwí-imayaa anómba éna embá tátokaiye Pítaa súwana

24 Sáimonima Pítaante Yóninteyavena séna súwa'naa ékai Ísóigomba námúnaavinkemba áísaa íyana emó sénda misáwí-yántáá'á íma kempá'á tíno Sáimoni siráiyé.

25 súwasarai Pítaae Yóniye Ísóigon-

aai simátimesarai Ísuwe naaémáúyan-
aimba simátimesarai Yérúsaremuva'a kónáe
sésarai aampa'á kweémesarai Sámériyaa-
ayampa'a naaó'-nao'a Áánútuna áséi-kwasai
kosimátíma'maesarai kurááiye.

Vírípinte Ítíópiyaavaken-kwaasintei kwaasái.

²⁶⁻²⁸ mindárai Yérúsaremuva'a kuyaná Vírípi
Sámériyaava'a máyomba moóráwai anón-
kwaasi Ítíópiyaa-maravakewai éna Ítíópiyaa-
kwaasiti kawáá-ínínkó áwí'a Káándásina
óntanka'a kárákwirowai Áánútuna imáyáa
éna Yérúsaremuva'a kweémena Áánútu áwí'a
mósá maréna koyauweréna kwená káárivimba
anóm-poigo tavisímaena kún-kaarivimba
kúmba Ísóigona kwayó'ná'á kwíyómpakewai
Vírípintavena séna usásine Yérúsaremuvakemba
Kásaava'a kwégon-ampa'a kwaaó súwana
iséna usásinena minámpá'á kweémena kavóná-
marava'a kúmba Ítíópiyaa-maravaken-anon-
kwaasi kwená káárivimba kweémena aúvái-
kwandaaivimba awánéna naaóvá'á Áánútun-ai
simátímakowai áwí'a Áísáya agaimakón-aimba
awánómba

²⁹ Áánútun-amanko Vírípintavena séna kwená
káárigona egwaa'á kwaaó súwana

³⁰ isaaísena kúmba Áísáya agaimakón-aimba
táámpamai kwésuwana Vírípi iséna áísaa ena séna
mináínkóná ááimba kwéisaano súwana

³¹ á'a moóráwai simásiminimba pó'a isánaumpo
kesí káárivimba usáataao súwana Vírípi
minkáárivímbá usáatena umaúwana

³² mináúvái-kwándááívínkén-áímbá táámpamai séna

sipisípi áyáumo karánáesamo owanamó ímo kwáá'o tintembá minkwáásígó íma aai siráíye. sipisípi tuvuwónáesamo owanamó ímo kwáá'o tintembá minkwáásígó íma aai siráíye.

³³ kwenáwí'a móruna tuwésa sáwí'a umái aavimbá mayánkaraawe. kwená kwaási sáwí-mayai mairésa tuvuwówana marapá'á máyáin-kanaama ánásaraiye. mindáyavesa miwítí sáwí-mayai íma kanaán-umai avora'á simátimenaawe agaimaréna siráíye.

³⁴ Ítíópiyaavaken-kwaasi mináímbá táámpamai simásuwena Vírípintavena áísaa ena séna Áánútun-aaimo simátímakowai nááwantavena mináímbá siráíyo. kwesávéna sirái. ó'owantavena siráíyo súwana

³⁵ Vírípi Áánútun-aaimo aúváiínkembo táámpamaimo simámakainten-umai Ísuna áséi-kwasai kwésimamena

³⁶ aampa'á kuyambá nombá kwáyopa'a kwésarai uyaná Ítíópiyaavaken-kwaasigo séna nombá kwáyáínka'a pésinkainkwae sé'a únana nóinko aampimbá ítáraiyo súwana [

³⁷ Vírípi séna Ísumpa'o arumbó amé kwenááiyavai áraire simáímo maína'o é'a nombá pérankanaumne súwana Ísu Káráísintave'a árai'a Áánútu áánimban-iye kwésune séna]

³⁸ káárimo maisoréna kúwaintavena séna káári tátorao súwana iséna tátorowasarai Vírípiye Ítíópiyaavaken-kwaasiye nompímbá kumbésarai

Vírípi nombá pérankowasarai

³⁹ úwoiva'a iyúyana Áánútun-amanko Vírípimba kunáí'maena kóúwana Ítíópiyaavaken-kwaasi awánómba íma máyombanivo aamoí untáva'a kwená naaópa'a kúmba

⁴⁰ Áánútun-amanko Vírípimba kunáí'maena Ásátóti-naopa'a máánkarowana Vírípi mináyámpá'-náópa'a Áánútuna áséi-kwasai simátíma'maena Sísáriyaa-naopa'a kuráiyé.

9

Sóro Ísun-aaiyavai áraire siráin-kwasai.

¹ minkánaámá Sóro Ísóigona aampa'á kwéguwaiyavena arumbá sáwí'a éna tínkamonaé síma-sima'a kwéena aiva'-mónókáwáánákónópa'a

² koáísaa ena séna aúvái agaimái símína'a maimaé'a Támásikasi-naopa'o Yútaa-mono'-naumpimpa'o máyáan-kwaasiti anón-kwaasi mátíméno súwana owé séna mináímbá agaimaréna séna Sóro Ísuna aampa'á kwégwiyawai tivakáá-umai tuwánéna táto'mai tí'maena teémena Yérúsaremuva'a ándáva'a mátiyuwaniye séna agaimaréna súwana

³ Sóro mináúvái maimaéna kweémena Támásikasi-naopa'a egwaa'á kúmba kwíyómpakemba ságayamba tawáonkaantantaa'a tuwówana kuména aúgáyáagaya úwana

⁴ tuvamúwana aagówé su'mai séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a kwéono súwana

⁵ emá nááwa seénó súwana kemá Ísuma súmpo kembá sáwí'a umásinkaampo

6 usásine Támásikasi-naopa'a koménana moóráwaimo síndantemba mirán-uwo súwasa

7 Sóroemo kun-kwáásí íma aai sumbá mésa íma kwaási ane'á kwéawanesa aaimó súne su'mai Ísówana

8 Sóro usásinomba aúramba íma kawe'á umái awánówasa kwaási ayáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a máánkarowana

9 kaumbo-nó'wáámbá ména íma aúramba awánéna toómbá nombá íma naráiyé.

10 Sóro kaumbo-nó'wáámbá kwaúwana moóráwai Támásikasiva'a ména Ísuna aampa'á kúwai áwí'a Ánánáesima aúramba karákéna kaainkáání'a umái awánómba Ísóigo simámena séna Ánánáesiyo súwana wó séna Ísóigoo kemá úne súwana

11 usásine aampa'á kwaaó. minánkó áwí'a apumó uráin-ampa'a kuré Yútásina naaúmpa'a kwée moóráwai Táásási-naopakewai áwí'a Sóromba koawánaao. kwe námúnaa kwésiye.

12 kaainkáání'a awánarainka'a moóráwai áwí'a Ánánáesi téna ane'á tátoraisana aúramba kawe'á umái awánaraiye Ísóigo súwana

13 Ánánáesi séna Ísóigoo sáwíva-kwaasi kwenáái simásímakaawe. Yérúsaremuva'a ená kwaási sáwí'a umátínkarain-aimba simásímakaawe.

14 aiva'-mónó-káwáánákó aúvái agaimái ámisana ená imáyáa mósá máráan-kwaasi ándáva'o tiyuwáíndayavena Támásikasiva'a tiráiyé súwana

15 Ísóigo séna kesí mayáí aménana kesáái kosimátin-tasimatimba ó'on-daopaken-kwaasiye kawáá-kwáásiyé kesí kwaási Ísareri-kwaasiye

kosimátin-tasimatimba ínimba po usásine
kwenópa'a kwinaná

16 kesí mayáí Sóro kwémayainasa kwaási
sáwí'a umánkanaawe. mindáyave'a ke
agaráárankanaumne Ísóigo siráiyé.

17 súwana Ánánáesi iséna kwéna sún-daumpa'a
uména Sóro ane'á ayáámba tátorena séna Sóroo
kesí kwaásima óne. aampa'á kwéte Ísóigo
Ísumba awánaraandawaima si'maráísa'a túne.
aúramba kawé'á umái awánenana Áánútun-
amanko arupimbá anómba umánkaindayavena
si'maráísa'a túne súwana

18 Sóro aúrampinkemba amanonoí tákúwana
aúramba kawé'á umái awánéna usásinowana
Ánánáesi mono'-nómbá pérankowana

19 toómbá násuwena áúgoma kawé'á úwana
méraiye.

Sóro Támásikasiva'a simátímakain-kwasai.

Sóro Támásikasiva'a évaka'-no'waamba kwaéna
Ísuna aampa'á kwéguwaise ména

20 avekáán-úwana mono'-náúmpá'á uména
Ísun-aaí simátiména séna árai'a Ísuma Áánútu
áánimban-iyé súwasa

21 kwenáái ísón-kwaasi táátavai ésa moóra-
morawai tísaaisaa esa sésa Yérúsaremuva'a
Ísuna imáyáa mósá máraán-kwaasi tínkamin-
kwaasiman-iyé. Ísuna imáyáa mósá máraán-
kwaasi tí'mae ándáva'a mono-káwáá-kwáásirá'ó
mátinkanáe séna maanká'ó tiráin-kwaasiman-iyé.
Ísumpa'a téna máyáiyé sésa táátavai uráawe.

22 suwaná Sóro asiramái simátíma'mae
iyéna séna árai'a Áánútumo usásinankaiwaimba

amu'maráúndawaiya Ísuman-iye séna kwenááigo iyúwasa Támásikasivaken-Yutaa-kwaasi isésa kwembá íma anondá simámakaawe.

²³ íma anondá simámúmba sáwíva'-no'waamba kwaésa torupamáí mésa Sórona áamáyu-aimba sésa

²⁴ tuvuwíyanesa no'wáámba kwáyá'wái Támásikasi-naokona óntan-kurigona aaumémpa'a mésa ontará'á takárákwi-karakwi kwéuwana moóráwái áamáyu-aimba sumbá kosimámuwasa

²⁵ moórá-no'waamba Sóron-aaí isésa Ísuna aampa'á kwéguwai Sóromba powaivímbá áítumai óntan-kurigona avaapimbá túsúyuwesa ándára tátoresá túwówana kumeémena marapá'á móruna tuwéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremuva'a komérain-kwasai.

²⁶ Sóro Yérúsaremu-naopa'a kweémena kwéna séna Ísuna aampa'á kwégowaise koménae'a kúne súwasa miwí sésa Ísun-aaí íma ísaraiwai kamparáímbá kwésiye sésa kwenáároi inkáísúwana

²⁷ moóráwái áwí'a Páánápáasi Sóron-aaí iséna kawé'á úwana áí'maena aantá-kwaasitopa'a kwéna Sóron-aaí kosimátimena Sóro Támásikasi-ampa'o kwégwenamo Ísóigombo awánówana aaí simámakain-aimba simátimena Sóro Támásikasi-naopa'o Ísun-aaímo asiramáímo simátíma'maena kuráin-aimba simátimuwasa

²⁸ isésa áraire suwaná Sóro miwísé ména Ísuna asirayámbá kwáyowana Yérúsaremu-naopa'a Ísun-aaí asiramáí kosimátin-tasimatin-ena

²⁹ ó'on-Yutaa-kwaasi Kíríki-kwaasi tááivinkemba kwésen-kwaasi simátimuwasa aaí kwésima-kwesiman-esa tuvuwónáe sésa

30 áamáayu-aimba sumbá Ísuna aampa'á kuwái isésa Sóromba áí'maesa kweémesa Sísáriyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a kwaaó sésa ai'márówana mindáópa'a kóuraiye.

31 kóúwasa Ísuna aampa'ó kun-kwáásímó tínkamumba étínkówasa aánoumai kwempa'á maésa Yútiyaa-ayampa'a Káriri-ayampa'a Sámériyaa-ayampa'a Ísuna aampa'á kwéguwai aánoumai kwempa'á máyówana Áánútun-amankoma túwa'naa úwasa asiramái mésa Ísun-aaí simátímúwasa isésa áraire sésa mirá kwéesa sáwíva-kwaasi-i'a ésa Ísóigo áwí'a mósá marésa kwenaísamaivimba méraawe.

Pítaa Árítaa-naopa'a kuráin-kwasai.

32 Pítaa aampa'á kwénaaena naaó'-nao-kwaasiti naaópa'a kwéna Áánútuna kwaási tuwánáíndayavena Árítaa-naopa'a kúmba

33 moóráwai áwí'a Íniyasi ména aambó naaí íma naaéna avakaumboé-ima maisuwéna naaúmpare su'mai ména kwégwauwana

34 Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Karáísiti asóvamankaivo usásinke ená kwandaaí arusaaó súwana usásinkwena kúwasa

35 Árítaa-naopaken-kwaasiye Séróno-naopaken-kwaasiye amápa'a awánésa Ísóigompa'a tésa méraawe.

Pítaa Yópaa-naopa'a kuráin-kwasai.

36 Yópaa-naopa'a moórá-ininko ména áwí'a Tápítaama póna Kíríki-kwaasi táávinkemba mináwí'a Tókáasiye kwésuwana kwemá

Ísuna aampa'á kún-inimba aasiyaaí kawe'-
máyaí kwémaena óisamba íma makón-kwaasi
kwétuwa'naa úwana

³⁷ áí'a úwana puwúwasa kwenáúma sese
umásuwesa maimaésa ávúmayaatanaan-
daumpa'a móankaraawe.

³⁸ Yópaa-naopakemba Írítiyaa-naopa'a egwaa'á
pósa Yópaavaken-kwaasi Ísuna kwaási Pítaa
Írítiyaava'a tamáyon-aimba isésa kae-kwáásí
ti'márówasarai Pítaamba kosimámesarai sésarai
isaaisé kesópata tiyó sésa si'maráawakai túye
suyaná

³⁹ Pítaa usásinena mindáraise kúwasa áí'maesa
minínimbá puwúwasa matuwé máyón-daumpa'a
ávúmayaatanaan-daumpa'a iyúwasa Pítaanopa'a
ketorínimbá tayorupamáí maésa íví'a tésa Tókáasi
íma pukáinka'a aru-símakain-unankwatoiyé sésa
agarááránkówana

⁴⁰ awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa
kúmúwana Pítaa kívairena Ísóigompa'a námúnaa
simásuwena mégwantena minínimbá awánéna
séna Tápítaao usásinaao súwana aúramba
kwégararena Pítaamba awánéna usátorauva'a
maúwana

⁴¹ Pítaa kousásinankena Ísuna aampa'á kun-
kwáásiyé ketoríniné tááyowasa áúvamankomba
uawánésa

⁴² Yópaa-naopa'a kosimátíma'maesa kuwasá
isésa sáwíva-kwaasi Ísóigon-aaiyavesa áraire sésa
kwenká'á aráápamai máyówana

⁴³ Pítaa Yópaa-naopa'a sáwíva'-no'waamba
kwaéna moórawai áwí'a Sáímoni kwená
naaúmpa'a máyowana minkwáásígó kwaan-

áúwarasinei kwená mayáí mayón-kwaasigona
naaúmpa'a méraiye.

10

Pítaa Kóníríyasina naaúmpa'a iráin-kwasai.

¹ Sísáriyaa-naopa'a moóráwai áwí'a Kóníríyasi
ména Árómaavakemba sáwívar-i-kwaasira'a 100 i-
kwaasira'a kárakwirowai máyowasa miní-kwáási
túwí'a Ítári-i-kwaasiye kwésesa uwaná

² Kóníríyasi Áánútun-aaiyavena asiramái ména
kwená akúnté Áánútuna imáyáa éna áwí'a mósá
maréna Yútaa-kwaasimo ímo óísambo makón-
kwaasi kwétuwa'naa-ena Áánútumpa'a námúnaa
símae iyumba

³ moórá-tawai enónka'a námúnaa kwésuwana
Áánútuna kwayó'ná'á kwíyómpakewai aúranka'a
paárúwana kawé'á umái awánówana séna
Kóníríyasiyo súwana

⁴ áá'a kówana aúramba kararéna séna Ísóigoo
nóran-aina simásiminyewa seénó súwana emó
námúnaamo séndawai kwaásimo túwa'naa
óndawai Áánútu aúranka'a kawé'á óndayavai
Áánútu ená imáyáa imbá pó

⁵ ená kwaási ti'márénasa Yópaa-naopa'a
moóráwai áwí'a Sáímoni Pítaamba koaíráaro.

⁶ kwemá araámáo Sáímonina naaúmpa'a ména
minkwáásígó kwaan-áúwarasi-mayaimo máyáin-
kwaasigona naaúmpa'a uwí-nónkóná awámpá'-
náúmpákémbá koaíráaro

⁷ simásuwana áúyokuwana Kóníríyasi
kwená mayáí máyón-kwaasivinkemba kae-
kwáyó-kwáásiráínte moórá-i-kwaasi Áánútuna

imáyáa mósá marówainte miráumai-kwaasirau
tááyowasa

⁸ tuwaná kwíyómpakewaimo simámakon-aimba
simátimena séna miráumai Yópaa-naopakemba
koairáaro séna ti'mákaiye.

⁹ ti'marówasa aampa'á kógwaesa kweémesa
Yópaa-naopa'a egwaa'á kumbá kwáyá'wái
Pítaama naan-ávúmayaapa'a uména
Áánútumpa'a námúnaa kwésuwana

¹⁰ áái ankówana toómbá nánáe súwasa toómbá
agáyómba kaainkáání'a umái awánómba

¹¹ kwíyómba taaínkaar-úwana mimpínkémbá
anón-ampanta éiyain-araaira'a tátoresá
túwówana kuména marapá'á kumúwana
awánómba

¹² minámpántávimbá kwai-kwaamba póíma
iraankavayaambá aváá'-númámá ó'on-o'on-
kwai-kwaamba máyowana

¹³ aaigówé su'mai séna Pítaao usásinke tuvú'mái
agandaaó súwana

¹⁴ Pítaa séna Ísóigoo ímanivo kentáási
ámáamba Yútaa-kwaasiya mirán-tántáá'á aambá
áúmbakaawata pó'a íma kwénaumne súwana

¹⁵ minááígówé su'mai ókwara'a séna Áánútu
kawe-tántáaré siráin-tantaatavai íma aambá
áúmbakaawe siyó súwana

¹⁶ kaumborá'á kaainkáámbá awánówana
kwíyómpa'a minámpántámá iráíye.

¹⁷ iyúwana Pítaa minkááínkáán-áínkóná ááimba
nóra aainá'iyó súmba Kóniríyasimo ti'marón-
kwaasi Sáímonina naambá taawánésá ontará'á
tamésa

18 tááyamai taáísaa esa sésa Sáimoni Pítaa maandáúmpará kwááyu máyáiyó suwaná

19 Pítaa minkááínkáán-áínkóná ááimba avakáá-úwana Áánútun-amankoma séna kaumbo-kwáásí embá avakáá-úmaesa kwétevo

20 usásinke kumuwó. kemá ti'maráúnasa tentávái íma kaer-ímáyáá e miwísé úwoi kwaaó súwana

21 Pítaa kuména minkwáásíyávéna séna kwésivakaa-on-kwaasi úmpo nóintavera kwésivakaaó súwasa

22 kentáásí kawáánákó áwí'a Kóníríyasi si'maráísata enópata túne. kwemá kawe-kwáásí Áánútuna imáyáa éna áwí'a mósá maráísasa pósa Yútaa-kwaasi amápa'a kwentávésa kawe-kwáásíyé kwésewe. moóráwai Áánútuna kwayó'ná'á kwíyómpakewai kusimámena séna ti'márenasa Pítaamba Yópaa-naopakemba koaírewana enópa'a téna aaí tasína isaaó sisatá túne suwaná

23 Pítaa tí'maena naaúmpa'a tinkówasa kwáúmba aaváyaavimba Pítaa usásinena miwísé kuráiyé.

miwísé kúwasa Yópaa-naopakemba Ísuna aampa'á kun-kwáásí évaka'a aúyoresa

24 aampa'á kógwaesa kweémesa Sísáriyaa-naopa'a kumbá Kóníríyasi kwenamááraa kwená kwaásiye tááyowasa tayorupamáí mésa Pítaamba amu'makówana

25 Pítaa Kóníríyasina naambó kwáyonka'a ontará'á kúwana Kóníríyasi aamoí éna anóndakoman-iye séna aísamaivimba kumbaúwana

26 Pítáa séna emó óndanten-kwaasi úmpo usásinaao séna usásinakena

27 aaí simáma'maena Kóníríyasiye naaúmpa'a iyúmba sáwíva-kwaasi torupamáí máyómba utuwánéna

28 séna kentáásí áamáamba ísaraawe. Yútaa-kwaasiya ó'onkaa-kwaasiye íma moórárata tágárotamaiya kwémaumne. miwítí naaúmpata íya kwénaaundarata Áánútu agaráásinkenana amápa-kwaasi íma sáwí-kwaasin-owe siráisa'a awáraunda póta íma sáwí-kwaasiye sénaunda pó'a úwoi kawé'á umái ménaumne.

29 mindáyavai sááyaamba íma a'áo súnda túmpo nóintavaiya sááyaraao Pítáa súwana

30 Kóníríyasi séna éiyain-do'waamba kwaé'a ívékaamba eénáínka'a kesí naaúmpa'a námúnaa súnana avekáámbá moóráwai ságayan-unankwatoi umásorena súranka'a kumbaéna

31 séna Kóníríyasiyo emó námúnaamo sémo kwaási túwa'naa ema Áánútu aúranka'a kawé'á óndayavena Áánútu ená imáyáa imbá pó

32 ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwai áwí'a Sáímoni Pítaamba koairáaro. araámáo Sáímonina naaúmpa'a máyáíye. kwaan-áúwarasi-mayaimo máyáin-kwaasigona naaúmpakemba uwí-nónkóná awámpá'-náúmpákémbá koairáaro súwa'a

33 avekáán-umai ti'maráúnasa embá koairáawa kawé'á umái téne. kesáá Áánútu aúranka'a torupamáí méta Ísóigo simámakain-aimba simásiminkwae séta amu'makáunaya kwétene Kóníríyasi siráíye.

Pítáa simátímakain-kwasai.

34 Kóníríyasi simásuwowana Pítáa séna ívé'a kwéisaumne. árai'a Áánútu íma Yútaa-kwaasiye su'mai kwégarakwiyivo

35 amápa'-mapaken-kwaasi Áánútu aúranka'a arupí umái kawe'á umái máyáawai Áánútu miwí aamoí kwéumatinkaiye.

36 Áánútu Ísu Káráisitimba ai'marówana Ísareri-kwaasiyavai áséi-kwasai simátimakaimba á'a ísaraawe. Ísu Káráisiti amápa-kwaasiti Ísóigoman-iyé. mináséi-kwásáiyávésa árairemo síyawai tirumbá kawe'á umái kwempa'á ménaaomba

37 ke ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwí-ímayaa tuwé'a Áánútumpa'a té'a nombá peránááowe siráimba Ísun-aaí aiva'á Káríri-ayampakemba kwétena Yútiyaa-marava'a kóyáwé uráiyé.

38 Ísu Násáretivakewain-aaí ísaraawe. Áánútu kwenamambá Ísumba ámakowana kwempímbá anómba umánkowana Áánútu asirayámbá aména kwesé méraintavena naaó'-nao'a kawe'-má'yái kóyáwé éna Sáátáánigo tátorain-kwaasi kawe'á umátínkáva'a kuráiyé.

39 Yútiyaa-marava'a Yérúsaremu-naopa'a mayáímá mairáimba awánaraundayaawe. kwembá taaira'á aiyayaampimba tuvúsúmarowana puwéna

40 kaumbo-táwai maisuwówana Áánútu Ísumba pukáimpinkemba usásinankowana paárúnta kesúrandeiya awáraumpo

41 íma amápa-kwaasi awánaraawe. Áánútu

simátíméromo siráinta Ísunta awánéta
pukáimpinkemba usásinonka'a toómbá nombá
kweséya naráumne.

⁴² Ísu asiramái simásimena séna Áánútu
imáyáa siména pukén-kwaasigwara túvaren-
kwaasigwara'a aaivimbá maitinkáníyone siyé
simátíméro Ísu siráiyé.

⁴³ naaóvá'á Áánútun-aaí simátímakowai Ísun-
aaí simátimesa sésa kwenááiyavesa áraire sésa
kwesé aráápamái maíyawai Ísuna asirayánká'á
Áánútu miwítí sáwí-imayaa maitiyuwáníye
naaóvá'á siráawe Pítaa siráiyé.

⁴⁴ Pítaa mináímbá kwésimatimuwana
kwéison-kwaasivimba Áánútun-amankoma
minámápáráwáivimbá kuména

⁴⁵⁻⁴⁶ Áánútun-amankoma kumbaúwasa ó'on-
o'on-aimpinkemba Áánútu áwí'a mósá márówasa
Yútaa-kwaasi Ísuna aampa'á kun-kwáásí Pítaae
Yópaavakemba tuwáiyé táátavai ésa sésa Áánútu
ó'onkaa-kwaasigwara'a kwenamambá úwoi
kwétimiye sésa táátavai uwaná Pítaa séna

⁴⁷ Áánútu kwenamantá símakaintenta
miwígwará'á kwétimimba póta nombá
peránááomba íma aambá aunónaumpo úwoi
nombá peránááovo

⁴⁸ pétinkaaro súwasa Ísu Káráisitintavesa
ísámai nombá pétinkowasa Pítaantavesa sésa
kaumbo-káé'-no'waamba keséya kwaíníyone
suwaná mirá uráiyé.

11

Yérúsaremuva'a Pítaa simátímakain-kwasai.

1 ó'onkaa-kwaasi Ísun-gai isésa tátokaawemo
sumbá aantá-kwaasiye Ísuna aampa'á kuwái
Yútiyaa-maravaken-kwaasiye mináimbá isésa
máýówana

2 Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa évaka-
kwaasi áwáá'a aéesa Yútaa-kwaasi túra'a kárámai
araa'éna kwéontemba ó'onkaa-kwaasigwara'a
mirá orómó sirón-kwaasi Pítaamba áwáá'a aéesa

3 sésa emá ó'onkaa-kwaasiti naaúmpa'a ug-
waé ímo túmo kárámai araa'éna úmakaan-kwaasiti
naaúmpakemba toómbá umandaráne suwaná

4 Pítaa amápa-tantaa'a uráimba simátimena

5 séna Yópaa-naopa'a mé'a Áánútumpa'a
námúnaa séwándara'a kaainkáámbá
awánaawanana kwíyómpakemba anón-ampanta
éiyain-araaira'a tátoresá túwówana kuména kesí
egwaa'á kumúwa'a

6 mimpímbá árimba awánaawanda póima
kwaí-kwaamba iraankavayaambá áváá'-numama
máýowa'a awánaawanana

7 aaigówé su'mai séna Pítaao usásinke tuvú'mái
agandaaó súwa'a isé'a

8 sé'a Ísóigoo ímanivo kentáásí amáámba
mirán-tántáá'á aambá áumbakaawata pó'a íma
kwénaumne séwánana

9 minááigówé su'mai ókwara'a séna Áánútu
kawe-tántáaré siráin-tantaatavai íma aambá
áumbakaawe siyó súwa'a

10 kaumborá'á kaainkáámbá awánaawanana
kwíyómpa'a minámpántámá iráiyé.

11 avekáámbá Sísáriyaavakemba kaumbo-
kwáásí kesópa'a ti'marówai tumbá

12 Áánútun-amanko simásimena séna íma

kaer-ímáyáá e miwísé kwaao súwa'a kówánasa
 Yópaavakemba maankwáási ava'moraé-kwaasi
 Ísun-aaí ísáawai súyorowata Sísáriyaa-naopata
 Kóníríyasina naaúmpata kówánana

¹³ simásimena séna Áánútuna kwayó'ná'á
 kwíyómpakewai kesí naaúmpa'a kumbáyáísa'a
 awánáúnana séna ti'márénasa Yópa-
 naopakemba moórawai áwí'a Sáímoni Pítaamba
 koaíréwana

¹⁴ téna aaí tagwésimatimina'a egwára ená
 akúnkwará'á amápa'a kwéisewana Áánútu
 sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámpá'á
 métinkaniye kwíyómpakewai siráíye Kóníríyasi
 súwa'a

¹⁵ aaí kwésewanana Áánútun-amanko aiva'ó
 kentáávimbó kunkáintemba miwívimbá mirá
 úwa'a

¹⁶ awáné'a moóra-aimba sáaka'a makáumne.
 ááéma Ísóigo séna Yóni nombá pétinkaraimbanivo
 Áánútun-amanko kuména keinárawapimba
 anómba umátinkaniye Ísóigo siráin-aimba sáaka'a
 makáumne.

¹⁷ ánivo kesáá Ísóigo Ísu Káráisitín-aaiyaveta
 áraire séwánanaya Áánútu kwenamankómbó
 símakaintenta ó'onkaa-kwaasi miwí mirá
 kwéowa'a awánaraunda pó'a kemá Ísuna mayái-
 kwáásímá pó'a nombá pérómbe íma aambá
 aunówánasa úwoi nombá pékaawe Pítaa súwasa

¹⁸ mináímbá isésa áwáá'o áúmba
 iyátuwesa Áánútu áwí'a mósá marésa sésa
 Áánútu mirá kwéena íma Yútaa-kwaasiye
 su'maiya aaí kwésimasimintaanivo ó'onkaa-
 kwaasiyavaigwara'a aaí kwésimatimisasagwara'a

miwítí sáwí-imayaa tínaaemba umámesa
 Áánútunopa'a tésa aúnaí'a umái maí'mai'a
 ónááowe siráawe.

Ántíokuvakewai Ísuna kwaásiti kwaasái.

¹⁹ ááéma Sítivenimba tuvúwúwana puwúwasa
 ó'on-kwaasi Ísuna aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a
 umátínkówasa kóyáwé uráamba évaka'a
 Vínísiyaa-marava'a kuwasá évaka'a Sáíparasi-
 marava'a kuwasá évaka'a Ántíoku-naopa'a
 kuwasá miwímá minkáúmbó-márává'á máyón-
 kwaasi Yútaa-kwaasiye su'mai Ísun-aaí
 kosimátimesa

²⁰ miwívínkémbá évaka'a Sáíparasi-
 maravakewai évakarawai Sáírini-maravakewai
 miwímá Ántíoku-naopa'a komáyónka'a Yútaa-
 kwaasiye ó'onkaa-kwaasiyegwara'a Ísóigo Ísuna
 áséi-kwasai kosimátimuwana

²¹ Ísóigona asirayámbá miwísé máyowasa
 sáwíva-kwaasi Ísóigon-aaiyavesa áraire sésa
 kwempá'á tiráawe.

²² Ántíokuvaken-kwaasi Ísóigon-aaiyavesa
 áraire sésa kwempá'á tiráan-aimba suwasá
 Ísóigona kwaási Yérúsaremuva'a máyón-kwaasi
 mináímbá isésa Páánápáasimba ai'márówana
 Ántíoku-naopa'a kweéména

²³ koména Áánútu kawé'á umátínkaromba
 tuwánéna aamoí éna asiramái simátiména séna
 kentirunkaké ísámai Ísóigontavai máéro séna

²⁴ Páánápáasi kawé-kwáásí úwana Áánútun-
 amanko kwempímbá anómba umánkowana
 Ísóigonte aráápamai asiramái ména aaí

simátíma'maena kwéiyuwasa sáwíva-kwaasi isésa Ísóigompa'a tésa méraawe.

²⁵ máyówana Páánápáasi Sóromba avakáá úmaena Táásási-naopa'a kúmba

²⁶ koawánéna koái'maena Ántíokuva'a tésarai moórá-i tamaisuwésarai Ísóigona kwaásiye mésarai sáwíva-kwaasi tayorupontembá Ísun-
aai simátíma'maesarai íyúyasa Ísuna aampa'á kwéguwaiyavai sésa Káráísitina kwaásiye suwaná aiva'á Ántíokuva'a mináímbá paáruraiye.

²⁷ mináímbá paárúwana minkánáá évakarawai Áánútun-
aai simátímakowai Yérúsaremuva'a tuwésa kweémesa Ántíokuva'a kuwaná

²⁸ miwívínkémá moóráwai áwí'a Ákápáasi kwemá usásinena Áánútun-amanko kwesé máyowana séna anón-ayawaima amápa'-
mapa'a táníye súnka'a póna naaémba Áróamáni-
kamaaniti kawááná'á áwí'a Kórótíyasa máyonka'a mináyáwáímá paáruraiye. Ákápáasi mináímbá súwasa

²⁹ isésa Ísuna aampa'á kwéguwai moórá-
morawai sésa óntamba torupamáí Ísun-
aai ísáawai Yútiyaa-marava'a máyáan-kwaasi timénáe sésa

³⁰ mirá ésa minóntámbá Páánápáasinte Sóronte tímúwasarai maimaésarai kweémesarai Ísóigona kwaásiti anón-kwaasi mátímakaaiye.

12

ókwara'a sáwí'a umátínkaraan-kwasai.

¹ minkánáá Érótimba anówainkoma araámáó Érótima Yútaa-kwaasiti kawááná'á kwemá Ísuna aampa'á kwéguwai évakarawai sáwí'a umátinkena

² moóráwaimba ai'marówana Yóni awaaó áwí'a Yémésimba koyáto'mai anumarambá arátuwowana puwúwasa

³ Yútaa-kwaasi Ísun-aaiyavesamo ímo áraire suwái aamoí kwéuwana Éróti awánéna aamoí umásinkai gwae séna moóráwaimba ai'marówana Pítaamba koyátokai. Yútaa-kwaasi ímo intóráin-tantaakwara-pereti kwéagayon-kanaavimba moórá-tawai Pítaamba koyáto'maena

⁴ ándáva'a máánkowasa siyáánkain-umai ava'moraé-i-kwaasi kwenká'á kárákwirowasa éiyain-eiyain-kwaasi anondánonda umái kárákwiyuwasa Éróti séna naaóvá'á Áánútu Yútaa-kwaasi tíyótaasa í-tánón-kánáámá ánásaina'a Pítaamba áí'mae'a Yútaa-kwaasi túranka'a aaivimbá mayanké'a inkamónaumnemo kwésumba

⁵ Pítaa ándáva'a máyombanivo Ísóigona kwaási Ísóigompa'a námúnaa simái Pítaamba áwa'naa uráawe.

Pítaamba ándávakemba ayúránkarain-kwasai.

⁶ námúnaa kwésesa Pítaantavai ísámai áísaa uwaná aaváyaaraamba Éróti Yútaa-kwaasi túranka'a Pítaamba aaivimbá mayankánaumne kwésuwana ívé'-no'waankaamba Pítaamba aiyayaanka'a asááúmakesa kaer-í-kwáási évareva'a máyóyana Pítaa aún-kwaigúwasarai kaer-í-kwáási ontará'á kárákwiroyana

7 avekáámbá Ísóigona kwayó'ná'á kwíyómpakewai kumúwana ándá-naumpa'a sán-kówana Pítaamba ayoirá'á kwétuvuwena aúsuwana usásinowana séna avekáán-usásinaao kwésuwana Pítaa ayáámpinken-anda kweyááríka'a ayú'maena marapá'á kumúwana

8 kwíyómpakewai séna enámúranda uré enáísamai ánáamba maimái uwó súwana mirá úmayowana ená paákákén-únánkwátói kuvé'máenakai kesé kúmóyo súwana

9 Pítaa ándá-naumpakemba kwenánaaemba kuména íma kwaásin-iye-imayaa éna kaaimbá kwéawanaumne-imayaa kwéena

10 i-kwáásímó máyon-ontara'a kunáyaaitesarai minkákémbá moóra-ontara'a i-kwáásímó máyon-ontara'a kunáyaaitesarai minkákémbá ándávakembo naaópa'o kónáesamo uwasamó titinkémaen-ontara'a asirayán-óntará'á kúmúyana kweyááríka'a tigúwasarai kunákárúwagwesarai aampa'á kuyaná avekáán-úwana kwíyómpakewai Pítaamba auwéna aúyokuwana

11 Pítaa imáyáa éna séna íma kaaimbá awánáúmpo árai'a Ísóigo kwená kwayó'ná'á ai'maráísana kuména Éróti sínkamonae kwéisana ayáámpinkemba kuntavíyuwaisa'a túne. Yútaa-kwaasigwara'a sínkamonaesamo ombá kuntavíyuwaisa'a túne Pítaa siráíye.

12 Pítaa simásuwena Máriyaana naambó kwáyopa'a kwéna Yóni Máákaamba anówana naambó kwáyopa'a kúwasa sáwíva-kwaasi mindáúmpá'á torupamáí mésa Pítaantavai ísámai Ísóigompa'a námúnaa kwésuwana

13 mindánkóná ontará'á kotuwátuwar-úwana moorá-arasi mindáúmpá'á kígau ún-arasigo áwí'a Áróta ontará'á kuména

14 séna nááwa'ono súwana Pítaa séna kemá úne súwana Pítaa amósámbe iséna kunaamoí úmaena ímo ontamó tiyankómbe isaaiséna sáwíva-kwaasitopa'a usimátimena séna Pítaa ontará'á máyáíye súwasa

15 miwí sésa emá uwo'aó'á éma kampa'á séne suwaná minárásígó ókwara'a séna árai'a Pítaa ontará'á máyáíye súwasa miwí sésa Pítaan-amankon-íye

16 kwésuwana Pítaa ontará'á árimba tuván-tuvan-úwasa iséna onta kuntisuwésa awánomba kwemá Pítaa úwasa táátavai uwaná

17 aaisékéwa'a simátíméno séna Ísóigo ándávakemba kembá sí'maena aampa'á mésiyuwaivo Yémésinte Ísun-aaimo isáan-kwaasiye kosimátíméro Pítaa simátimena tiyuwéna ó'on-daopa'a kuráíye.

18 kúwasa irataró'a i-kwáásí Pítaamba kárákwírowai awánomba íma máyowasa kantúmbá ésa Pítaa náávara kóuraiyo suwaná

19 Éróti iséna Pítaamba avakáá oró súwasa avakáá uwááesa tuwówana Éróti miní-kwáásí aaiyimbá maitinkéna séna tínkamoro séna évakarawai tímarówasa tínkamuwasa púwúwana Éróti mirá umásuwena Yútiyaa-marava'a tuwéna kumeémena Sísáriyaa-naopa'a kumbéraiye.

Éróti pukáin-kwasai.

20 Éróti Sáítóni-naopaken-kwaasiye Táyaa-naopaken-kwaasiye ávááraumai áwáá'a tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tayorupamáí mésa

sésa Érótimo kárákwirai-maravakemba kentáási toómbá kwémayaundayaawe sésa mináímbá simái kawer-ónáe sésa Érótinopa'a tumbá kwená naaka'ó kárákwirawai áwí'a Párasatasimba másimamuwana isówasa minááisámbá másimai tukáawe.

²¹ minkákémbá Éróti anón-kanaa úwana kwenká'ó kárákwirowaina unáánkwátói úmaena kárákwirawai maé'maer-únka'a uména ayáátáár-aimba kwésuwasa

²² Érótimba simái arumbá iyaésa sésa íma kwaásigo kwésivo Ísóigo kwésiye anónka'a suwaná

²³ Éróti mináíntávéna íma Ísóigo úmpo úwoi-kwaasi úne séna aúpá'á tuwówana Ísóigona kwayó'ná'á kwíyómpakewai tuvuwúwana uvowánkó arumbá unkarówana pukáiyé.

²⁴ puwúwasa Ísóigona kwaási Áánútun-aai kosimátin-tasimatin-uwasá isésa áraire sésa Ísóigompa'a tésa méraawe.

²⁵ Ántíokuvaken-kwaasi Yérúsaremuvaken-kwaasiyavesa óntamba timénaumne sirómba pósarai Páánápásiye Sórowe kwéti'matuwesarai mimbáyái ánásowasarai ívé-kwaasigo áwí'a Yóni Máákaamba áí'maesarai Yérúsaremuva'a tuwésarai kweémesarai Ántíokuva'a kurááiyé.

13

Áánútu Páánápásinte Sóronte mayái tímakain-kwasai.

¹ Ántíoku-naopa'a Ísóigona kwaásivinkemba Áánútun-aai kwésimatimen-kwaasiye kawer-ímáyáá kwéagaraantinkaan-kwaasiye mésa

moóráwai áwí'a Páánápáasi úwana moóráwai
avután-kwaasigo áwí'a Símiyoni úwana moóráwai
Sáírini-maravaken-kwaasigo áwí'a Árúsiyasi
úwana moóráwai áwí'a Mánéyeni kwemá Éróti
kawáánákóná naaúmpa'a maémaumba úwana
moóráwai Sóro úwana umái mésa

² moórá-kanaa Ísóigona kwaási Áánútuna
imáyáa mósá kwémaresa toómbá íma kwénesa
námúnaawe su'mai kwésunka'a Áánútun-
amanko simátimena séna Páánápáasinte Sóronte
kesí mayáír'á usásintinkaraumpo mindárai
tiyúwáaro súwasa

³ toómbá íma nombá námúnaawe su'mai
kwésesa Áánútuna mayái mayáígwáe sésa tine'á
tiyáándeí tátoresá ti'márówasarai kurááiye.

Sáíparasi-marava'a kosimátímakaayan-kwasai.

⁴ Áánútun-amanko Páánápáasinte Sóronte
ti'marówasarai Yóni Máákaamba áí'maesarai
Ántíoku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a
kumésarai uwí-nónkóná avumpim-bárává'á
áwí'a Sáíparasi-marava'a kónáe sésarai nompí-
sípí táto'mai usáatesarai kweémesarai

⁵ Sáíparasi-marava'a Sárámisi-naopa'a
mindómpí-sípívínkémbá kunásávesarai Yútaa-
kwaasiti mono'-náúmpimpá'á Áánútun-
aai simátíma'maesarai kwéguyana Yóni Mááka
túwa'naa úmaena kúwasarai

⁶ kawer-áimbá simátíma'maesaya marapá'á
kweémesaya Páávoso-naopa'a kuwaná moóráwai
mindáópa'a Yútaa-kwaasigo ména kwenáwí'a
Paayísu Kíríki táávinken-kwi'a Érímasa kwemá

pukaa'á agayón-kwaasi póna kampa'á séna
 Áánútun-*aai* simátimundawai úne súwana

⁷ moórawai kámááni-kwaanako áwí'a Sésiasa
 Porasa ména kawer-imáyáagwárá-kwáási póna
 Áánútun-*aai* isánáe séna Páánápáasinte Sóronte
 tááyowana Érímasa pukaa'á agayón-kwaasigo
 kámááni-kawaanakoe aasiyaasí maí'mai'a úwai
 máyowana kámááni-kawaanako Páánápáasinte
 Sóronte tááyowasarai tuyaná Érímasaagwara'a
 téna

⁸ mindárai táái tasimái karéna kámááni-
 kawaanako Ísun-*aaiyavai* áraire sivo séna
 mindárai táái tasimái karówana

⁹ Sóro moórá-*awi'a* Póro Áánútun-*amanko*
 kwempímbá anómba umánkowana Póro pukaa'á
 agayón-kwaasigomba aráá'a avuwéna

¹⁰ séna Sáátáánigo aráá'a po kawer-ánkóná
 uwa-kwáási éma amápa-sawisawaa-*imayaa*
 empímbá anómba umánkaraimba po Ísóigona
 kawer-ámbá sáwí'a úmae iyóndayavena

¹¹ ívé'a Ísóigo ená meéyámbá amína
 aúramba kavíkwína évaka-tawai sámó káinda
 íma awánaniyone Póro súwana avekáámbá
 Érímasaamba aúrampa'a ítáguwana siyáánka'o
 táto'maesamo naáiyane séna kwaási tivakáá
 úmae kwénaauwana

¹² kámááni-kawaanako Ísóigon-*aai* iséna áátavai
 éna Ísóigomo úmba awánéna séna Ísóigon-*aai*
 árair-aimban-*iye* séna kwempá'á téna méraiye.

*Písítiyaa-marava'a Ántíoku-naopa'a kurááyan-
 kwasai.*

13 Póro kwesé kwénaauwaise Páávoso-naopa'a tuwésaya nompí-sípí táto'mai usáatesaya kwémesaya Pámpíriyaa-marava'a Pékaa-naopa'a mindómpí-sípívinkémbá kunásávesaya kúmúwana Yóni Mááka tiyuwéna Yérúsaremuva'a kóúwasarai

14 mindárai marapá'á kweémesarai Písítiyaa-marava'a Ántíoku-naopa'a kwésarai Yútaa-kwaasi monor-áimbá kwéison-kanaara'a Yútaa-mono'-naumpa'a mara'á umáyóyasa

15 aúvái-kwandaavinkemba Áánútuna áamáamba Mósesi agaimakómba simátimesa Áánútun-aaí simátímakowai agaimakón-aimba simátímúwasa Yútaa-mono-kawaanarawa'a moóráwaimba ai'márówana mindáraitopa'a téna séna kentáásí kwaásiraiyo kwaasái kwáyainakaimo ékai kentáásí imáyáa simái kawe'á umásinkaakaiyo súwana

16 Póro usásinena séna maísáaro. kesí Ísareri-kwaasiye ó'onkaa-kwaasi Áánútuna imáyáa mósá maráawaiye ísáaro.

17 naaóvá'á Ísareri-kwaasiti Ísóigo kentáá síkwá'náyavena séna kesí kwaásiman-owe súwasa ó'on-kwaasiti maravá'á Ísípi-marava'a mésa sáwíva-kwaasi agáyówana Áánútu kwená anón-asirayamba kwáyontavai Ísípivakemba tí'maena

18 kavóná-marava'a mátinkowasa sáwívar-ima 40 ira'a kwénaaesa aasiyaasí Áánútuntavesa sáwí-imayaa kwéumbanivo Áánútu miwírá'á kárákwirena íma tiyuwówasa

19 Kénááni-marava'a avakaeté-maravaken-kwaasi moórá-mora-umai máyówana Áánútu

tínkambaena kwéiyuwasa évaka'a putásowana miwítí maramá maimaéna kwená kwaási Ísareri-kwaasi mátimuwaša

²⁰ mimbárává'á méša sáwívar-ima 450 ima maisukáawe.

450 ima maisúwówana Áánútu moórá-mora-kwaasi kawáá-máyáír'á usásintinkava'a kúwana Áánútun-aaí simátímakowai áwí'a Sámúwéri kwemá usávaaruwasa mirán-káwáá-kwáási ánásašowasa

²¹ Ísareri-kwaasi Áánútu íma kentáár'á kárákwiyinkwae séša kentáávínkémbá moóráwaimo éna kentáár'á kárákwiyiniye suwaná Áánútu séna Pénisamini-andarakewai Kísaa ááninko áwí'a Sóro kwemá kárákwiyi-mayai mayániye súwana mimbáyái mairéna 40 ima maisuwówana

²² Áánútu mimbáyái Sórompakemba Yési ááninko áwí'a Tévítimba amúwana mayówana séna Tévíti kemó súndanteni'a kwéimba pó'a aamoí kwéumankaumne Áánútu siráiyé.

²³ naaóvá'á Áánútu séna Tévítin-andarakembo aánomo usásinankaandawai kwemó éna Ísareri-kwaasi sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámp'á métinkaniye siráimba Ísuntavena árair-aimba siráiyé.

²⁴ Ísu íma amápa-kwaasi túranka'a paárurowana Yóni nombó pétinkowai amápar-Ísareri-kwaasiyavena simátimena séna kentí sawi-ímáyáá tínaaembo umáme'o Áánútumpa'o tíya'o é'a nombá pétinkanaumne súwasa mirá uwaná nombá pétinkena

²⁵ kwená mayái sáwíyanka'a ánásaniye

kwéuwana simátimena séna kenti
 imáyáaomo kentáváímó nááwa'iyó sénááomba
 kwéamu'maraawai kemá íma kwemá úmpo
 kesínaaemba tíníwaj kwemá anóndakoma kembá
 usáyaaitaraimba pó'a kwemó aaimó síndavimba
 kemá aaimó sendamá uwóví'a ónaumne Yóni
 siráíye Póro siráíye.

26 Póro simásuwena séna kesí kwaási
 Ááváramun-andaraken-kwaasiye ó'onkaa-kwaasi
 Áánútuna imáyáa mósá máraawaiye ísáaro.
 sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámpá'á
 métinkaimba kentááyávéna Áánútu siráíye.

27 Yérúsaremuvaken-kwaasiye miwítí
 kawáánárawate sáwí'o umáímo
 máyáampinkemba kawer-ámpá'á métinkaniyemo
 siráin-aimba Ísuntavai sirómba íma imáyáa
 uráawe. aasiyaasi-táwai monor-áímbá kwéison-
 kanaama Áánútun-aai simátímakowai agaimakón-
 aimba aúvái-kwandaavinkemba táámpamai
 kwésuwasa isésa Ísuntavai sirómba íma
 imáyáa uráavo tuvúwana pukáivo mináúvái-
 kwándááívínkén-áímbá paáruraiye.

28 tuvuwí-ámbá avakáá umbá íma sáwí'a
 uráimbanivo Páírátintavesa úwoi sésa
 tuvuwíníyone siráawe.

29 Áánútun-aai aúvái-kwandaavimba Ísun-aai
 agaimakómba amápa'a mirá uwasá taairakémbá
 maimái murí-áívímbá máutamankowana

30 Áánútu pukáimpinkemba usásinankowana

31 ayáatáaka'a moórá-mora-tawai kwená
 kwaási túranka'a paáruraiye. ímo tuvúkónka'a
 Kárírivakemba Yérúsaremuva'a kwesé kuráawai
 pukómpinkemba usásinenamo moórá-mora-

tawaimo paárumai máyomba minkwáásí awánésa
sésa awáraundayavai ísaraundayavai Ísareri-
kwaasi kosimátíma'maeta kónáe sésa kuráamba
mimbáyái paaí kwémayaawe.

³²⁻³³ Páánápáasiye kesé mináséí-kwásái
simátíméyanekai túye. Áánútu kentáá
síkwá'náyavena mirá ónaumne sirómba kesáá
máyaunda-kanaavinta mirá éna Ísumba
pukáimpinkemba usásinankaraiye. mináímbá
monor-ímá agaimakón-auvaivimba kaepímbá
agaimaréna séna
emá kesáánimba óna'a
kesí mayáír'á ánkaraumne
agaimaréna siráíye.

³⁴ Áánútu pukáimpinkemba usásinankaraimba
póna íma ókwara'a puwínana áúma
kaviráníntavena Áánútu séna
Tévítintave'a sé'a árai'a kawe'á umánkanaumne
siráundantemba embá kawe'á
umánkanaumne

Áánútu siráíye.

³⁵ moóráva'a monor-ímá agaimakón-auvaivimba
agaimaréna séna

Áánútu kwená kawe-kwáyó'ná'á íma
auwáínana áúma kaviráníye
agaimaréna siráíye.

³⁶ mináímbá íma Tévitintavena siráivo Tévíti
Áánútuna mayái kwémaena puwúwasa
maimaésa aíkwá'námo utámakompimba
máutamarrowana áúma kaviraráivo

³⁷ Áánútu Ísumba pukáimpinkemba
usásinankarowaimba kwenáúma íma kaviraráíye
Póro siráíye.

38 Póro simásuwena séna kesí kwaásiyono. ísámai kawé'á oró. Ísuma pukáimpinkemba usásinankaraiwaintavena kwaásiti sáwí-imayaa sáwí-mayai maitiyuwániye Áánútu siráiyé. mináimbá simátimunda ísámai kawé'á oró.

39 Áánútu Mósesimbo simámakain-amaambo kwaráawaimo ombá minamáánkó kentí sáwí-imayaa íma maitiyuwáinana arupí umái máyáawain-owe Áánútu íma sínívo Ísumo éna kwenááiyavesa áraire sésa kwenká'á aráápamai máyáawaiti sáwí-imayaa maitiyuwáinana miwíyávéna arupí umái máyáawain-owe Áánútu síníye.

40 miráumai Áánútun-aaí simátímakowai tááigo kempá'á tivó sé'a kárákwimai kawé'á oró.

41 naaóvá'á Áánútun-aaí simátímakowai agaimarésa sésa

áráir-aintavai simái sáwí'a on-kwáási ísáaro. keinárawa'o máyáan-kanaara'a mayái máyáanda mimbáyáímó awáné'o é'o ímo kesópa'o té'o é'a úwoi puwónááowe. mimbáyáíyávésamo simátimiya'a mináíntávésa íma áraire sénááowe sésa agaimarésa siráawe. mináimbá kempá'á tivó sé'a kárákwimai kawé'á oró Póro siráiyé.

42 mináimbá simásuwena Pórowe Páánápásiye máápa'a kumónáe kwéuyasa kwaási sésa ókwará'a monor-áímbó ísáan-kanaa tínakai mináimbá másíyata isánaumne

43 simásuwesa máápa'a kumésa sáwíva-kwaasi Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasi Yútaa-monor-ampa'a kwéguwaiye Póronte Páánápásinte

kwa'maésa kuwasarái sésarai Áánútu úwoi
kawe'á umátinkanivo úwoi asiramái kwená
aampa'á koró sirááye.

⁴⁴ suyaná Yútaa-kwaasi monor-áimbó kwéison-
kanaa túwasa mindáópaken-kwaasi amápa'a
Ísóigon-ai isánáe sésa Yútaa-mono'-naumpa'a
umáyówasa

⁴⁵ Yútaa-kwaasi tuwánésa tirumbá sáwí'a
úwasa mináimbá kwaráavo sésa Póronte
Páánápáasinte aká'áamba simátinkesa kampar-
áimbá kwéseye sésa simái kárówasarai

⁴⁶ miwí táároi íma inkaisésarai asiramái
sésarai aiva'á árai'a Áánútun-ai simátimuyamba
mináimbá tínaaemba umáme'a íma sínkáye
sembá pó'a aúnaí'o umáimo maí'mai'o
ónaunda uwóví'a ónaumne-imayaa ombá pókai
tayauwerékai ó'onkaa-kwaasiva'a Áánútun-ai
kosimátimeyauye.

⁴⁷ ááéma Ísóigo simásimenaya séna
emá ó'onkaa-kwaasi sáma kamátinke kesáai
kwésimatiminasa kesí aambá awánáya'a
amápa'-maravaken-kwaasi sáwí'o
umáimo máyáampinkemba kawer-ámpá'á
métinkanaumne
Áánútu mináimbá simásímakaimba pókai
ó'onkaa-kwaasi kwenáai kosimátimeyauye Póro
siráye.

⁴⁸ Póro súwasa ó'onkaa-kwaasi isésa Ísóigon-
aiyavesa aamoí ésa tirumbá kawe'á umái
máyówana Áánútu séna kesí kwaási é'a aúnaí'a
umái maí'mai'a ónááowe súwasa miwí Ísóigon-
aiyavesa áraire sésa kwempá'á tésa méraawe.

49 Ísóigompa'a aráápamai mésa mimbáravá'á Ísóigon-aaí kosimátin-tasimatin-uwasá sáwíva-kwaasi isésa

50 Yútaa-kwaasi Póronte Páánápáasinte tirumbá sáwí'a umátinkesa mindáópaken-anon-kwaasiye aarai túwí'a kwáyon-inimba Yútaa-monor-aimba asiramái máyón-ininte mindárai táái simátimesa miwítí imáyáa tavisuwasá isésa Póronte Páánápáasinte sáwí'a umátinkesa aaisambá tiyésa miwítí maravákémbá ti'mátuwowasarai

51 Áánútu minkwáásí íma aamoí umátinkaniye-umasitai'a ésarai tísamaivakem-barama uwáésarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Áíkóniyamu-naopa'a kuyasá

52 Ántíoku-naopa'a Ísuna aampa'á kun-kwáásí máyówana Áánútun-amanko miwívimbá anómba umátinkowasa tirumbá kawé'á umái méraawe.

14

Póroe Páánápáasiye Áíkóniyamu-naopa'a kurááyan-kwasai.

1 Póroe Páánápáasiye Áíkóniyamu-naopa'a kwésarai ááémo urááyantemba Yútaa-mono'-naumpa'a umésarai áséi-kwasai asiramái simátímúyasa isésa sáwíva-kwaasi Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye Ísun-aaiyavesa áraire sésa kwempá'á tésa máyómbanivo

2 évaka-Yutaa-kwaasi Ísun-aaiyavesa tín̄aemba umámesa íma áraire sirówai Póronte Páánápáasinte sáwí-aimba simátínkówasa

ó'onkaa-kwaasi isésa mindáraiye Ísun-aaí
 ísówaiye tirumbá sáwí'a umátínkómbanivo

³ mindárai ayáátáaka'a mindáópa'a méсарai
 miwí táároi íma inkaisésarai Ísóigon-aaí asir-
 amái simátímúyana Ísóigo kwaási úwoi kawe'á
 kwéumatinkaimba awánaigwae séna mindárai
 kwená asirayámbá timúwasarai ímo awánarom-
 bayai kawe'-má'yái má'yóyasa

⁴ mindáópakewai kaepí taaínkaar-urésa
 évakarawai sésa Yútaa-kwaasi tááiyavesa áraire
 suwasá évakarawai sésa aantá-kwaasi tááiyavesa
 áraire siráawe.

⁵ suwasá ó'onkaa-kwaasiye Yútaa-kwaasiye
 miwítí anón-kwaasiye torupamáí mésa tímááyu-
 aimba sésa óntandei Póronte Páánápáasinte
 tínkamonaé suwasaráí

⁶ mináimbá isésarai kawe'ó íyapa'a méyae
 séсарai Áríkoniyaá-marava'a kwésarai Árísitaa-
 naopare Tépi-naopare ó'on-o'on-daopare

⁷ áséi-kwasai simátíma'maesarai kurááiyé.

Árísitaava'a Tépiwa'a kurááyan-kwasai.

⁸ moóráwai Árísitaa-naopa'a anówa
 arupinkémbá aísamai sáwí'a umáguromba
 maránkarowana íma aaíntómba ááémo maúnka'a
 ména

⁹ Póro kwésimatimun-aimba iséna árair-aimba
 kwésimba póna kawe'á umásinkaniye-imayaa
 úwana Póro minímáyáámó úmba awánéna aráá'a
 avuwéna

¹⁰ anónka'a séna enaísamaine usásinaao súwana
 usásinkwena aamoí éna kweyáárika'a marapá'á
 kúmba

11 sáwíva-kwaasi Póromo úmba awánésa miwí táávinkemba Áríkoniya-aimpinkemba sésa kentáásí ísóigorai kwaásiraan-umai marapá'á kentáávimbá kumbáyaaiye sésa

12 miwítí ísóigo áwí'a mindárai tamátimesa sésa Páánápásintavesa Súsiye sésa Pórontavesa aaiyé simátímíwaiye sésa Émisiye sirá.

13 marukón-awampa'a minkámpár-ísóígó áwí'a Súsi kwená mono'-námbá kwáyowana minkámpár-ísóígóntávái ísámai póí'o umándon-kwaasigo purumakambá kwémaena moigwáán-aramba kwétararena umái maimaéna mindáókona kuri-óntará'á mói marówasa sáwíva-kwaasi miwítí ísóigontavaimo póí'o umándaante miráumai Ísuna aantá-kwaasiraira'a póí'a umándanae

14 sun-áimbá isésarai sáwí'an-iye sésarai kentí unáánkwátói tarátuwesarai isaaisésarai sáwíva-kwaasivimba komaésarai anónka'a sésarai

15 kenkái nóra ónáera kwéoo. keirái kemó onten-kwáásí úye. áséi-kwasai tasimátimuyamba pó'a mirán-kámparí'o tuwé'a árar-Isoigompa'a teró. árar-Isoigo kwíyómba éna maramá éna uwí-nómbá éna mimpímbá kwáyáin-tantaa'a úmarena asirayánkwáráwái máyáiyé.

16 ááéma Áánútu úwoi tíyukowa'a kentí imáyáavinkemba amápa'-mapaken-kwaasi kwénaaesa

17 miráumai kwéombanivo Áánútu máyáiyé sígwáe séna aaí sisaná aa'á téna toónkó kawé'á isa'á kwéne'a tirumpimbá aamoí kwéowe. miráumai awáné'a mirámá iní-Ísóígó máyáiyé sígwáe séna Áánútu kawerí'a kwéiyé

18 mindárai mináimbá suyasá amápa-kwaasi asirésa mindáraitara'a póí'a umándanaumne kwésuwasarai íma mirá oró simái tuvímbaesarai iyúyasa ivátukaawe.

19 ivátuwowasa évaka'-Yútaa-kwaasi Písítiyaa-marava'a Ántíoku-naopakemba évaka'a Áíkóniyamu-naopakemba tésa amápa-kwaasiti imáyáa tavisuwasá isésa Póromba óntandei tuvuwésa á'a púwiye-imayaa ésa tavisímaesa mindáókona awámpá'á mátúwówasa

20 Ísuna aampa'á kuwáí taúkúmakesa taawánowana usásinena mindáópa'a kwéna kogaúmba usá aaváyaavimba usásinesarai Pórowe Páápápaásiye mindáópa'a tuwésarai Tépi-naopa'a kurááiyé.

Síriyaa-marava'a Ántíoku-naopa'a ókwara'a kurááyan-kwasai.

21 Pórowe Páánápáasiye Tépi-naopa'a áséi-kwasai kosimátímúyasa isésa áraire sésa Ísuna aampa'á kwéguwasarai mindárai Árísitaa-naopa'a ókwara'a komésarai minkákémbá Áíkóniyamu-naopa'a komésarai minkákémbá Písítiyaa-marava'a Ántíoku-naopa'a ókwara'a komésarai

22 miráumai kwénaaesarai Ísóigon-aaiyavesa áraire sirówai miwítí imáyáa asiramátinkesarai sésarai Ísuna aampa'á asiramái koró sésarai Áánútu kwená kwaási kwégawaaipa'a kónáe sé'o é'a minámpá'á umbaiyé tain-ámpá'á kónááowe sésarai

²³ miráumai mindáópata kwénaesarai maará ésarai Ísóigona kwaásivinkemba miwítí anón-kwaasi usásintinkava'a kuyasá Áánútuna imáyáa ésa toómbá íma nésa námúnaawe su'mai kwésesa mindárai Ísóigompa'a aráápamai máyówaiyavai Ísóigo kárákwitinkamae iyíníye simátímakaaiye.

²⁴ simátimesarai Písítiyaa-marava'a kóyaaitesarai Pámpíríyaa-marava'a kwésarai

²⁵ Pékaa-naopa'a komésarai áséi-kwasai kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'a kumésarai

²⁶ nompí-sípí táto'mai usáatesarai teémesarai Síriyaa-marava'a Ántíoku-naopa'a ókwará'a tirááiye. ááema mindáópa'a Ísóigona kwaási mindáraiayavesa Áánútu túwa'naa úmaena iyínívo kwená mayái komáyáakaiyo sirówasarai mimbáyái komaisuwésarai tirááiye.

²⁷ Ántíokuva'a tuyasá Ísóigona kwaási tay-orupamáí máyówasarai Áánútumo simátimuni'o urááyan-aimba sésarai Ísuna aampa'á ó'onkaa-kwaasi agaráátinkauyasa mináíntávái áraire sésa minámpá'á kwégowe-aimba tasimátimesarai

²⁸ mindáópa'a Ísun-ai ísówai ayáátááka'a méraaiye.

15

Yérúsaremuva'a torupamáí mésa siráan-kwasai.

¹ Ántíoku-naopa'a máyóyasa évakarawai Yútiyaa-maravakemba Ántíoku-naopa'a komésa Ísun-ai ísówaiayavesa sésa Áánútumo Mósesimbo

simámakon-amaambo ímo isé'o túra'o kárámaimo araa'énamo íyanamo éna Ísóigo sáwí'o umáimo máyáampinkemba kawer-ámpá'á íma métinkaniye suwasarái

² Pórowe Páánápáasiye mináintávái áwáá'a tiyésarai kwesimá kwesiman-esa Ántíokuvakewai Ísun-ai isówai sésa Yérúsaremuva'a aantá-kwaasiye Ísóigona kwaásiti anón-kwaasiye mináintávái kotísaa oró sésa Póronte Páánápásinte évaka-kwaasiye ti'márówasa kuráawe.

³ Ísóigona kwaási ti'márówasa kweémesa Vínísiyaa-marava'a Sámériyaa-marava'a naaó'-nao'a komáyówasa Ísun-ai isówai torupamá máyówai simátimesa sésa ó'onkaa-kwaasi Ísun-ai isésa áraire sésa kwempá'á tésa máyáawe suwasá isésa tirumbá kawé'á úwasa

⁴ naaó'-nao'a simátímatuwesa kweémesa Yérúsaremu-naopa'a komáyówasa aantá-kwaasiye Ísóigona kwaásiye miwítí anón-kwaasiye tiyáámba kwétimesa aamoí uwasá Áánútumo mayáímó tímakaim-bayaimo mairáan-aimba másimatimuwasa

⁵ isésa évakarawai Ísun-aaiyavai áraire sumbánivo amáán-kawaa-kwaasiti aampa'á kwéguwai usásinesa sésa ó'onkaa-kwaasi Ísun-aaiyavai áraire kwésewai Mósesi simátímakon-amaamba isésa túra'a kárámai araa'éna orómá kosimátíméro suwasá

⁶ aantá-kwaasiye anón-kwaasiye sésa mináímbá torupamá méta imáyáa umáiya senó siráawe.

⁷ suwasá torupamá mésa ayáátáaka'a mináímbá suwaná Pítaa usásinena séna kesí

kwaásiyono. ó'onkaa-kwaasi áséi-kwasai isésa Ísun-aaiyavai áraire sígwáe séna ááéma Áánútu keinárawapinkemba usásisinkena si'marówa'a kosimátimewanasa isésa áraire siráawe. kemá mináímbá á'a ísaraawe.

⁸ Áánútu amápa-kwaasiti imáyáa tuwánéna ó'onkaa-kwaasiyavena séna kesí kwaásiman-owe séna kwenamambó símakonten-umai miwímó tímakomba awánaraumne.

⁹ Áánútu Yútaa-kwaasiya ór-amba íma agaráásinkenaya ó'onkaa-kwaasi íma ór-amba agaráátinkena kwéivo Áánútu amápa-kwaasiya mimbórá-ámbá kwéagaraasinkaiye. miwí Ísun-aaiyavai áraire sunkákémbá miwítí sáwí-imayaa maitiyuwéna kawer-ímáyáá umátínkaraiye.

¹⁰ Mósesin-aai go kentáá síkwá'náya umbaí tiyówasa íma kanaán-umai kwakáawe. kentáágwárá'á miráumai umbaí taisatá íya kanaán-umai kwakáumne. mindáyavai ó'onkaa-kwaasi Ísuna aampa'á kowáiyáváímó Mósesin-aai kwáráaro síyasamo ésa umbai-ámbá kwaránááowe. mirámó íyanamo éna Áánútu áwáá'a sína'a pó'a íma mirá ónááowe.

¹¹ Ísóigo Ísu úwoi súwa'náa enaya sáwí'o umáímo máyaundavinkenta kawer-ámpá'á mégwésinkaintaawe. mináíntáváiyá áraireya sénáisae mirámó kwéintenta ó'onkaa-kwaasigwara'a mirá kwéiye Pítáa siráíye.

¹² Pítáa súwasa isésa amáparawai árai'a siyé sésa íma aai suwasarái Pórowe Páánápáasiye Áánútu tímakaim-bayai ó'onkaa-kwaasivimba mimbáyái mairááyan-aimba simátimesarai

Áánútuna mayáí ímo awánaraam-bayai kawe'-
má'yáí mairááyan-aimba

13 simátímatuwoyana Yémési séna kesí
kwaásiyono. kesáái ísáaro.

14 ááéma Áánútu ó'onkaa-kwaasiyavena
imáyáa éna minkwáásívínkémbá évakarawai
usásintinkena séna kesí kwaásiman-owe siráin-
aimba Pítaa ívé'a simásímakaiye.

15 Áánútun-aaí simátímakowai mináímbá aúvái-
kwandaavimba agaimarésa sésa

16 Ísóigo séna naaémba kumé'a Tévitina
naambá tawísíyukaan-damba
kunumásuwanaumne. sáwí-yantaakwara'a
kawe'á kunumásuwanaunda pósa

17 ó'onkaa-kwaasi kesópa'a ténááowe. kesí
kwaásiman-owe sendawái kesópa'a ténááowe
séna

18 Ísóigo mináímbá naaóvá'á sirómba póna
ívékwará'a mirá kwésiye Yémési siráíye.

19 Yémési simásuwena séna Ísóigo siráin-
aintave'a imáyáa é'a sé'a ó'onkaa-kwaasi
Áánútumpa'a kwéten-kwaasi umbai-máyáí íma
timénaumpo

20 aúváíma agaimái timéta séta kampar-
ísóígóntávái imáyáa ésa póí'o umándaamba
mimpóí íma naaró. aarai-úmóyámbá kwaai-
úmóyámbá íma oró. póíma tuvú'newana kwená
naaemá ímo kumíndamo úwoimo kwáyáina'a
mimpóí íma naaró. naaegwárá'á íma naaró.
mináímbá aúvái-kwandaavimba agaimaráúmpo
awánaaro.

21 ááemo maémaén-kwaasiye ívé'o máyáan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasí monor-áimbá kwéjsaan-kanaara'a mináimbá Mósesin-ai simátíma'maesa kuráawe. mindáyaveta aúváikwandaavimba agaimaráumpo awánaaro Yémési siráiyé.

aúváí agaimái ó'onkaa-kwaasi tímakaan-kwasai.

22 súwasa aantá-kwaasiye Ísóigona kwaásiye miwítí anón-kwaasiye sésa kanaám-pota kentáávimbá évakarawaiye ti'maráanasaya Pórowe Páánápáasiye Ántíokuva'a kwíyapa'a miwísé kónááowe sésa miwítí avumpinkémbá kae-kwáásí túwí'a mósá makáan-kwaasirai túwí'a tombá moóráwai áwí'a Sáírásí úwana moóráwai kaer-áwí'á Yútásiye Paasapasiyé umái

23 aúváí timésa ti'marówasa kurá. mináúváívimbá agaimarésa maará sésa kesáá kentí kwaásiya úne. aantá-kwaasiye anón-kwaasiye moóra-aimba sénaumpo kentáásí kwaási ísáaro. ó'onkaa-kwaasi Ántíoku-naopa'a Síriyaa-marava'a Sírisiyaa-marava'a máyáan-kwaasi ísáaro.

24 kentáávínkémbá évakarawai kentópa'a kwésa ímo simátímakaunda-aimba miwítí imáyáavinkemba kosimátímúwa'a isé'a tirumbá sáwí'a úwa'a umbái taráanta iséta

25-26 torupamáí méta imáyáa éta mimbórá-áimbá simái kae-kwáásí usásintinketa ti'maráúnasaya Páánápáasiye Póroe migóiyé. mindárai kesí kwaásiya siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyavo-imayaa íma ésarai Ísóigo Ísu Káráísitina

mayái kwémayauye-imayaa ésarai asiramái
kwémayaaie.

27 Yútásinte Sáírásinte ti'maráúnasarai
migóiyamba pósarai aúváivinken-ainkwara
simátimeyaaai-ainkwara'a mimbórá-áimbá
pósarai kosimátimeyaaaiye.

28 Áánútun-amankowe kesááwé mimbórá-
áimbá simáíya íma umbai-áimbá simátimumpo
maanáuúváivinkén-áimbá simátimundaya ísáaro.

29 kampar-ísóígóntávái imáyaa ésa pói'o
umándaamba mimpói íma naaró. naaemá íma
naaró. póimo tuvú'newana kwená naaemó
ímo kumíndamo úwoimo kwáyáina'a mimpói
íma naaró. aarai-úmóyámbá kwaai-úmóyámbá
íma oró. kesáámó sún-da-aimbo é'o é'a kawé'á
ónááowe. mináímbá ánásaiye. aúváíma agaimái
timésa siráawe.

30 suwasá mináuúváímá timésa ti'márówasa
maimaésa kweémesa Ántíoku-naopa'a kuwasá
Ísóigona kwaasi torupamáí máyówasa
mátímúwasa

31 mináuúváí-kwándááivínkémbá táápamai
simátímúwasa kawer-áimbá isésa tirumbá
kawé'á úwasarai

32 Yútásiye Sáírásiye Áánútun-aaí
simátímakoyan-kwaasi ayáátááka'a
simátimesarai miwítí imáyaa arupí umátímúyasa
isésa asiramái máyówasarai

33 miwísé évaka'-no'waamba máyóyasa Ísun-
aaí ísówai sésa á'a kanaán-ivo ti'mákaan-
kwaasitopa'a kawer-áimbá kosimátímékaiyo
suwaná

34 Sáírási ó'on-imayaa éna mindáópa'a

máyowasarai

³⁵ Pórowe Páánápáasiye ayáátááka'a
Ántíokuva'a mésarai mindáraiye évakarawaiye
mésa Ísóigon-aaí simátíma' maesa kuráawe.

*Pórowe Páánápáasiye tarákaa'a urááyan-
kwasai.*

³⁶ naaémba Póro Páánápáasintavena séna
naaó'-nao'a Ísóigon-aaimo simátímakauyamba
Ísun-aaimo ísaraawai kawerá umáíya máyáawa
tuwánamaekai kóyauye Póro súwana

³⁷ Páánápáasi séna Yóni Máákaamba áí'mekai
kóyáe súwana

³⁸ Póro séna kweséya téwáyana Pámpíriyaa-
marava'a kenkáí másiyuwena kwená naaópa'a
tayauweréna kuráimba pókai íma áí'mekai
kóyauye Póro súwasarai

³⁹ mináíntávái kayorésarai aaisambá
simásuwesarai mindárai tarákaar-uyaná
Páánápáasi Yóni Máákaamba áí'maena nompí-
sípí táto'mai usáatesarai kweémesarai Sáíparasi-
marava'a kuyaná

⁴⁰ Póro séna ke Sáírásimba airánaumne súwasa
Ísun-aaí ísówai námúnnaa simásuwesa sésa Ísóigo
úwoi kawe'á umátinkanivo kokaiyó suwaná
Sáírásimba áí'maena kúmba

⁴¹ Siriyaa-marava'a Sirísiyaa-marava'a naaó'-
nao'a kwénaesarai Ísóigona kwaási túwa'naa
úmaesarai kuyasá kawe'á umái méraawe.

16

Tímóti mindáraiye kuráin-kwasai.

¹ Pórowe Sáírásiye mirá uyambá Tépi-naopa'a Árísitaa-naopa'a kuyaná moórawai áwí'a Tímóti mindáópa'a ména Ísuna aampa'á kwéguwai úwana anówama Ísuna aampa'á kwégun-inimba Yútaa-inimba úwana avowámá Kíríki-kwaasi úwana umái máyówasa

² Árísitaa-naopakewai Áíkóniyaa-naopakewai Ísun-aaí ísówai Tímóti áwí'a mósá makáawe.

³ avowámá Kíríki-kwaasi póna áúra'a íma kárámai araa'éna urómba pósa Yútaa-kwaasi mináyámpá'ó máyáan-kwaasi mirán-áimbá ísówana Póro séna Ísóigona mayáírá'á Tímótimba airánáe séna Yútaa-kwaasi aamoí ígwáe séna Tímótimba áuma kárámarena

⁴ áí'maena naaúwasa naaó'-nao'a kwénaaesa aantá-kwaasiye Ísóigona kwaásiti anón-kwaasiye Yérúsaremuva'a siráan-aimba Ísóigona kwaásiyavai simátíma'maesa kweésa sésa minááimbá ísáaro suwasá

⁵ Ísóigona kwaási Ísumpa'a asiramái mésa ó'on-kwaasi simátíma'maesa kuwasá isésa aasiyaasi-táwai évakarawai Ísun-aaiyavesa áraire sinté kwégwesa sáwíva-kwaasi-i'a uráawe.

Póro kaainkáámbá awánarain-kwasai.

⁶ Pórowe Sáírásiye Tímótiye Vírísiyaa-marava'a Kárésiyaa-marava'a kwénaaesa Ésiyaa-marava'a áséi-kwasai kosimátimenae sumbá Áánútun-amanko íma kónááowe súwasa

⁷ isésa kweémesa Mísiyaa-maragona oóvímbá kwésa Pítíniyaa-marava'a kónáe sésa uwaná Ísun-amanko íma kónááowe súwasa

8 isésa Mísíyaa-marava'a kómaatesa kweémesa
Táróasi-naopa'a kumbésa

9 no'wáamba Póro kaainkáámbá awánówana
Másétóniyaa-maravaken-kwaasigo koku'á taména
séna Másétóniyaava'a tasúwa'naa uwo asiramái
súwana

10 Póro kaainkáámbá awánéna simásimuwata
usásineta séta Másétóniyaa-kwaasiya ásí-
kwasaiya kosimátimunanaya Áánútuya
kwésaayaisata Másétóniyaava'a kónáeya
siráundayaawe.

Árítiyaama Ísumpa'a tiráin-kwasai.

11 séta Táróasi-naopa'a nompí-sípí táto'mai
usáateta kówánanaya mindómpí-sípígó
apu úmaena kúwata Sámóteresi-marava'a
kogwaéwádaya usá aaváyaavimba kweémeta
Níápórisi-naopa'a marapá'á kunásáveta

12 minkákémbá Vírípai-naopa'a marapá'á
kuráundayaawe. mindá Másétóniyaa-
marava'a anón-daopa'a Áróamáani-kamaani-
kwaasi kárákwiraan-daopa'a évaka'-no'waamba
kógwaeta

13 Yútaa-kwaasi monor-áímbá kwéison-kanaa
túwata imáyáa éta Yútaa-kwaasi nonawámpá'á
torupamáí mésa námúnaa kwésewe séta
naaópa'a tuwéta nonawámpá'á kumówádaya
aaraiyómbá torupamáí máyówata kumbéta
simátimewanasaya

14 isésa uwaná moórá-ininko Táyátaira-
naopaken-ininko áwí'a Árítiyaama kwená
mayái óoraan-tantaa'a ampantará'á tásuwena
kwétimena óntamba kwémaena kwemá Áánútuna

imáyáa éna kwenáwí'a mósá makón-inimba
 Ísóigo imáyáa amúwana Póron-aaí kawe'á umái
 isówana

¹⁵ minínínkógwára kwená akúnkwára'á nombá
 pétinkowana minínínkó séna kentávái sé'a
 Ísóigon-aaiyavena áraire séna Ísumpa'a asiramái
 máyáin-ininkoman-iye sé'a kesí naaúmpa'a
 taménaaowe asiramái súwata kwená naaúmpata
 koméraumne.

Pórowe Sáírasiye ándáva'a máyóyan-kwasai.

¹⁶ moóra-arasi mayái kwémayon-arasigomba
 évakarawai óntamba tuwésa meéyán-uráan-
 arasigomba taraváá-kwámbá kwenarumpimbá
 máyowana évaka-kwaasitopa'o naaéembo
 kwínín-aimba simátimuwasa óntambo ámúmba
 kwembó meéyámbakaan-kwaasi timúwasa
 maémáémbani. moóra-tawai námúnaa kwésupa'a
 kumówánanaya minárásígó suwánéna

¹⁷ Póronte kenté sínaqemba kwa'maéna
 kwégwena anónka'a séna Áánútu kwíyómpa'a
 máyáiwaina mayái kwémayaan-kwaasiman-
 owe. Áánútu sáwí'o umáímo máyáampinkemba
 kawer-ámpá'á mégwétinkain-aimba
 kwésimatimewaiman-owe minárásígó séna

¹⁸ sáwívaka'a kwa'maéna kwégwena
 mirá súwana Póro arumbá umbái tówana
 mégwantena kwenarumpimbó máyon-taravaa-
 kwankontavena séna Ísu Káráisitina asirayámbá
 kwáyáintavai égési umái sé'a minárásí auwé
 kóaaó súwana avekáámbá auwéna kóúwasa

¹⁹ minárásígómbó meéyán-uráawai awánéna
 tirunkó sáwí'a úwasa séna íma kawer-óntámbá

mayánaumne sésa Póronte Sáírásinte tiyáánka'a táto'mai tavisímaesa naambárupa'a kawáá-kwáásítópa'a mátinkesa

²⁰ Áró máani-kamaani-kwaasitop'a mátinkesa sésa maandárai Yútaa-kwaasirai kentáási naaópa'a sáwí-mayai kwémayaaiye.

²¹ kentáási á máámba kwégaesarai ó'on-ampar-amaamba kwéseye. maandáraimo séyan-amaamba íya kwaránaumpo Áró máani-kwaasiti á máámba kwaránaumne suwasá

²² sáwíva-kwaasi taúkúmaresa anónka'a símae iyésa sésa áraire suwasá kawáá-kwáási mindáraití unáánkwátói tarátíyuwesa sésa kunánaandei tínkamoro suwasá

²³ ávááraumai tínkambaresa tavisímaesa ándáva'a avúsúyuwesa ándáva'o kárákwiron-kwaasiyavai sésa ontará'á kárákwimai mindárai kawe'á uwo suwaná

²⁴ avumpin-dáúmpá'á móavususuwena tísamairai taái umairéna aráápamarena ándáneí kárárumarowasarai méraaiye.

²⁵ mésarai no'wáán-avuntamba Pórowe Sáírásiye námúnaa kwésesarai Áánútuna imá kwésuyasa ándáva'o máyón-kwaasi ísówana

²⁶ avekáámbá anóm-barima tówana naamayáámbá karekó'a umágúwana amápar-ontama tigúwana ándáva'o máyón-kwaasi tíyayaampimpaken-andama kweyáárika'a ayúkúwasa

²⁷ ándá-naumpa'o kárákwírowai aú má kwáyomba póna usásinena awánómba ontan-tigurówana usáawanena séna ándá-kwaasi kóuraawe-imayaa éna anón-kwaasigon-aaroi

inkaiséna kwená taánasatama mósá taúkéna
kwenáúvimba agaiváíndayavena úwana

²⁸ Póro awánéna anónka'a séna íma mirán-uwo.
kesáámá amápata úwoiya máyaumne súwana

²⁹ ándá-naumpa'o kárákwirowai kwená
kwaásiyavai séna oómbá kúra-simero súwasa
kúrar-amuwana avekáán-umai ándá-naumpa'a
iyumba ayántámbá kwétowana anóndaraima óye
séna Póronte Sáírásinte tísamaivimba kumbaéna

³⁰ usásinena tí'maena máápa'a kumbéna séna
nóra onaná sáwí'o umáímo máyaundavinkemba
Áánútu kawer-ámpá'á mésinkaniyo súwasarai

³¹ mindárai sésarai Ísóigo Ísu Áánútumpakemba
kunkáiwain-aaiyavai áraire sinaná ewé ená akúné
sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-ámpá'á
métinkaniye simámesarai

³² minkwáásiyómbá Ísóigon-aai simátímúyasa
isésa

³³ mindó'wáán-avuntamba ándá-naumpa'o
kárákwirowai tí'maena tirósáánumpar-avima
kwésese umátiyuwena mitáwai kwesé kwená
kwaásiye mono'-nómbá pékaawe.

³⁴ nombá pé'maena Póronte Sáírásinte
tí'maena kwená naaúmpa'a mátínkarena toómbá
timúwasarai kwénoyasa kwewé kwená akúné
Ísun-aaiyavai áraire siráamba pósa tirumbá
kawe'á umái méraawe.

³⁵ máyówasa usá aaváyaavimba Árómani-
kawaa-kwaasi i-kwáásí ti'márówasa ándá-
naumpa'a kwésa sésa mindárai ayútínkénasarai
kókaiyo suwaná

³⁶ ándá-naumpa'o kárákwirowai Pórontavai séna
Árómani-kawaa-kwaasi i-kwáásí ti'marááwasa

tésa sésa Póronte Sáírásinte ayútinkaaó sembá pókai ayútínkáanakai tirumbá kawe'á ínakai kokaiyó súwana

³⁷ Póro i-kwáásiyávái séna íma kawer-áimbá sésa kempímbá íma kwáyáin-aimba simái kunánaantamba sínkamesa ándáva'a avúsúyukaawe. Áró máani-kwaasiti aúvái ma tokáuyan-kwaasi úyambanivo sínkamomba uwóví'a ésa minámáámbá káráyukaawe. ívé'a aúpá'á ayúsinkai-imayaa owakái íma mirá óyauye-imayaa ékai Áró máani-kawaa-kwaasi kesópa'a tésa ontá tayisúwéwakai kóyauye Póro súwasa

³⁸ i-kwáási isésa koyauwerésa Póron-aai tasimátimesa Áró máani-kwaasiti aúvái tokááin-kwaasiye simátímúwasa isésa táátavai ésa

³⁹ ándá-naumpa'a komésa sésa keinárai Áró máani-kwaasiti aúvái ma tokááyan-kwaasi óyata íma ísareta úwoiya tínkankaunda mindá uwóvíta éta tínkankaumne sésa tí'maesa máápa'a kumésa aánoumai sésa kentáási naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasarái

⁴⁰ Pórowe Sáírásiye ándáva'a tuwésarai Árítiyaana naaúmpa'a kuyasá Ísun-aai ísówai torupamáí máyówasarai miwítí imáyáa kawe'á umátinkesarai tiyuwésarai kurááiye.

17

Tésárónaikkaa-naopa'a koméraayan-kwasai.

¹ Pórowe Sáírásiye kwésarai Ámpíporisi-naopa'a Ápóróniyaa-naopa'a kóyaatesarai Tésárónaikaanaopa'a kuyaná mindáópa'a Yútaa-kwaasiti mono'-námbá kwáyowana

² Póro úntemba Yútaa-kwaasi monor-áimbá kwésunka'a mono'-náúmpá'á uména Áánútun-aaí aúvái-kwandaavinken-aimba simátimumba monor-áimbó isáan-kanaara'a kaumborá'á simátimena

³ séna aúvái-kwandaavinkemba séna Áánútumo usásinankaiwaimba áí'a índai'a umánkaiyana puwéna usásinaniye siráimba mináínkóná ááimba avora'á simátimune. mináímbá Ísuntavesa siráawe Póro súwasa

⁴ isésa Yútaa-kwaasi évaka'a mináíntávésa áraire sésa Póronte Sáírásinte tinaaemba kwarésa Kíríki-kwaasi Áánútuna imáyáa mósá márówaiye sáwívar-inimba túwí'a kwáyon-ininte miráumai-sawiva-kwaasi kwakáawe.

⁵ kwárówasa Yútaa-kwaasi tuwánésa tirumbá sáwí'a úwasa sésa mináímbá kwaráavo sésa sáwí-kwaasi kavóná-kwaasi tirówasa torupamáí mésa áái'a tiyánáe sésa imáyáa tímúwasa Yésónona naambá taúkúmaresa Póronte Sáírásinte tayáto'maeta amápa-kwaasi túranka'a aavintá maitinkánáisaiye sésa tivakáá umbá

⁶ íma máyóyasa Yésónowe Ísun-aaí isówai évakare tavisímaesa mindáópaken-kawaa-kwaasitopa'a mátinkesa anónka'a sésa Pórowe Sáírásiye sáwí-aimba kwémaresarai amápa'-marava'a kwétesarai ívé'a maankákwará'á kentáásí naaópa'a tamáyaayana

⁷ Yésóno kwená naaúmpa'a matínkaraiye. Áróamáni-aiva-kawaanakona ámáámba karésa

sésa kentáará'ó kárákwiraiwai Ísuman-iyé
kwésewe suwasá

⁸ amápa-kwaasiye kámááni-kawaa-kwaasiye
isésa tirumbá sáwí'a úwasa áái'a tiyái-ímáyáá
uwasá

⁹ kawáá-kwáási Yésónompi kwimái évaka-
kwaasiyavai sésa óntamba simíyata ayútínkáana'a
ti'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa
ayútínkówasarai kurááiyé.

Pérea-naopa'a kuráan-kwasai.

¹⁰ ayútínkówasarai kuyasá no'wááni'a únka'a
Ísun-ai isówai Póronte Sáírásinte tínkamovo
sésa ti'márówasarai Pérea-naopa'a kweémesarai
kuyambá Yútaa-kwaasiti mono'-náúmpá'á
umésarai Ísun-ai simátímúyasa

¹¹ minkwáásiyómbá íma Tésárónaika-
kwaasiraamba ésa kawer-ímáyáá kwéesa Póron-
ai kawe'á umái isésa aasiyaasi-táwai Áánútun-
ai aúvái-kwandaavimba awánésa sésa Póro
áaira kwési. kampará kwésiyo sésa aasiyaasi-
táwai Áánútun-ai aúvái-kwandaavimba
táámpamai awánomba

¹² Yútaa-kwaasi sáwívarawai Ísun-aaiyavesa
áaire suwasá Kíríki-inimba túwí'o kwáyon-inimba
sáwíva'a Ísun-aaiyavesa áaire suwasá Kíríki-
kwaasi sáwívarawai Ísun-aaiyavesa áaire suwasá

¹³ Póro Pérea-naopa'a Áánútun-ai
kwésimatimiyemo sun-áimbá Yútaa-kwaasi
Tésárónaikaavaken-kwaasi isésa Pérea-naopa'a
tésa miwítí imáyáa tayavisimái suwasá isésa
Póromba áwáá'a aéesa áái'a tiyamánkai-imayaa
uwasá

14 avekáámbá Ísun-aaí ísówai Pórontavai inkámóvo sésa uwí-nómpá'á kumuwó suwaná kumúwasarainivo Sáírásiye Tímótiye mindáópa'a úwoi máyóyasa

15 Póromba áí'maesa kumeémesa Áténesi-naopa'a móruna auwésa kuntauwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírásinte Tímótinte usimátimesa sésa avekáán-umai kesópa'a kúmókaiyo Póro siyé usimátímakaawe.

Póro Áténesi-naopa'a mérain-kwasai.

16 Póro Áténesi-naopa'a kuména Sáírásinte Tímótinte kwétimu'marena awánómba mindáópaken-kwaasi sáwíva'a kampar-ísóí úmakeša miwán-áwí'a mósá kwémarowana Póro tuwánéna arumbá umbaí tówana

17 Yútaa-kwaasiti mono'-náúmpá'á uména Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasi Áánútuna imáyáa mósá márówaiye usimátiména Áánútuna áséi-kwasai usimátiména aasiyaasi-táwai mindáókona marupá'á máyón-kwaasi Áánútun-aaí simátíma'maena iyúwasa

18 Épíkúriyaan-aaí ísámai kuwáiyé Sítóikin-aaí ísámai kuwáiyé Póronopa'a téša kwesimán-kwesiman-esa évakarawai sésa aaiyé símaena nááín-kwaasi nóine kwésiyo suwasá évakarawai sésa ó'om-bapaken-isoigontavena kwésiye sumbá Póro Ísun-aaí séna pukáimpinkemba usásinkaiye simátímakaintavesa mináímbá suwasá

19 Póromba áí'maesa kawáá-kwáásímó torupamáí mésamo évakar-aimbo simáímo kawer-un-áyámpá'á áwí'a Áríópagasi-ayampa'a

Póromba áí'maesa máankeša sésa aúná-aimbo kwésimatimenda-aimba simásímínata ísáano.

²⁰ kesáá mináíntá ísáúnda mináínkó á'oranyo ókwara'a mináínkóná ááimba simásímínata ísáano sésa

²¹ Áténisi-naopaken-kwaasiye ó'om-bapaken-kwaasi mindáópa'a tamáyón-kwaasiye aasiyaasitáwai torupamáí mésa aúná-aíne su'mai kwésewe. mindáyavesa mináínkóná ááimba simásímínata ísáano siráawe.

²² suwaná Póro usásinena Áríópagasiva'a torupamáí máyón-kwaasiyavena séna Áténisi-naopaken-kwaasi ísáaro. monotáv'e o asiramáímo máyáawai á'a tuwánaraumne.

²³ kentí naaópa'a kwénaae'a tuwánáúna'a évaka-tantaa'a úmake'a miwán-áwí'a mósá kwémaraamba tuwánaraumne. óntan-taareira'a aúváíma agaimaréna séna íma awánáúnda-isoigontavai maanóntán-táaréímá úmakaumne agaimaréna siráimba úwa'a awánaraumne. minísóígómbá íma awánaan-isoigon-aai simátimune.

²⁴ kwemá kwíyómba maramá mimpímbá kwáyáin-tantaa'a úmarena amápa-tantaaka'a kárákwirena íma kwaási úmakaan-daumpa'a méraiye.

²⁵ kweyáama kwaásimo máyáawaina ááinkoma póna táama kwétimena amápa-kwaasira'a kárákwiyena kwempímbá ímo ááimo ánkariwaima póna íma kwaási kwembá áwa'naa owáímán-íye.

²⁶ Áánútu aiva'á moóra-kwaasi úmakowasa kwempínkémbá ó'on-o'on-kwaasi sáwíva'a paáruresa amápa'-marava'a kóyáwé uráawe.

Áánútu kwená imáyáavinkemba amápa'-marama taaín-timena amápa-kwaasiti kanaamá makáiyé.

27 kembá sivakáá-umai suwánaigwae séna Áánútu mirá uráiyé. kwemá íma némpa'a máyáivo egwaa'á máyáimba póta awánanaundayaawe.

28 moóráwai séna kwemá máyáísata póta kesáámá máyaumne siráiyé. keinárawapinkemba moóráwai agaimaréna séna árai'a kwená iyámpóiyá úne agaimaréna siráiyé.

29 Áánútuna iyámpóiyá póta kwaásimo kentí imáyáavinkembo óntambo úmaken-tantaatavetaamo éta kesivowéyá íma sénaumne.

30 ááémo miwímó mésamo sáwí'o umbá Áánútu miwíyávéna íma sáwívar-aimba siráivo ívé'a amápa'-mapaken-kwaasiyavena séna sáwí-amba tuwé'a kesópa'a teró Áánútu kwésiye.

31 kwená imáyáavinkemba amápa-kwaasi aavimbá maitinkánín-kanaama tíniye. aavimbó maisinkánín-kwaasiya á'a usásinankaraiye. pukáimpinkemba usásinankaraimba pósa árai'a kwemá aavimbá maisinkáníntaaniye sénááowe Póro siráiyé.

32 pukáimpinkemba usásinankaraiyemo súmba isésa évakarawai aká'áamba suwasá évakarawai sésa moórá-tawaimo índa simásimínata isáano suwaná

33 Póro tiyuwéna kóúwasa

34 évakarawai kwenánaaemba kwa'maésa kwésa kwenáái isésa Ísun-aaiyavesa áraire sumbá miwívínkémbá moóráwai áwí'a Táyónisi kwemá Áríópagasi kánísórona'a úwana moórá-

ininko áwí'a Tamarísiye minkáé'nárai umái évakarawaivi kwimái Ísun-aaiyavesa áraire sésa kwempá'á tiráawe.

18

Póro Kórínti-naopa'a komérain-kwasai.

1 Póro Áténisi-naopa'a simátímatuwena tiyuwéna Kórínti-naopa'a komáyowana

2 moóráwai Yútaa-kwaasigo áwí'a Ákwíra máyowana kwembá anówa Pontasi-márává'á ména maránkarowana ména anón-éna Ítárimarava'a Árómaa-naopa'a koména awainínkó áwí'a Párisirae máyóyana mimbárává'á kárákwiron-kawaa-kwaasigo áwí'a Kórótíyasa Yútaa-kwaasi áwáá'a tí'mai Árómaa-naopakemba tí'mátuwowasa kuwasarái Ákwírae Párisirae Kórínti-naopa'a komáyóyana Póro mindáraitopa'a kwéna

3 kwená moóra-mayai-kwaasitopa'a póna mindáraise koména ampanta-námbá kwéesaya óntamba kwémaesaya

4 Yútaa-kwaasimo monor-áimbó kwéisonkanaamo túntemba Póro Yútaa-kwaasiti mono'náúmpá'á uména Yútaa-kwaasiye Kíríki-kwaasiye Ísun-aaiyavesa áraire sésa kwempá'á tígwáe séna Ísun-aai simátíma'maena iráiyé.

5 kwésimatimunka'a Sáiráiyé Tímótiye Másétóniyaa-marava'a tuwésarai Kórínti-naopa'a kúmúyana Póro aasiyaa-táwai kawer-áimbá simátíma'maena kwéiyena Yútaa-kwaasiyavena

séna Áánútumo usásinankaiwaimba Yútaa-kwaasiya amu'maráúndawaiya kwemá Ísumaniye súwasa

⁶ kwenáái araisésa sáwí-aimba simánkówana kwená unáankwátóirakemba kankambá apiviyéna séna Áánútumo sáwí'o umáimo máyáampinkembo kawer-ámpá'ó ímo métinkanimba kentí ááinko ína'a sáwí'a ónááowe. kemá íma sáwí'a umátinkaumpo keyáárika'a sáwí'a ontávé'a tiyuwé'a ó'onkaa-kwaasiva'a kosimátíma'mae'a kónaumne Póro simásuwena

⁷ tiyuwéna moóra-kwaasigona naaúmpa'a komáyowana mindáúmpákén-kwáásígó áwí'a Tísíyasi Yásási kwemá ó'onkaa-kwaasigo éna Áánútuna imáyáa mósá marówai úwana kwená naambá Yútaa-kwaasiti mono'-nánkóná egwaa'á kwáyowana Póro mindáúmpá'á koména kawer-áimbá kosimátíma'maena iyúwana

⁸ moóráwai áwí'a Kárísipasi Yútaa-kwaasiti mono'-nánkár-ánón-kwáásígó Ísóigon-aaiyavena áraire súwasa kwená akúnkwárá'á áraire kwésuwasa Kórínti-naopaken-kwaasi sáwívarawai Póron-aai isésa Ísóigon-aaiyavesa áraire sésa mono'-nómbá pékaawe.

⁹⁻¹⁰ nombá pérówana moóra-no'waamba Póro kaainkáambá awánówana Ísóigo séna íma áá'a kaíno. kemá esé ménaunda po íma ivátuwe kesáái úwoi simátíma'mae kwaaó. mindáópakemba sáwívarawai kesáái isésa kesí kwaási-i'a ónááomba pósa íma sáwí'a umánkanaaowe Ísóigo súwana

¹¹ Póro mindáópa'a moóra-i umái ava'moraé-kwiyomba ména Áánútun-aai simátíma'maena

iráiye.

¹² simátimuwana Áróamáani-kamaani-kwaasi
áwí'a Káriyomba ai'márówana Kíríki-kwaasiti
maravá'á kogárákwironka'a Yútaa-kwaasi
Póromba tátoresá áí'maesa Káriyonopa'a
máankesa

¹³ sésa maankwáásígó évakar-aimba
kwésimatimena Áánútumpa'o iyónááon-amba
moórá-ankwara'a kwéagaraatinkaiye. mináínkó
kentáásí áamáamba kwéaraaisiye suwaná

¹⁴ Póro sénáe súwana Káriyo Yútaa-
kwaasiyavena séna minkwáásígó kámááni-kwaasi
tááimo sáwí'o énamo sáwí-mayaimo mairáinkakai
kentáái ívé'a kawé'á umái isáúsina.

¹⁵ ánivo kentí ááine kentúwíre kentí áamááne
su'maiyave'a tásísaá ontávé'a ivátuwe'a
keyááríka'a mináimbá másimai kawé'á oró. ke
íma mirán-áimbá isánaumne séna

¹⁶ aaimó sií-náúmpákémbá tí'mátuwowasa

¹⁷ moóráwái áwí'a Sósénisi Yútaa-kwaasiti
mono'-nánkár-ánón-kwáásígómbá tátokesa
aaímó ísón-dankona egwaa'á inkámúwana Káriyo
mindáyavaimo ímo imáyáamo úmba ivátukaiye.

Póro Antíokuva'a ókwara'a kuráin-kwasai.

¹⁸ Póro Kórinti-naopa'a ayáátááka'a Ísun-
aai ísówaiye ména tiyuwéna séna Párisiraante
Ákwíraante tí'maena Síriyaa-marava'a kónáe séna
Sénkíriyaa-naopa'a kumbéna Áánútuntavena
árair-aimba séna a'nóntáu amápa'a káráyuwena
mindárai tí'maena nompí-sípí táto'mai
usáatesaya kweémesaya

19 Évésasi-naopa'a mindómpí-sípívínkémbá marapá'á kunásávesaya Póro Párisiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yútaa-kwaasiti mono'-náúmpá'á uména aai kwesimá kweiman-uwasa

20 miwí sésa ayáátáaka'a keséya méniyone suwaná ímaniye simásuwena

21 kwéna séna Áánútumo owé sénamo si'maráina'o é'a koyauweránaumne séna nompí-sípí táto'mai usáatena Évésasi-naopa'a tuwéna kweémena

22 Sísáriyaa-naopa'a mindómpí-sípívínkémbá marapá'á kunásávena kunkéna Yérúsaremuva'a marapá'á iyéna Ísóigona kwaásiyavena kawer-áimbá simátímatuwena Síriyaa-marava'a Ántíoku-naopa'a koména

23 évaka'-no'waamba kwaitinkéna tiyuwéna Káresiyaa-ayampa'a Vírísiyaa-ayampa'a naaó'-nao'a kwénaaena Ísun-aii ísówaiyavena simátíma'maena iyúwasa asiramái méraawe.

moóráwai áwí'a Ápórosina kwaasái.

24 moóráwai Yútaa-kwaasi áwí'a Ápórosi éna kwemá Arekesándiyaavaken-kwaasi Évésasi-naopa'a tamérai. kwemá Áánútun-aii kawé'á umái kwéisená aúvái-kwandaavinken-aimba kawé'á umái simátíma'maena iyúwana

25 moóráwai Ísóigona aampa'á kwégun-aimba šimámakowana aamoí éna asiramái simátiména Ísun-aii arupí umái simátíma'maena iyéna Yóni nombó pétinkon-aine su'mai iséna Ísuna kwaási nombó kwévetinkon-aimba íma isómba

26 Évésasi-naopa'a taména Yútaa-kwaasiti mono'-náúmpá'á asiramái simátímúwasarai Párisirae Ákwírae isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Áánútuna aampa'á kwégun-aimba amápar-aimba kawé'á umái simámakaaiye.

27 simámuyana Ápórosi iséna séna Ákáyaa-marava'a kónáe súwasa Évésasi-naopaken-kwaasi Ísun-aaí isówai áwa'naa ónaumne sésa aúváíma agaimái aménaya Ísun-aaí isááwai Ákáyaa-marava'a máyáawai mátímínasa kawé'á umánkáaro suwaná mináúváí maimaéna kweémena kúmba Áánútu úwoi áwa'naa úwana Ísuna aampa'á kuwái túwa'naa ena

28 avora'á Yútaa-kwaasiye aaí kwesimá kwesiman-ena Áánútun-aaí aúváíkwandaaiinken-aimba simátimena séna Áánútumo usásinankaiwaimba kwéamu'maraundawaiya kwemá Ísuman-iye súmba kwenááigo miwí tááigomba usáyaaítowana miráumai Ísuna aampa'ó kuwái túwa'naa uráiyé.

19

Póro Évésasi-naopa'a kuráin-kwasai.

1 Ápórosi Kórinti-naopa'a máyowana Póro avumpim-báravá'á kweémena Évésasi-naopa'a kúmba Ísuna aampa'ó kun-kwáásí máyówana

2 Póro tuwánéna tísaa ena séna Ísun-aaiyave'a áraire siráan-kanaa ára Áánútun-amankoma kentirumpimbá kumbéraiyo súwasa miwí sésa

ímaniye. Áánútun-amankon-aaiya íya ísaraumne suwaná

³ Póro séna nóran-aaina kwésesa nombá pétinkaraao súwasa miwí sésa Yóni simátímakain-aimba kwésimasimesaya nombá pésinkaraawe suwaná

⁴ Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tínaaemba umásuwe'a Áánútumpa'a teró súwasa mirá uwaná nombá pétinkena séna moórawai kesínaaemba tíníwain-aaiyavai áraire sé'a kwesé aráápamai máéro Yóni siráíye. miwántávéna Ísuwe siráíye Póro súwasa

⁵ miwí isésa Ísóigo Ísuntavesa ísámai nombá pérówana

⁶ Póro tine'á ayáámba tátorowana Áánútun-amanko miwívimbá anómba umátinkowasa ó'on-o'on-kwaasi táávinkemba kwésesa Áánútun-aai simátimesa

⁷ sísamaivakemba kae'á kumbaimái-kwaasi mirá uráawe.

⁸ mirá uwaná Póro miwísé ména kaumbo-kwíyónká'á Yútaa-kwaasiti mono'-náúmpá'á kwéiyena Áánútu kwená kwaási kwégawaa-in-aimba asiramái simátíma'maena iyúwasa

⁹ évakarawai tirunté marésa mináíntávésa íma áraire sésa amáparawai túranka'a Ísóigona aantavésa simái sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísuna aampa'ó kun-kwáásí tí'maena moórawai áwí'a Tíránasi ira-námbá úmakon-daumpa'a mói tínkarena aasiyaasi-táwai Ísóigon-aai simátíma'maena kwéiyena

¹⁰ kaer-í maisuwówasa Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye Ésiyaa-marava'a máyón-kwaasi

amápa'a Ísóigon-aaí ísaraawe.

Síva áánimbaati kwaasái.

¹¹ Ísóigon-aaí ísówana Áánútu Póromba asir-ayámbá amúwana ímo awárom-bayai ó'om-bayai mayówasa

¹² évaka-kwaasiyomba ampantanéí Póro ane'á to'maésa kentí kwaásimo tí'o úwai tine'á máyo'marowasa asóvawasa kentí kwaási tirumpimbá taraváá-kwámbá máyowasa mirá máumatinkowana taraváá-kwámbá kóuwasa

¹³ évaka'-Yútaa-kwaasi kwénaaesa kwaási tirumpinkémbá taraváá-kwámbá maitíyu'maesa kwégwesa taraváá-kwántávésa sésa asiramái séta Ísu áwíka'a Póro kwésin-awíka'a kóroya kwésune suwaná

¹⁴ moóráwai áwí'a Síva Yútaa-mono-kawaa-kwaasigo áánimbaa'a avakaeté mésa pósa mirám-báyái máyówana

¹⁵ taraváá-kwánkó simátimena séna kemá Ísumba awáné'a Póromba awáné'a kwéumpo kemá nááwiya'o simásuwowana

¹⁶ taraváá-kwánkó arumpimbá máyon-kwaasigo tókamuwana naaé kwégumuwana unáánkwátói tarátíyuwena minávákáété-kwáási usáyaatena tuwéntáiyuwowasa unáánkwátói-iyaaimba máápa'a kúmúwasa

¹⁷ Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye amápa'a Évésasi-naopaken-kwaasi mináímbá isésa táátavai ésa Ísóigo Ísu áwí'a mósá makáawe.

¹⁸ sáwívarawai máyónka'a Ísun-aiyavesa áraire suwái tésa kwaási túranka'a paárésa sésa sáwí'a urúmne sésa

19 miwívínkémbá pukaa'ó agayáán-kwaasi miwítí aúvái-kwandaai tamairésa pukaa'ó agáyón-aimba kwáyontavesa tamaimái iravímbá agaisuwésa mináúvái-kwándááímó meéyán-uraamba sáwíva-kwaasi aiyayaamba naikamáiyavai minóntánkó áwí'a 50,000 kina tuwésa

20 mirá anón-tantaa'a umbá pósa Ísóigon-aaí asiramái simátíma'maesa kuwasá sáwívarawai mináíntávésa áraire siráawe.

Évésasiva'a anónkar-anonka'a siráan-kwasai.

21 mirá uwaná Póro séna Másétóniyaa-marava'a Ákáyaa-marava'a kwénaae'a Ísóigon-aaí simátíma'mae'a naaónáe séna minkákémbá Yérúsaremuva'a kuré'a Árómaa-naopa'a kónaumne séna

22 Tímótinte Érásátasinte áwa'naa í-kwáásírái ti'marówasarai Másétóniyaa-marava'a kuyaná Ésiyaa-marava'a kweyáá méraiye.

23 máyowasa minkánáá Évésasi-naopaken-kwaasi Ísóigona aampa'ó kuwáiyávésa tirumbá sáwí'a umátinkesa mindáópakemba anónkar-anonka'a suwaná

24 moórawai áwí'a Témítiyasi minkwáásígó óntandei úmakena miwítí kampar-ísóígóná kító'-mono'-nane séna minkámpár-ísóí-ínínkó áwí'a Átémisiye sésa kwená mayái-kwáásíyómbá úmakowasa sáwíva-kwaasi óntamba mágwétimesa minkámpár-ísóígóná naambá kwémeyan-uwana

25 Témítiyasi mimbórá-máyái kwémayon-kwaasi tááyowasa tayorupowaná simátimena

séna kentáásí anón-ontamba mimbáyáírákéntá kwémayaumne.

²⁶ ánívo Póro séna kwaásimo úmáráamba kampar-ísóígómbá kwéumaraawemo sin-áimbá Ésiyaa-marava'a Évésasi-naopaken-kwaasiye ó'on-o'on-daopaken-kwaasiye isésa áraire kwésewe. kemá Póron-aaí á'a ísaraawe.

²⁷ Póron-aaigo kentáásí mayáímó sáwí'o índayavena kwéiye. íma miráwé su'mai ínivo Ésiyaa-maravaken-kwaasiye amápa'-maravaken-kwaasiye kentáásí ísói-ininko áwí'a Átémisi mósá kwémaraamba Póron-aaigo Átémisina mono'-námbá úwoisankaamba simái umásukaimba póna kwenáwí'a kumíníye siráiyé.

²⁸ súwasa mináímbá isésa tirumbá sáwí'a úwasa aaisambá sésa anónkar-anonka'a sésa Évésasi-naopaken-kwaasi kentáásí Átémisi áwí'a anómba kwéiye sésa

²⁹ ayamái suwasá mindáópa'a tésa anónkar-anonka'a kwésesa Pórowe kwénaauyan-kwaasi Másétóniyaavaken-kwaasirai moóráwai áwí'a Káyási uwaná moóráwai áwí'a Árísítakasi mindárai tavisímaesa torupamáí máyópa'a mátínkówana

³⁰ Póro amápa-kwaasi torupepá'á iyónáe súwasa Ísuna aampa'ó kuwáí íma kwaaó sésa tátorowasa

³¹ mimbárávákén-ánón-kwáásí évakarawai Pórona kwaási pósa aaí tuwésa sáwíva-kwaasi torupepá'á íma iyuwó Pórontavesa siráawe.

³² suwasá torupon-kwáásíyómbá sáwívar-imayaa uwaná miwítí imáyáa sáwí'a úwasa

évakarawai ó'on-aintavesa suwasá évakarawai mirá suwasá évakarawai sésa nóin-aintavaiye sétaawa tayoruparáumno-imayaa uwasá

³³ Yútaa-kwaasi miwítí avumpinkémbá moórawai áwí'a Arekesándaamba túranka'a máankarowasa évakarawai anónka'a sésa emá aai siyó suwaná miwí táái karánáe séna ayáámba mósá tuwówasa

³⁴ awánomba Yútaa-kwaasi úntavesa mimbórá-áimbá ayáátáaka'a tavisimái anónka'a sésa Évésasi-naopaken-kwaasi kentáásí Átémisi áwí'a anónba kwéiye siráawe.

³⁵ anónka'a kwésuwana mindáópaken-anon-kwaasigo aúváímo agayóndako tiyorái-ímáyáá éna séna Évésasi-kwaasiyono. amáparawaiya awánáúnda Átémisina mono'-námbá kwégawaa-eta ó'oran-ontamba kwíyómpakemba marapá'á kunkáin-ontamba kwégawaa-une.

³⁶ mináimbá íma kanaán-umai karánááovo amápa'a aaiseré'a mé'a íma sáwí'a oró.

³⁷ mindárai mono'-náúmpákémbá íma umóyámbá ésarai kentáásí ísóí-inintavai íma simái sáwí'a uráaya'anivo úwoi tí'mae'a maanká'á tiráawe.

³⁸ Témítiyasiye kwená mayái-kwáásíyé aai simátinkanae sésamo ésa aaimó simátinkai-kanaa úwoi kwáyáíye. anón-kwaasi máyáamba pósa aai simái kawé'á umátinkanaaowe.

³⁹ ánivo keinárawa'o ó'on-aimbo kwáyáina'o é'a amápa-kwaasimo torupamáimo máyáampimba simái kawé'á umásuwanaaowe.

⁴⁰ kesámó aavintáámó ménaundaya ívé'o áái'o tiyéta Áróamáani-kamaani-kwaasi tésamo

tasísaa esayaamo nóinkaken-aira tiyááomo síyata kesáámó sénaunda-ainta íma kwáyáíye.

⁴¹ aúváímo agayón-kwaasigo simásuwena torupamáímo máyón-kwaasi ti'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Másétóniyaa-maravare Kíríki-maravare kwénaaun-kwasai.

¹ miwí táái ánásowana Póro Ísuna aampa'á kun-kwáásí tááyowasa tuwaná miwítí imáyáa simái kawe'á umátinkena séna Ísun-aaiye su'mai maimái tirumpimbá kawe'á oró séna ánivo méwaro séna tiyuwéna Másétóniyaa-marava'a kweémena

² mivá'á naaó'-nao'a kwénaaena Ísuna aampa'á kun-kwáásíyávéna ávááraumai simátíma'maena kwénaauwasa tirumbá kawe'á úwana tiyuwéna Kíríki-marava'a kweémena

³ koména kaumbo-kwíyómbá maisuwéna nompí-sípívimbá Síriyaa-marava'a kónáe séna úwasa Yútaa-kwaasi kwená amááyu-aimba sumbá iséna ivátuwena Másétóniyaa-marava'a marapá'á kónaumne súwasa

⁴ maaráumai-kwaasi moóráwai Pérea-naopakewai Pírasi ááninko áwí'a Sópata úwana Tésárónaikaa-naopakendarai túwí'a Árísítakasiye Sékandaawe uyaná Tépi-naopakewai áwí'a Káyási úwasarai Ésiyaa-maravakendarai túwí'a Tikikásaawe Tóvimasiye uyaná Tímóti úwasa umái Pórowe kwésa

⁵ aiva'á Táróasi-naopa'a komésa kentáásimu'a makówata

6 Yútaa-kwaasimo ímo intóráin-tantaakwara-pereti úwoi-peretimo kwéagayon-kanaama ánásonka'a Vírípai-naopakemba nompísípí táto'mai usáateta kweémeta éva'aaseino'waamba mindómpí-sípívimbá kógwaeta Táróasi-naopa'a marapá'á kunásáveta aiva'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiyeya kométa moórá-sontaaya méraumne.

Yútíkásaamba *pukáimpinkemba*
usásinankarain-kwasai.

7 sontaará'á Ísuntaveta ísámai toómbá néta aráá-tomba naandayávéta torupamá máyaawananya Póro aaváyaa kónáe séna simátíma'maena no'wáán-avuntamba iyúmba

8 ávúmayaataan-daumpa'a méta sáwívaromba kúra'maketa máyaawananya

9 moóráwai ívé-kwaasigo áwí'a Yútíkása naan-aváápímbá umáyowana Póro Ísun-aai simátíma'maena kwéiyuwana Yútíkásaamba áúgávaa'a úwana kwaeguréna meminkákémbá toká'maena marapá'á kuntuvamúwasa marapá'á kunkésa kunawánomba pukúwasa uwaná

10 Póro kuména kunkívairéna taparéna awánéna séna íma imáyáa oró. pukéna kusúvarena umái máyáíye simátiména

11 mindáúmpá'á iyéna Ísuntavena ísámai toómbá topámbai tímúwasa nowaná Póro simátíma'maena kwéiyuwana mói irataró'a tiyuwéna kúwasa

12 puwúwanamo usásinankon-kwaasigomba áí'maesa kwená naaúmpa'a máankesa tirumbá kawé'á úwasa méraawe.

Póro Máiritasi-naopa'a kuráin-kwasai.

13 máyówana Póro simásimenaya séna keinárawa'a nompí-sípívimbá Ásoso-naopa'a kwégwiya'a kemá marapá'á kweéme'a Ásoso-naopakemba nompí-sípí táto'mai usáate'a kónaumne súwata aiva'á kunkéta nompí-sípí táto'mai usáateta kweémeta Ásoso-naopa'a kówánanaya

14 Póro marapá'á kweémema Ásoso-naopa'a kuréna nompí-sípí táto'mai usáatowata kweémeta Mítírini-naopa'a kógwaeta

15 irataró'a kweémeta Káyoso-marava'a kóyaaitaawanana enówata kógwaeta usá aaváyaavimba kweémeta Sémóso-marava'a kóyaaitaawanana enówata kógwaeta usá aaváyaavimba kweémeta Máiritasi-naopa'a kówánanaya

16 toómbá áká'mai Áánútuntavesa ísámai kaunánáe sésa torupaan-kánáá sáwíyanka'a tíniye kwéuwana Póro séna avekáámbá Yérúsaremu-naopa'a kuré'a mintánómbá komandánáe séna nompí-sípívimbá Évésasi-naopa'a kóyaaitanaundapo Ésiyaa-marava'a íma ayáátááka'a ménaumne súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Évésasivaken-kwaasiyavai méwaro siráin-kwasai.

17 Máiritasi-naopata kówánanaya Póro moóráwaimba ai'marówana Évésasi-naopa'a kweémema Ísóigona kwaásiti anón-kwaasiyavena

kosimátimena séna Póro kwétaayaivo teró siráiyé súwasa

¹⁸ tuwaná simátimena séna kesáái ísáaro. kesí aiva-táwai Ésiyaa-marava'a kesé komé'a kemó ówánda suwánaraawe.

¹⁹ Yútaa-kwaasi sínkamiyanesa kwésuwana sirunkó umbaí kwétowa'a íma imáyáa é'a Ísóigona kwayó'ná'á úne sé'a kwenaísamaivimba mé'a kwená mayáí mairáumne.

²⁰ íma aúpá'á tuwé'a amápar-aimba úwoi simátime'a kembó túwa'naa íí-áimbá torupamáí máyáampine kentí naaúmpare simátíma'mae'a iráunda á'a ísaraawe.

²¹ Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye ávááraumai simátime'a sé'a sáwí-imayaa tuwé'a Áánútumpa'a té'a Ísóigo Ísun-aaiyave'a áraire sé'a kwesé aráápamai máéro simátíma'mae'a iráumne.

²² ánivo Áánútun-amanko Yérúsaremuva'a kwaaó simásímakaimba pó'a mirá ónaumne. kesine'ó paárinintavai íma isáúnda úwoi kwégune.

²³ amápa'-naopa'o kúnda Áánútun-amanko asir-amái simásimena séna umbai-yántáá'á umánkesa ándáva'a máánkanaaowe simásímimba mindáwe su'mai ísaraumne.

²⁴ sínkamiya'o puwónaundara'a íma kárákwiyonaunda pó'a Ísóigo Ísu símakaim-bayai maimái ánásanaumne. Áánútu úwoi kwésuwa'naa-i-aimba áséi-kwasai simátíma'mae'o kwéiyunda-mayai maimái ánásanaumne.

²⁵ mimbáyáí mairáunda keinárawapimba kwénaae'a Áánútu kwená kwaási kwégawaain-

aimba simátímakaunda pó'a naaémbo é'a kembó ímo suwánáiyamba ken-ísaraumne.

²⁶⁻²⁷ íma inkaiséwánda Áánútun-aaí amápar-aimba simátímakaunda pósa keinárawapinkembo évakarawaimo kesááimo ímo isésamo Áánútumpa'o ímo tésamo ombá íma kesí ááinkoman-ivo kentí ááinko ína'a mirá ónááontave'a mináímbá ívé'a asiramái kwésimatimune.

²⁸ Áánútu ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna kwená naaenéí meéyán-umásukaimba Ísóigona kwaásin-ovo kárákwiyoro. Áánútun-amanko kembá usásintinkaraivo kentúrakwara Ísóigona kwaásirakwara'a kawé'á umái kárákwiyoro. sipisípira'o kárákwiyonten-umai kárákwiyoro.

²⁹ áwáávitemo índa-iyamba téna sipisípi tavamáimo kwáráintemba kemá kónasa kwaási tésa tasáwí'a ónááowe.

³⁰ moórá-kanaa tínasa keinárawapinkemba évakarawai usásinesa Ísuna aampa'á kon-kwáásítí imáyáa tavisénáe sésa kampar-áímbá síyasa évakarawai áraire sésa kwaránááowe.

³¹ mindáyave'a kárákwimai kawé'á oró. kaumbo-í kwéte'a moórá-morawaimba sirumbá kwéumatinke'a aaváyaavimba enónka'a no'wáámba aasiyaasí simátínkámae'a iráumne. mináíntávé'a imáyáa umái kawé'á oró.

³² kawé'á íyana Áánútu kárákwitinkamae iyína'a máéro. kwenááigo asiramátinkaniye. kwená kwaásimo kawé'ó kwéumatinkaintemba kenkwará'á kawé'á umátinkaniye.

³³ óntantavai unáánkwátóiyavai á'owiti

náaíndaantavai íma súran-anda kwéune.

³⁴ mayáímá kwémae'a minóntándéí ímo makáunda-yantaa'a mégwémae'a kembó súwa'naa on-kwáásítí toombá unáánkwátói kwémaitime'a kwéune. mirámó ówánda á'a suwánaraawe.

³⁵ asirayám-báyáímó mayááwánda suwánaraamba pó'a mirá kwée'a pasusimáímo máyáan-kwaasi túwa'naa ónááowe. Ísóigo Ísu siráin-aimba imáyáa oró. kwemá séna kwémayaawai tirunkó kawe'á kwéimbanivo kwétimatuwaawai tirunkó kaweté kwéiye Ísu siráin-aimba Póro siráiyé.

³⁶ Póro simásuwena kívairena minánón-kwáásiyé Ísóigompa'a námúnaa simásuwowasa

³⁷ amáparawai ávááran-ivi'a kwétesa Póromba tayaparésa parubará umánkesa uwaná

³⁸ Póro séna naaémbo é'a íma suwánanaaowe siráin-aintavai tirumbá umbái kwétowasa nompí-sípívimbá móruna áúkaawe.

21

Póro Yérúsaremuva'a kuráin-kwasai.

¹ móruna aúwówata minkwáásíyávéta méwaro séta tiyuwéta nompí-sípívimbá usáateta arupí umái kweémeta Kóso-naopa'a kóyaaiteta kweémeta kógwaeta usá aaváyaavinkaamba Áróso-naopa'a kóyaaiteta kweémeta Pátaraa-naopa'a kuréta marapá'á ásáveta

² awánaawandaya Vínísiyaa-marava'a kwíní-nompi-sipi kwáyowata mimpímbá usáateta kweémeta

3 Sáíparasi-marama siyáánepa'a kwáyowata kóyaaíteta kweémeta Síriyaa-marava'a kówándaya Táyaa-naopa'a náaindaamba mógwéyuwowata marapá'á ásávaawanasaya

4 Ísuna aampa'á kuwái máyówata tuwánéta moórá-sontaa miwisé máyaawanasaya sésa Áánútun-amanko simátímakain-aimba Pórontavesa simámesa sésa inkámóvo Yérúsaremuva'a íma kwaaó simáma'maesá iyúwata

5 miwisé máyaawanda-kanaa ánásowata mindáoopa'a tuwéta kówánasaya minkwáásíyómbá miwítí aarai-iyámpóise sí'maesaya naambáru'a tuwésa uwi-nómpá'á kúmúwata kívaireta Áánútumpa'a námúnaa simásuweta ówánasaya

6 kentááyávésa ánivo koró suwatá miwíyávéta ánivo méwataao simásuweta nompí-sípívímbá usáataawanasaya miwí kuntuawerésa miwítí naaópa'a iráawe.

7 miwítí naaópa'a iyúwata nompí-sípívímbá Táyaa-naopata tuwéta Tórémesi-naopata marapá'á ásáveta Ísun-aaí ísówai tuwánéta siyáánta kwétimeta moórá-no'waamba miwisé kwaéta

8 usásineta marapá'á kweémeta Sísáriyaa-naopa'a kówándaya ááéma aantá-kwaasi avakaeté-kwaasira'a Ísuna mayái tímakowaivinkemba moóráwai áwí'a Vírípina naaúmpata umáyaawananaya kwemá Ísun-aaí kwésimatimuwai máyowasa

9 ayáámúmbaa'a éiyaimba mésa íma kwaaí

mairésa úwoi mésa Áánútun-aaí kwésimatimesa
tivowáe máyówata

10 évaka'-no'waamba mindáúmpátá
kwégwaewananaya moóráwai Áánútun-aaí
kwésimatimuwai áwí'a Ákápáasi Yútiyaa-
maravakemba

11 kuména Póro ámúr-anda kumbairéna
kwenáísamai ayáánka'a asááumai umásítai'a
umái agaráárankena séna Áánútun-amanko séna
maanámúr-ándáó avowámó Yérúsaremuva'o
iyínasamo ésa Yútaa-kwaasi táto'mai miráumai
asááúmaresa áí'maesa ó'onkaa-kwaasi
mátimenaawe Áánútun-amanko siráíye Ákápáasi
kusúwata

12 iséta keséya máyón-kwaasiye Pórontaveta
séta Yérúsaremuva'a íma iyuwó asiramái
séwánanaya

13 Póro séna nóintavai ivi'á kwétera kaer-
ímáyáá kwéumasinkaawana kesirunkó umbái
kwétaiyo. Yérúsaremuva'o iyónasamo kembó
tátoranaaomba íma sáá'a kwégaiye. Ísóigo Ísun-
aaí simátimudayavaimo sínkamonaesamo sésa
úwoi sínkamonaawe Póro súwata

14 kwenááiya íma kanaán-umaiya
araaisénaumne séta ivátuweta séta Ísóigona
ímáyáara'a mirá ónááowe siráundayaawe.

15 mirá simásuweta évaka'-no'waamba miwisé
kwaéta kentáásí náaindaamba to'mayaa úmaeta
mindáópa'a tuwéta Yérúsaremuva'a iyówánasaya

16 Sísáriyaavaken-kwaasi Ísuna aampa'á kuwái
évaka'a keséya Yérúsaremuva'a iyésa moóráwai
áwí'a Nésonona naaúmpata móisinkowana
minkwáásígó Sáíparasi-maravaken-kwaasi

ayáátááka'a Ísuna aampa'á kwéguwai séna kesí naaúmpa'a ménaaowe súwasa kwená naaúmpata móisinkaraawe.

Póroe Yémésiye aai simátímakaayan-kwasai.

¹⁷ móisinkesaya kentí naaópa'a kúmúwata Yérúsaremuva'a umáyaawanasaya Ísun-aai ísówai aamoí kwéumpinkemba sirówata

¹⁸ ugwaéwándaya usá aaváyaavimba Ísóigona kwaásiti anón-kwaasi Yémési torupamátinkowasa máyópata Póro sí'maenaya kúwata komáyaawananaya

¹⁹ Póro ayáámba tíma'mai parubará éna séna Áánútu ámakaim-bayaimo ó'onkaa-kwaasivimbo mairáin-aimba amápar-aimba simátimuwasa

²⁰ isésa Áánútu áwí'a mósá marésa Pórontavesa sésa kentáásí kwaásiyo. sawíva-kwaasi Yútaa-kwaasi Ísun-aaiyavesa áraire kwésesa Mósesina áamámba íma tuwésa asiramái isésa méraamba á'a ísaraane.

²¹ évakarawai miwíyávái sésa Póro ó'onkaa-kwaasiti naaó'-nao'a kwénaaena Yútaa-kwaasi mindáópaka'a máyáan-kwaasiyavai simátimena séna Mósesina áamámba ivátuwe'a kentí iyámpói túra'a íma kárámai araa'éna umátinke'a Yútaa-kwaasiti aambá íma kwáráaro Póro kwésiye se-wasá isésa

²² emó tiráanda-aimba isésa áwáá'a kwésevo

²³ simáméndantenta uwó. maanká'á éiyain-kwaasi mésa Áánútumpa'a árair-aimba símakaamba po

²⁴ egwará'á mirán-uwo. Yútaa-kwaasiti áamámba ísámai kawé'ó íí-yántáá'á e minéiyáin-kwáásítí pói'o meéyán-umátiyuwe mono-káwáá-

kwáásí timé miwísé a'nóntáu káráyuwenasa awánésa Yútaa-kwaasi Ísun-aaiyavesa áraire sewáí sésa emá Mósesina áamáamba isé máyaanasa entávái kampar-áimbá simánkaraawe seró.

²⁵ ánivo ó'onkaa-kwaasi Ísun-aaiyavesa áraire siráawaiyaveta ááéma moórá-aimba séta agaimaréta séta kampar-ísóígóntávái imáyáa ésa póí'ó umándaamba mimpóí íma naaró. naaemá íma naaró. póímo tuvú'newana kwená naaemá ímo kumíndamo úwoimo kwáyáina'a mimpóí íma naaró. aarai-úmóyámbá kwaai-úmóyámbá íma oró. ááéma mináimbá agaimaréta tukáundayaawe suwaná Póro iséna

²⁶ usá aaváyaavimba minkwáásí tí'maena Yútaa-kwaasiti áamáamba ísámai kawé'ó íí-yántáá'á usá umásuwena Póro anóm-bono'-naumpa'a iyéna mono-káwáá-kwáásíyávéna séna avakaeté-no'waamba maisuwéta Yútaa-kwaasiti áamáamba ísámai kawé'ó íí-yántáá'á umái ánásasuweta moórá-morawai póí'a úmaeta Áánútunka'a máamenaundayaaniye simátímakaiye.

anóm-bono'-naumpa'a Póromba tátokaan-kwasai.

²⁷ simátimena máyowana minávákáété-nó'wáámbá ánásowana Póro anóm-bono'-naumpa'a umáyomba évaka'a Yútaa-kwaasi Ésiyaa-maravakewai uawánésa Pórontavesa sáwí-aimba simánkesa inkamí-ímáyáá kwéesa tátokesa anónka'a sésa

28 Ísareri-kwaasi súwa'naa oro. maankwáásígó naaó'-nao'a kwénaaena Ísareri-kwaasiyavena sáwí-aimba simátinkena Mósesina áamáamba simái sáwí'a kwéumankena maanánóm-bónó'-námá simái sáwí'a kwéiye. ívé'a ó'onkaa-kwaasi tí'maena maanánóm-bónó'-náúmpá'á Yútaa-kwaasiye su'maimo iyí-náúmpá'á mógwétinkaisana póna maankáwé'-námá sáwí'a kwéiye sumbá

29 Évésasi-naopakén-kwaasigo áwí'a Tóvimasi Póroe Yérúsaremuva'a kwénaauwasa awánonka'a pósa imáyáa ésa Póro áí'maena anóm-bono'-naumpa'a móankaraiye-imayaa kampa'á ésa mindáyavesa mináímbá siráawe.

30 mináímbá anónka'a simásuwowasa mindáópaken-kwaasi mimbórávimbá takwiyésa Póromba tayáto'mai mono'-náúmpákémbá tavisímaesa máá'aruva'a móruna auwésa mono'-nánkóná onta mósá kwéumaresa

31 sáwíva-kwaasi Póromba inkamír-inkami'a kwéuwana moóráwái Áróamáni-i-kwaasiti anóndakontavena usimámena séna Yérúsaremuva'a amápa-kwaasi áái'a kwétiyaawe súwana

32 avekáán-umai i-kwáásíyé miwítí kawáá-kwáásíyé tí'maena isaaiséna kuména kwaasi torupamáí máyómpimba tavákáaraa'a úmaena kumúwasa i-kwáásíyé miwítí anóndakone tuwánésa inkamé máyómba úwoi máyówana

33 anóndako Póromba tayátorena i-kwáásíyávéna séna kaer-ándanéí taasááoro simásuwena tísaa éna séna maankwáási nááwa'iyo. kwe nóra uráiyó súwasa

34 évakarawai ó'on-o'on-aintavesa suwasá

évakarawai mirá suwasá uwaná anóndako mináínkóná ááimba íma iséna i-kwáásíyávéna séna mindá'á áí'mae'a i-kwáásítí naaúmpa'a iyóro súwasa

³⁵ áí'maesa ontaví-karáúrávámbá iyúmba inkamónáesa kwéuntavai i-kwáásí tiyáánka'a toká'maesa kwéiyuwasa

³⁶ tínaaemba kwa'maé kwéiyesa tuvuwíyana puwíno símaesa anónka'a iráawe.

Póro simátímakain-kwasai.

³⁷ i-kwáásí Póromba áí'maesa miwítí naaúmpa'a iyónáe suwaná Póro miwítí anóndakomba simáména séna moórá-aimba simáménae súwana anóndako séna Kíríki-kwaasi tááivinkemba kwésempo

³⁸ emá íma Ísípi-maravaken-kwaasi óne. minkwáásígó Áróamáani-kamaani-kwaasiyavena aaisambá tiyéna sáwíva-kwaasi 4,000 kwaasi simái tí'maena áái'o tiyái-yántáá'á maimaésa kavóná-marava'a kuráamba íma kwemá óne súwana

³⁹ Póro séna Yútaa-kwaasi úne. kesinó kembá Sírísíyaa-marava'a Táásási-naopa'a masínkarena anón-daopa'a masínkaraiye simásuwena séna moórá-aimba simátimenae súwana

⁴⁰ anóndako séna ániyo mirán-uwo súwana Póro ontará-karáúr'á ména aaiseránááontavena ayáamba mósá tuwéna séna kemó senda-áímbá ísáaro súwasa aaisérówana Yútaa-kwaasi tááivinkemba Ípírun-aimpinkemba simátímakaiye.

22

¹ Póro simátiména séna kesívárawaisai ke-sivoísáíyo aái simátínkáamba anondá mináímbá

sénaumpo ísáaro séna

² Ípírun-aimpinkemba súwasa miwí tááivinken-aimba pósa isésa aaisékésa kwenáái kawé'á umái ísówana Póro séna

³ kemá Yútaa-kwaasi úne. kesinó Sírísiyaa-marava'a Táásási-naopa'a masinkówa'a anón-é'a Yérúsaremuva'a Kámérierinopa'a tamáyaawanana kentáá síkwá'nái áamámba asiramái simásíma'maena iráíye. maanká'ó máyáan-kwaasimo Áánútuntavaimo asiramái máyáantemba Áánútun-aaí asiramái mé'a méyatokaumne.

⁴ Ísuna aampa'á kun-kwáásí sáwí'a kwéumatinke'a tavisímae'a ándáva'a aarai-kwaái mátinkaraumne.

⁵ ááéma aiva'mónó-káwáánákówé monor-ánón-kwáásiyé aúvái simésa Támásikasi-naopa'a Yútaa-kwaasi maimaé mátimiyo suwa'á Ísuna aampa'á kun-kwáásí kotí'mae'a Yérúsaremuva'a ándáva'a mátinkanae sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. ááémo mináúvái mó símakaan-kwaasi kotísaa e'o é'a kentávái árai'a kwésiye seró.

⁶ ánivo aampa'á kweéme'a Támásikasi-naopa'a egwaa'á kówánana kwáyá'wái kwíyómpakemba ságayamba tawáonkaan-tantaa'a tuwówana kuména sугáyaagaya úwa'a

⁷ marapá'á tuvamówánana aaiyé su'mai kwéisaawanana sááyena séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a kwéono súwa'a

⁸ emá náawa kwéseno séwánana kemá Násáretivakewaima Ísuma únama sáwí'a kwéumasinkaane súwasa

⁹ kesémo máyón-kwaasi ságayamba awánésa

kwésimasimun-aimba íma kawé'á umái ísówa'a

10 áísa e'a sé'a Ísóigo ke nóra ónaumno
séwánana Ísóigo séna usásine Támásikasi-naopa'a
kwinaná moóráwai Áánútumo embó ámakaim-
bayai-aimba simámino súwana

11 ságayanko súbáyáagaya úwa'a íma
kwéawanaawanasa kesé kwénaun-kwaasi
siyáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a kuráawe.

12 kuwaná moóráwai áwí'a Ánánáesi
Áánútun-aaiyavena asiramái ména kentáási
ámáamba kwéisowasa Yútaa-kwaasi Támásikasi-
naopakewai kwenáwí'a mósá makówai

13 kesópa'a téna kesí egwaa'á taména séna
Sóroo kesí kwaásiyo. ó'omba kawé'á umái
aúramba awánaniyone súwa'a avekáámbá
súramba awánamai kawé'á ówánana

14 séna kentáá síkwá'nási Ísóigo embá
usásinankaintavai kwená imáyáa kwaráníyone.
kwená kawé-kwáyóná'á awáné kwenáái isé ónda
po kwenáái kwaráníyone.

15 awánáánda-yantaa isáánda-yantaa'a amápa-
kwaasi simátíma'mae naaíníyone.

16 íma úwoi maé usásine Ísóigo Ísumba ááyenana
ená sáwí-imayaa mayauwáína Ísuntavai ísámai
mono'-nómbá peraaó Ánánáesi simásuwowa'a
mirá uráumne.

17 mirá é'a koyauweré'a Yérúsaremuva'a
tamé'a anóm-bono'-naumpa'a Áánútumpa'a
námúnaa kwése'a kaainkáámbá awánaawanana

18 Ísóigo simásimena séna Yérúsaremuva'o
máyaan-kwaasi kesáái simátímínasa íma kawé'á

umái isánááovo avekáámbá usásine maanká'á
tuwaaó Ísóigo súwa'a

19 Ísóigoo mono'-náúmpímpá'á kwénaae'a
enááiyavai áraire sen-kwáásí táto'mai tínkambai
tavisímae'a ándáva'a mátíyukaunda á'a
suwánaraawe.

20 Sítiveni enáái simátímakaiwaimba
tuvúkáanka'a kemá mé'a sirunkó kawé'á
kwéuwa'a tuvúkáan-kwaasiti paákár-
únánkwátóira'a kárákwiraawanasa tuvúwúwana
pukáiyé séwánana

21 Ísóigo séna ai'maráana usásine nánka'a
ó'onkaa-kwaasi kesáái simátíma'mae naauwó
Ísóigo siráiyé Póro siráiyé.

22 Póro súwasa naaémbo sún-aintavesá
áwáá'a sésa anónkar-anonka'a kwésesa áike'a
tuvuwíyana puwíno. mirán-kwáásí íma
maambárává'á méniye

23 anónkar-anonka'a kwésesa miwítí
unáánkwátói ayúkésa awáávána kwéesa ovaí
káúresa óipa'a kwéiyaata uwaná

24 Áró máani-anondako i-kwáásíyávéna séna
ái'mae'a kentí naaúmpa'a iyóro súwasa mirá
uwaná séna Pórombo áwíruku'a náiyana Yútaa-
kwaasi tááigona ááimba sínata ísáano súwasa

25 Póromba ándáneí asááúmankesa
áwíruku'a nánáe sésa uwaná i-kwáásítí
kawááná'á máyowana Póro kwentávéna séna
kemá Áró máani-kwaasiti aúváí-kwandaai
tokáundawaimba ímo sísaá ombá aavimbó
maisinkésamo súwíruku'a nánááon-imayaa
kwéomba pósa amáámba karésa uwóví'a
ónááomba pósa íma úwoi súwíruku'a nánááowe
Póro súwana

²⁶ iséna kwená anóndakomba kosimámena séna
minkwáásí Áróamáani-kwaasiti aúvái-kwandaai
tokáiwaimban-ivo nóra ónaumno súwana

²⁷ anóndako iséna Póronopa'a téna séna
Áróamáani-kwaasiti aúvái-kwandaai tokáano
súwana owé súwana

²⁸ anóndako séna kemá anón-ontamba
kwétuwe'a mináúvái-kwándáái maimái tokáumne
súwana Póro séna kesivo tokáimba pó'a kegwára'á
úwoi tokáumne súwasa

²⁹ áwíruku'a nánáe sun-kwáásí mináímbá
iséna nénka'a kuwaná anóndakogwara'a áátavai
éna séna Áróamáani-kwaasiti aúvái-kwandaai
tokáiwaimba asááúmankaunda uwóví'a úne séna
áátavai uráiyé.

*Póromba monor-ánón-kwáásítópa'a
máánkarain-kwasai.*

³⁰ áátavai éna usá aaváyaavimba anóndako
séna Yútaa-kwaasi Pórombo simánkáan-ainkona
ááimba síya'a isánáe séna mono-káwáá-kwáásiyé
monor-ánón-kwáásiyávéna séna torupamáí
méwaro séna i-kwáásiyávéna Póro ayáámpinken-
anda ayútuwaaro súwasa ayútuwowana áí'maena
torupamáí máyónka'a máánkaraiye.

23

¹ máánkarowana Póro monor-ánón-kwáásí
tuwánamai kawer-éna séna kesí kwaásiyono.
kemá ááégwara ívékwara'a Áánútu aúranka'a
kawe'á umái mé'a moóra-yantaa'a sirunkó íma
umbaí kwétaiye súwana

² aiva'-mónó-káwáánákó áwí'a Ánánáesi kwemá
Pórona egwaa'ó máyówaiyavena séna óí'a
turaráaro súwasa mirá uwaná

³ Póro kwentávéna séna empímbá sáwí-imayaa kwáyáimba póna Áánútu embá inkamíniye. emá mé imáyáa e áamáamba kwa'mái aaivimbá kwéankaumne séndanivo minámáambá karé se ói'a turaráaro sénasa sói'a turaráamba áamáamba karáane Póro súwasa

⁴ kwená egwaa'á máyówai sésa Áánútuna aiva'-mónó-káwáánákómbá simái sáwí'a kwéumankaane suwaná

⁵ Póro séna aiva'-mónó-káwááná'á iyémó sewa'ó isékai íma mináimbá súsono. Áánútun-aaí aúvái-kwandaavimba agaimaréna séna kentí kwaásira'o kárákwirewai íma simái sáwí'a umánkáaro agaimaréna siráimba pó'a uwóví'a úne Póro siráíye.

⁶ Póro simásuwena monor-ánón-kwáásí tuwánéna imáyáa éna évakarawai Sátúsi-monor-aimba sésa púwómpinkemba íma usásinanaaowe-aimba sun-kwáásí owasá évakarawai áamáán-kawaa-kwaasi owé-ímáyáá éna anónka'a séna kesí kwaásiyono. kesivomá áamáán-kawaa-kwaasigo éna kembá masínkaraimba kemá áamáán-kawaa-kwaasi úne. Áánútu pukén-kwaasimo usásintinkaniyemo siráunda-aintavai ívé'a aaivimbá kwémaisinkaawe Póro simásuwowasa

⁷ isésa áamáán-kawaa-kwaasi Sátúsi-monor-aimbo sun-kwáásí keiyái keiyai aaisambá simái taaínkaar-uráawe.

⁸ Sátúsi-monor-aimbo sun-kwáásí Áánútu pukén-kwaasimo usásintinkanin-aintavesa kampar-áimbán-iye kwésesa Áánútuna kwayó'nárawa'a kwíyómpakendarawa'a íma máyáawe kwésesa kwaási timambá íma máyáíye suwasá áamáán-kawaa-kwaasi sésa Áánútu pukén-

kwaasi usásintinkaniye. Áánútuna kwíyómpaken-
kwayo'narawa'a máyáawe. kwaasi timambá
máyaíye kwésuwasa mináintávái taaínkaar-esa

⁹ aaisambá sésa áamáán-kawaa-kwaasivinkemba
ámáamba sun-kwáásí usásinesa asiramái sésa
kesaámó awánáundaya Póro íma sáwí'a kwéivo
Áánútuna kwayó'nákó kwembá simámakai.
moórawai kwíyómpakewai kwembá simámakaiyo.
íya isáúmne suwasá

¹⁰ aaisambá anónkar-anonka'a siráawe.

aaisambá anónkar-anonka'a suwaná i-
kwáásítí anóndako séna Póromba aaisan-
aéémesa tavisíyapa'a aiyayaamba tawíyévainivo i-
kwáásíyávéna séna kwaásiti avumpimbá komé'a
koái'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miwítí
naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ móankarowana mindó'wáámbá Ísóigo Pórona
egwaa'á kumbéna séna asiramái mé kentávái
Yérúsaremuva'a simátímakaantemba Árómaa-
naopa'a kosimátiminyone Ísóigo siráíye.

Póromba áamáyu-aimba siráan-kwasai.

¹² súwasa usá aaváyaavimba Yútaa-kwaasi
évaka'a torupamáí mésa Póromba áamáyu-
aimba sésa tuvútuweta toónkwará nonkwárátá
nánaundayaanivo ímo tuvuwéta toónkwará
nonkwárátá íya nánaundayaawemo asiramái

¹³ sun-kwáásí kae-kwáái aiyayaan-kwaasi mésa
sésa

¹⁴ mono-káwáá-kwáásíyé anón-kwaasiyavesa
kosimátimesa sésa torupamáí méta asiramái
séta Póromba tuvútuweta toónkwará nonkwárátá
nánaumpo ímo tuvuwéta toónkwará nonkwárátá
íya nánaundayaawe.

15 miráumai keinárawate monor-ánón-kwáásiyé Áróamáani-anondakontavai kampa'á kosimáme'a sé'a Póromba áí'mae kesópata tinatá áísaa umai mináínkóná ááinta isánáe sewé kosimáme'a seró. mináímbá isésamo aampa'ó áí'maesamo tiyata tuvuwónaundayaawe siráawe.

16 suwaná Póromba ámánaako ááninko áamáyu-aimbo sumbá iséna isaaiséna i-kwáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba mináímbá usimámuwana

17 iséna i-kwáásítí kawáánákómbá ááyena séna mindá'á áí'mae anóndakonopa'a kwinaná moórá-aimba kosimámino súwana

18 áí'maena anóndakonopa'a kwéna séna ándáva'o umáyáin-kwaasigo áwí'a Póro sááyena séna minívé-kwáásí áí'mae anóndakonopa'a kwinaná moórá-aimba simámino sisa'á enópa'a áí'mae'a túne súwana

19 anóndako mindá'á ayáán-to'maena ímo kwaásimo máyón-ayampa'a ánkarena áísaa ena séna nóin-aina'iya sina'á ísáano súwana

20 mindá'á simáména séna Yútaa-anon-kwaasiye monor-ánón-kwáásiyé moórá-aimba sésa usá aaváyaavimba enópa'a iyéna kampa'á uséna Póromba áí'mae kesópata kumínata áísaa umai mináínkóná ááinta isánáe kampa'á usenááowe.

21 miwí táái íma isaaó. kae-kwáái aiyayaan-kwaasi asiramái sésa Póromba tuvútuweta toónkwárá nonkwárátá nánaumpo ímo tuvuwéta toónkwárá nonkwárátá íya nánaundayaawe sésa aúpá'á aampa'á kárákwiresa miwí tááiyavai owé síníyono sésa kárákwiraawe. mindáyavai miwí

táái íma isaaó. minívé-kwáásígó anóndakomba mirá simámuwana

²² iséna séna simásimenda-aimba íma ó'on-kwaasi simátíme anóndakomba simámakaumne. íma siyó séna ai'mákaiye.

Póromba áí'maesa anóndakonopa'a kunkáan-kwasai.

²³⁻²⁴ minívé-kwáásí ai'maréna i-kwáásítí kawáánákáí tááyowasarai tuyaná séna ívé'-no'waamba Póromba áí'maekai Sísáriyaa-naopa'o kámááni-anondakonopa'a móruna aúwákaiyo. sáwívar-i-kwaasi 200 i-kwaasi to'mayaa íyasa évaka-kwaasi ósin-arósáanumpimbo nááón-kwaasi 70 kwaasi to'mayaa íyasa sáwíva'a 200 kwaasi kwaantáámbo tokáan-kwaasi to'mayaa íya'a Pórombo ayáá'maena kwínín-osimba to'mayaa umánke'a ívé'-no'waamba Póromba kawé'á umái kárákwimai áí'mae'a kámááni-anondako áwí'a Víríkisinopa'a móruna aúwáaro séna

²⁵ aúváí agayéna maará simáména séna

²⁶ kentáásí anón-kwaasi Víríkisi isaaó. kemá Kórótíyasa Árísiya sáwíyan-aimba simáménaumpo isaaó. kawerá umái máyaano.

²⁷ Yútaa-kwaasi minkwáásí áwí'a Póromba tátokesa tuvuwíyanesa kwéowa'a Áróamáani-kwaasiti aúváí tokáin-kwaasigo isa'á isé'a Yútaa-kwaasi tiyáámpinkemba tavisimái kesí i-kwáásí tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesa migowé.

²⁸ minkwáásígómbó simánkén-aimba isánée sé'a áí'mae'a miwítí anón-kwaasitopa'a kunkáumne.

29 íma sáwí'a uráintavai isasá miwítí áamáán-
aine su'mai simánkaraawe. kemó ándáva'o
auwé'o tuvúwónanamo puwíníni'a íma uráíye.

30 Yútaa-kwaasi évaka'a áamáayu-aimba
sewa'á isé'a enópa'a ai'maráanasa áí'maesa
kumónááowe. kwembó simánkaraan-
kwaasiyave'a simátíme'a sé'a kwembó aaivimbó
mayánkáan-aimba enaúranka'a simái kawer-oró.
mináúvái-kwándááívimbá agaimaréna siráíye.

31 agaimaréna súwasa i-kwáásí
simátímuntamba mirá ésa mindó'wáámbá
Póromba áí'maesa kweémesa Ántípátisi-naopa'a
kunkwaésa

32 usá aaváyaavimba i-kwáásí marapá'á
kwénaaun-kwaasi kuntuwerésa miwítí
naaópa'a íyúwasa ósin-arósáánumpimba
kwénaaun-kwaasi Póromba áí'maesa

33 kweémesa Sísáriyaa-naopa'a ósin-
arósáánumpinkemba marapá'á kumbaésa
mináúvái anóndakomba móru amésa Póromba
aúranka'a móru ánkarrowana

34 mináúvái táámpamai iséna Pórontavai séna
emá náám-baravaken-kwaasiya'ono súwana
Póro séna kemá Sírísíyaa-maravaken-kwaasi úne
súwana iséna

35 ánivo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a
isánaumne séna kwená kwaásiyavena séna
Érótimo uráin-daumpa'a máánkare'a kawé'á umái
kárákwiyoro súwasa mirá uráawe.

24

Yútaa-kwaasi Póromba simánkaraan-kwasai.

1 kárákwiyuwasa éva'aasei-no'waamba kwaésa aiva'-mónó-káwáánákó áwí'a Ánánáesiye anón-kwaasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísáriyaa-naopa'a Víríkísinopa'a kúmúmba moóráwai áamámba kawé'á umái isón-kwaasi áwí'a Tétárasí kwesé Víríkísinopa'a kumbésa

2 Póromba ááyowana túwana Tétárasí aái simánkena anóndakomba simái arumbá airaréna séna kentáásí anóndakoo kawer-ímáyáágwárá-kwáásí po kawé'á umái kárákwiraanata ayáátáaka'a paru umáíya máyaumne. ená imáyáavinkemba kawé'á umái súwa'naa ónata maémáyaundayaawe.

3 kesáá naaó'-nao'a máyaunda-kwaasiya aasiyaasi-táwai entávái aamoí kwéundayaawe.

4 íma ayáátáár-aimba sénaumpo embá ávón-kaiyáváinivo ákí-aimba sénaumpo usúká'mai isaaó.

5 maankwáásígó aosaambá kwimái amápa'-marava'a kwénaaena Yútaa-kwaasi simái tirumbá airaráísasa Násáretivakewaina aampa'á kwégwaresa kwéowana mirámó on-kwáásítí aiva'ná'á ména mirá kwéiye.

6 mirá kwéena ó'onkaa-kwaasi áí'maena anóm-bono'-naumpa'a móankaraisana ména sáwí'a uráintavaiya maankwáásíyá tátoketa [kentáásí monor-ánón-kwáásítópa'a aái simánkanae kwéunanya

7 i-kwáásítí anóndako áwí'a Árísiya kuména kusínkambaiya siyáámpinkemba Póromba kunái'maena uména

8 simásimenaya séna enópa'a móru sénááowe sisatá kwégumundayaawe.] maankwáásígómbó

áísaa inanamó éna aaivimbó mayánkaraunda-
aimba kwe sína amápar-aimba isaaó Tétárasí
súwasa

⁹ Yútaa-kwaasi kwembá áwa'naa esa mináimbó
simbá árair-aimba siyé siráawe.

Póro Víríkísimbo mósímakain-kwasai.

¹⁰ suwaná kámááni-anondakoma aúwanaan-
awaame'a éna Pórontavena e siyó súwana
Póro séna emó kárákwiyonda ayáátááka'a imá
maisumaé iráanda pó'a enaúranka'a anondá ke
aái sénaundayavai sirunkó aamoí kwéiye.

¹¹ Áánútuna imáyáa é'a kwenáwí'a mósá
máraandayave'a Yérúsaremuva'a umé'a siyáánkai
umái kae'-nó'wáámbá ánásaraivo évakarawai
tísaa inasá árai'a siyé sénááowe.

¹² anóm-bono'-naumpare sáwíyam-bono'-
naumpimpare máá'aruvare íma aaisankáámbá
sé'a íma kwaási simái áái'o tiyái-áímbá siráunda
Yútaa-kwaasi suwánaraawe.

¹³ kembó simásínkáamba kampa'á sevó
mináínkóná ááimba íma kwáyáiye.

¹⁴ avorá'á ke simámenaumne. Ísuna aampa'á
kwégwe'a kentáá síkwá'nái Ísóigona imáyáa
é'a áwí'a mósá kwémaraunasa Ísuna aantavái
maankwáásiyómbá sésa kampar-ámbán-iye
kwésewe. Mósesina amáámba isé'a Áánútun-
aai simátímakowai agaimakón-aimba isé'a áraire
kwésune.

¹⁵ miwí sésa Áánútu amáparawai sáwí-
kwaasiye kawé-kwáásiyé pukémpinkemba
usásintinkaniyemo kwésesa amu'maráantemba
kemá mirá kwéune.

16 mindáyavai kesí imáyáavimba sáwí'an-ivo sé'a Áánútu aúrankare kwaási túrankare kawé'á umái máyaumne.

17 ánivo ó'on-ó'om-barava'a kwénaae'a évakar-ima maisuwé'a Yérúsaremuva'a kesí kwaási íma toómbá makáan-kwaasi óntamba kwétime'o Áánútuntavai ísámai pói'o ondayávé'a iráumne.

18 mimbáyái kwémae'o Yútaa-kwaasiti ámáamba ísámai kawé'ó íi-yántáá'á umásuwe'a Áánútuntavai ísámai pói'o ondayávé'a anóm-bono'-naumpa'a umáyaawanasa kesópa'a sáwíva-kwaasi íma tamésa túwaai kwésesa máyówasa Yútaa-kwaasi suwánowasa

19 évakarawai Yútaa-kwaasi Ésiyaa-maravaken-kwaasi mésa suwánaraawe. sáwí'o uráanasamo suwáresa enaúranka'a simásínkáaro.

20 monor-ánón-kwáásítópa'a máyaawandara'o sáwí'o uráanasamo suwánaresaraankasi moórá-aine su'mai siráasino. moórá-aine su'maimo senkákái isáásino.

21 monor-ánón-kwáásítópa'a máyaawandara'a anónka'a sé'a Áánútu pukén-kwaasimo usásintinkaniyemo siráunda-aintavai ívé'a aaiyimbá kwémaisinkaawe séwánasa kemó siráunda-aintavai kwésimasinkaawe Póro siráiyé.

22 súwana Víríkisi Ísuna aampa'á kwégun-aimba á'a ísarena séna i-kwáásítí anóndako áwí'a Árísiya kwemá kumína'a maanámbá ísámai kawer-ónaumpo koró simásuwena

23 Póromba kárakwirowaintavena séna ándáva'a kawé'á umái kárakwiye íma aiyayaanka'a asááúmárenasa ímo kwemó makáinda-yantaa'a kwená kwaási áwa'naa ónáe síyamo e úwoi owé sinasá áwa'naa oro Víríkisi siráiyé.

Póro Víríkísinte Túrúsíraante simátímakain-kwasai.

²⁴ Víríkísi simásuwena ména évaka-tawai maisuwéna awainínkómbá Yútaa-inimba áwí'a Túrúsíraamba áí'maena taména Póromba ááyowana téna séna Ísu Káráísitin-aaiyavai árairemo sésa aráápamai máyáan-ainkona ááimba simátímuwasarai ísóyana

²⁵ Póro kawer-áinkóná ááimba kwéseña ke túra'a kárákwiyi-aimba kwéseña Aánútu kwaásimo máyáawaina ááimba tísaa ínín-aimba súwana Víríkísi áá'a kówana séna ániyo kwaaó. naaémbo ímo mayáímó kwáíndara'a ááyanaumne séna

²⁶ imáyáa éna Póro ándáva'a meéyán-onaná ayúsinkainkwae séna óntamba simína'a ayúrankanaumne-imagaa éna mindáyavena aasiyaasi-tawai Póromba ááyowana túwasarai kwaasái símae irááiye.

²⁷ kwaasái símae íyúyana kaer-ímá maisuwéna moórawai áwí'a Pósiyasi Vésétasi kwemá Víríkísina anondá kámááni-mayai usámayanimba ákíse úwana Víríkísi Yútaa-kwaasi tirumbá kawé'á ínkwae séna Póromba íma ayúránkaraivo úwoi ándáva'a ánkaraíye.

25

Póro aiva-káwáánákónópa'a kónaumne siráin-kwasai.

¹ Póro ándáva'a máyowana Vésétasi mináyámpá'á Sísáriyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'wáámbá tagwaimái tuwéna Yérúsaremuva'a umáyowasa

2 Yútaa-anon-kwaasiye mono-káwáá-kwáásiyé kwenópa'a tésa sésa Pórombo simánkaraundantenta óta simánkanae sésa

3 súwa'naa e Póromba kunai'márénana Yérúsaremuva'a iyíno. mináimbá sumbá évakarawai aampa'á kárákwiresa inkamíyanesa-imayaa ésa mináimbá suwaná

4 Vésétasi séna Póro Sísáriyaa-naopa'a ándáva'a máyáiyé. kemá sáwíyanka'a kumónaumpo

5 keinárawapinkemba anón-kwaasi kesé kwégumesa Póro sáwí'o uráinda-aimba síya'a ísáano simásuwena Vésétasi

6 avakaumboé-no'waana'i. siyáánkai-no'waana'iyó. kwaéna Sísáriyaa-naopa'a kumbéna usá aaváyaavimba aaimó ísón-daumpa'a uména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesá tuwasá

7 Yútaa-kwaasi Yérúsaremuvakemba kúmúwai Póromba kunúkúmare mésa áúiyaaín-aimba simánkówana

8 Póro miwí táái anondá simátiména séna kemá íma Yútaa-kwaasiti áamáamba káráre'a anóm-bono'-namba íma sáwí'a é'a Áróamáani-kamaani-kwaasiti áamáamba íma káráraumne Póro súwana

9 Vésétasi Yútaa-kwaasi tirumbá kawé'á ínkwáe séna Póromba áísaa ena séna Yérúsaremuvara iyínara simánkaraan-aimba ísámai kawerónaumno súwana

10 Póro séna ímaniye. Áróamáani-kamaani-aiva-kawaanakona kwaási ómpo kesáái ísámai kawé'án-uwo. Yútaa-kwaasiti áamáamba ímo káráraunda á'a suwánaraane.

11 áamáambo káráre'o sáwí'o uráundarakai tuvuwónáemo sembá íma a'áo súsino. úwoi sínkamosino. simásínkáan-aimba íma árair-aimba

pó'a íma iyónaumpo Áróamáani-kamaani-aiva-kawaanakonopa'a konaná kesáái ísámai kawe'á íniye Póro súwana

¹² Vésétasi iséna kwená kawer-ímáyáágwárá-kwáásiyé aái simásuwena Pórontavena séna Áróamáani-kamaani-aiva-kawaanakonopa'a kónáe sénda pó'a ai'maráana kwíníyone Vésétasi siráíye.

Póro Ágáripante Pénáisinte simátímakain-kwasai.

¹³ Vésétasi simásuwena máyowana naaémba moóráwai Yútaa-anon-kwaasi áwí'a Ágáripa úwana ámánaanko áwí'a Pénáisi úwana mindárai Sísáriyaa-naopa'a kumésarai Vésétasi kámááni-kawaa-mayai mairóntavesarai kwenópa'a kumésarai ayáámba kwéamesarai

¹⁴ évaka'-no'waamba kwáúyana Vésétasi Ágáripaamba Póron-ai simámena séna Vírísiki moóráwaimba íma ayúnránkáimba úwoi ándáva'a ánkáísana máyáíye.

¹⁵ Yérúsaremuva'a umáyaawandara'a Yútaa-kwaasiti anón-kwaasiye mono-káwáá-kwáásiyé kesópa'a tésa kwembó simánkaraan-aimba sésa tuvuwó suwá'á

¹⁶ simátíme'a sé'a moórá aosaambá kwáyáinasa mináósáámbá ísáíyuwesa tínkamonaaoovo Áróamáani-kwaasi íma úwoi tínkamonaaoowe. moóráwaimba aavimbó mayánkéwana túranka'a ména miwí anondá aái simátiminasa Áróamáani-kwaasi mirámó sínda-aimba kawe'á umái isánááowe. Áróamáani-kwaasiti ááimba mirán-áimbán-iye. simátimewanasa

17 kúmúwa'a íma úwoi mé'a usá aaváyaavimba aaimó síí-náúmpá'á umé'a Póromba ááyaawanasa áí'mae íyúwasa

18 kwembó simánkaraan-kwaasi usásinowa'a sáwí'o uráinda-aimba sénááowe-imayaa ówánasa

19 kentááiyé su'mai sésa moóráwai áwí'a Ísu pukáiwaintavai sésa Póro séna kwemá usásinena úwoi máyáiyé siráin-aintavai aaisambá siráawe.

20 kemá sé'a nóraumai mináínkóná ááimba isánaumno sé'a Póromba áísa e'a sé'a Yérúsaremuvara íyínara simánkaraan-aimba isámai kawer-ónaumno séwánana

21 Póro séna ímaniye. ándáva'a máyaunasa kárákwiraamba pó'a Áróamáani-kamaani-aiva-kawaanakonopa'a konaná kesáái isámai kawé'á íniye súwa'a kárákwiraan-kwaasiyavai sé'a kárákwimai kawé'á uréwana aambá paárína'a ai'máráanana kwíniye siráumne

22 Vésétasi súwana Ágárípa séna mindákón-áái isánáe súwana séna ánivo aaváyaa isáníyone Vésétasi siráiyé.

23 súwasarai Ágárípaawe Pénáisiye kwairóyamba usá aaváyaavimba usásinesarai kawer-únánkwátói úmaesarai i-kwáásítí anón-kwaasiye mindáópaken-anon-kwaasiye aánoumai íyúyasa amáparawai kwétuwanowasarai aaimó síí-náúmpá'á íyúyana Vésétasi Póromba ááyowasa áí'mae íyúwana

24 Vésétasi séna anóndako Ágárípaemo máyáan-kwaasiye ísáaro. Yérúsaremu-naopakewaiye maankákéwáiyé Yútaa-kwaasimo aaimó maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. tuvuwíyana puwínomo anónka'o símae iráamba

25 avakáá úmae'a iyúnda íma sáwí'a uráimba póna íma puwíniye. Árómaani-kamaani-aiva-kawaanakonopa'a kónaumne siráintave'a ai'maráanana kwínimba

26 kemó aúváimo agaimáimo aménaunda íma kwáyáiyé. mindáyavai mamáyáan-kwaasivimba Ágárípa aúranka'a máankaunda po kwemó sínda-aimba isé simásímína'a aúvái agayánaumne.

27 ándáva'o máyáin-kwaasimo úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aimbo ímo aúváivimbo agaimáimo aménaunda uwóví'a ónaumne Vésétasi siráiyé.

26

Póro anondá simátimakain-kwasai.

1 súwana Ágárípa Pórontavai séna ánivo simánkaraan-aimba anondá simátimiyo súwana Póro ayáamba mósá tuwéna simánkaron-ainkomba anondá síndayavena séna

2 kentáásí anóndako Ágárípaao Yútaa-kwaasi simásínkaraan-aimba enaúranka'a anondá sénaundayavai sirunkó aamoí kwéiyé.

3 Yútaa-kwaasiti ááinkwara áamáankwara'a kawé'á umái kwéisaandayavai sirunkó kawé'á kwéintavai íma sívón-kaiyé sé kesáái kawé'á umái isáníyone.

4 kemá iyámpóirakemba kesí Yútaa-kwaasivimba mé'a Yérúsaremuva'a komé'a kemó ówándawaina ááimba Yútaa-kwaasi amápa'a suwánaraawe.

5 áamáán-kawaa-kwaasiti aampa'á arupí umái kuráumne. áamáán-kawaa-kwaasi Áánútuna imáyáaya éta asirayán-ámpátá kwégwareta minámpá'á arupí umái kuráumne. Yútaa-kwaasi

ayáátáaka'a suwánaraamba pósa sésáinasamo ésa kentávái árai'a siyé sénááowe.

6 naaóvá'á Áánútu kentáá síkwá'náyavai árair-aimba simátímakomba paáríníntavai amu'makáumnemo siráunda-aintavai aaivimbá maisínkaraawe.

7 kentáá síkwá'ná sísamaivakemba kae'á kumbaimái-kwaasivinkemba Yútaa-kwaasi no'wáamba aaváyaavimba eénáínka'a Áánútuna imáyáa mósá kwémaresa minaráír-áimbá amu'maráantemba mirá kwéundayavai aaivimbá maisínkaraawe.

8 Yútaa-kwaasiyono. Áánútu kwaási pukémpinkemba kanaán-umai usásintinkaniye-aintavai nóra isará íma áraire kwéseo.

9 ááéma kemá imáyáa é'a Ísu Násáretivakewaina aampa'á kwégowai sáwí'a umátinkanaumne-imayaa uráumne.

10 Yérúsaremuva'a mirá ówánana mono-káwáá-kwáásí si'márówa'a Áánútuna kwaási sáwívarawai tí'mai ándáva'a tínkaraawanasa tínkamiyasa púwóro sumbá kegwára'á mirán-oro siráumne.

11 aasiyaasi-táwai mono'-náúmpímpá'á kwénaae'a Ísun-aaí simái sáwí'a ígwáe sé'a tínkambae'a iráumne. sirunkó ikaa'á vówa'a némpa'-naopimpakwara'a kwénaae'a tínkambae'a kuráumne.

12 anóndako Ágárípaaó mindáyavai mono-káwáá-kwáásí aúvái agaimái simúwa'a Támásikasi-naopa'a maimaé'a kówánda

13 kwáyá'wái ságayamba aaváúgómbó usáyaatarai-sagayamba tuwówana

kwíyómpakemba kuména kesinepakéné kesé
kun-kwáásí tinepakéné sán-kówata

14 marapátá tuvamówánanaya aaiyé su'mai
súwa'a isááwánana simásimena Yútaa-kwaasi
tááivinkemba séna Sóroo nóintavai kembá sáwí'a
kwéono. póimo ándámo kwímakaawanamo
ayáámbo kawésintemba emá mirá kwéone
súwana

15 Ísóigo nááwa'ono séwánana Ísóigo séna
kembá Ísumba sáwí'a kwéumasinkaana'a úne.

16 usásinaao. kesí mayái mayáínkwáe sé'a
usásinanke'a enaúranka'a paárúnda ívé'o
suwánáandarakemba agarááránkáanda-aimba
simátíma'mae iyíníyone.

17 ai'maráana Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-
kwaasiye simátímínasa évaka'a áwáá'o aiyá'a
miwí tiyáámpinkemba airánaumne.

18 simátímínasa túnín-ampa'a ivátuwesa sámó
kain-ámpá'á teró. Sáátáánigona asirayámbá
tuwésa Áánútuna asirayámbá tamáyáaro.
simátímínasa kesááiyavesa áraire sésa aráápamai
maíya'a miwítí sáwí-imayaa maitiyuwé'a
Áánútundei-i'a umátinkaunda-kwaasivimba
mótinkanaumne Ísu simásímakaiye.

19 anóndako Ágárípao kwíyómpakemba
simásímakain-aimba íma tuwé'a úwoi mirá
kwéune.

20 aiva'á Támásikasi-naopa'a simátíme'a
naaémba Yérúsaremuva'a simátíme'a
mínkákémbá Yútaa-kwaasiti maravá'á
simátíme'a ó'onkaa-kwaasiti maravá'á
simátíme'a sé'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a
Áánútumpa'a té'a kawé'-máyaí mayáiyasa

tuwánésa sésa Áánútumpa'a tiráawain-owe
sígwáe sé'a simátíma'mae'a kuráumne.

²¹ mindáyavai anóm-bono'-naumpa'a
máyaawandara'a Yútaa-kwaasi kembá tátokesa
tuvuwónáe siráambanivo

²² Áánútu súwa'naa úmaena ívékvara'a
kwéiyisa'a maanká'á mé'a anón-kwaasiye
úwoi-kwaasiye kesáái kwésimatime'a Áánútun-
aai simátímakowai agaimakáan-aimba Mósesi
agaimakáin-aimba kwésimatimunda-aimba
mimbórá-áimbá kwésimatimune.

²³ maará sésa Áánútumo usásinankaiwaiyavesa
agaimarésa sésa áí'a índai'a íyana aiva'ná'á
pukáimpinkemba usásinankaniye-aimba
agaimakáamba pósa Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-
kwaasiye pukáimpinkemba usásinkain-aimba isésa
sámo kain-ámpá'á kwígwáe sésa agaimarésamo
siráan-aimba kemá kwésimatimune Póro siráiyé.

²⁴ Pórombo simánkaraan-aimba anondá
kwésimatimuwana Vésétasi anónka'a séna Póroo
uwoaó'á kwéone. aúváíma awánamae kwéiyé po
uwoaó'á kwéone Vésétasi súwana

²⁵ Póro séna anóndakoo íma uwoaó'á kwéumpo
súnda-aimba árair-aimba arupí-aimban-iyé.

²⁶ súnda-yantaa'a íma aúpá'á uráavo
amápa-kwaasi táápimba siráamba egwará'á
mináímbá ísaraampo kemá íma inkaisé'a úwoi
kwésimamune.

²⁷ Áánútun-aai simátímakowai tááiyavai áraire
kwéseno. árairemo kwéseмба á'a ísaraumne Póro
súwana

²⁸ Ágáripa séna ákí-aimba simásimenda-imayaa
e Ísun-aaiyavai áraire sénaumne-imayaa oónó

súwana

²⁹ Póro séna íma ákí-aintavai íma ayáátáár-aintavai kwésune. kembó asááuraan-andaoma íma keinárawapimba kwaínkwáe kwésundanivo Ísun-aaiyavai áraire siráundantemba kesáái kwéisaan-kwaasiye esé mirá sénááontavai Áánútumpa'a námúnaa kwésune Póro siráíye.

³⁰ súwasa Ágárípaawe Vésétasiye Pénáisiye amápa-kwaasiye usásinesa

³¹ máá'aruvai'a kumbésa keáímbá sésa íma sáwí'a uráintavai ándáva'a ankésa tuvuwíyana puwíno siráawe suwaná

³² Ágárípa Vésétasintavena séna Áróamáani-kamaani-aiva-kawaanakonopa'a kónaumne ímo siráinkakai ayúrankaanana kówisina mináímbá siráimba po ai'márénana Áróamáani-kamaani-aiva-kawaanakonopa'a kwíno Ágárípa siráíye.

27

Póro Áróamá-naopa'a kuráin-kwasai.

¹ súwana Vésétasi to'mayaa éna séna Ítári-marava'a Áróamá-naopa'a nompí-sípívímbá kwígwáe séna Póronkwara évakar-anda-kwaasigwara'a moórá-kwaasigontavai kárákwimae kwínkwáe séna méankowana minkwáásígó áwí'a Yúríyasi kwemá Áróamáani-aiva-kwaasigona i-kwáásítí kawáánákómbá méankowana

² moórá-nompi-sipi Átámítivakemba kwáyowana Ésiyaa-maragona awámpáká'-náópa'a kónáe súwata mindómpí-sípívímbá

usáateta Másétóniyaa-maravake Tésárónaikaanaopaken-kwaasi áwí'a Árísítakasi kwesé usáateta kweémeta

³ usá aaváyaavimba Sáitóni-naopa'a marapá'á kunásávaawananya Yúriyasi Póromba arumbá umánkena séna úwoi ená kwaási kotuwánenasa ímo tokénda-yantaa'a áméro súwana mirá úwata koyauweréta

⁴ mindómpí-sípívimbá usáateta kwégowananya úndá toréna nompí-sípí tátó'marowana íma kúwata nonavuvumpa'á kwáyom-barago áwí'a Sáíparasi-marama kwáyopa'a mináyámpá'á úndá íma torówata mivátá kweémeta

⁵ Sírisiyaa-marava'a Pámpíriyaa-marava'a kóyaaiteta Árisiyaa-marava'a Máíraa-naopa'a marapá'á kunásávaawananya

⁶ moórá-nompi-sipigo Arekesándiyaavake-sipigo Ítári-marava'a kónáe sú-sipigo kwáyowana i-kwáásítí kawáánákó awánéna mindómpí-sípívimbá mósinkaraiye.

⁷ mósinkowata kówándaya sáwíyan-unda toréna mindómpí-sípígó íma aintówata évaka'-no'waamba kwaéta mirá úmaeta Náítasi-naor-egwaata kówándaya anón-unda toréna nompí-sípí ai'á tosétuwowata sínaaempakenta koyauweréta nonavuvumpa'-márágó áwí'a Kíríti-marava'a úndá íma torópa'a kweémeta ayááivá'-márámá áwí'a Sáómóni-marava'a kóyaaiteta

⁸ uwí-nónawampakavamba suwesaraayávái úmaeta kweémeta Árásea-naokona egwaa'á

kawe-kwáúné supa'á

⁹ ayáátááka'a komáyaawananya aiva'-mónó-káwáánákó Yútaa-kwaasiti anóm-bono'-naumpa'a avumpin-dáúmpá'á kwéiyun-kanaa ánásowana minkánaá úndá torái-kánaá uwí-nónkó tuyántááva kwéuwasa inkaisésa íma nompí-sípívimbá kwénaaun-kanaa túwana Póro imáyáa éna simátimena séna

¹⁰ ívétaamo nompí-sípívimbó kónaundayaamo sáwí-yantaa'a kesinetá paáriníye. íma náaindaane su'mainivo nompí-sípíyé kwaásiye aúyoranaaowe. mináimbá kemá á'a ísaraunda póta aáno ménaumne Póro súwana

¹¹ i-kwáásítí kawáánákó Póron-aai íma iséna nompí-sípímó avúsúmai kúwain-aaiye misípígó avowán-ááiye su'mai iséna Póron-aaiyavai íma áraire-imayaa úmba

¹² misípígó kwáyompa'a úndámo torái-kánaá íma kawe'á ún-ayampa'a mésa sáwíva-kwaasi sésa tuwéta Víníki-naopata komáyáananaya úndá torái-kánaá ánásainata kónaumne sumbá Víníki-naopa'a Kírítí-marava'a kwáyon-daopa'a kawe'-nónkwaumpa'a ímo úndámo torón-kwaumba kwáyowasa mináimbá siráawe.

anón-unda torówana uwí-nónkó aintásarain-kwasai.

¹³ suwaná tiyáánepakemba sáwíyan-unda torówasa awánésa sésa Víníki-naopata kónaumne sésa nompímbó túwówanamo táto'matuwe máyon-anda mósá tavisimái kwémaresa uwatá Kírítí-maragona uwí-nónawampakavanta kówánda

¹⁴ Kírítí-maravakemba anón-unda toréna

15 mindómpí-sípí tátorowana íma aiyámba'mai kúwana avúsúmae nááún-tamayo'a tuwówana úndáo kweyááríka'a améntamaena kúwana

16 nonavuvumpa'á sáwíyam-barago áwí'a Kóta-mara kwáyowana úndá íma kwétoropata kówánda tínaaempa'o kárárumakesamo tavisímaesamo íyú-sipi tavisímái

17 anó-sipivimba marésa anó-sipi tawísívo sésa ándáneí asááumai kawer-úmárówana Árípiyaa-mara-ayampa'a uwí-nómpímbá nonáámáái-oma'a kwáyowasa minómáká'á ai'á máikwiwivo sésa úndáo avúsúmai kwégon-ampanta ayú'mai mórúna márówana kwempa'á kúwana

18 usá aaváyaavimba minúnda paai kwétorowasa óísamba taaímbai uwí-nómpá'á kwétuwesa

19 usá aaváyaavimba misípívimbó mayáímó máyón-kwaasi mayái-yántáá'á nompá'á kwétuwowana

20 minánón-únda paai kwétorowata ayáátááka'a aaváúmá o'á íma awánéta sípígomo kwínín-amba íma awánéta imáyáa éta kentáásí maráyá íma awánaandaya maavátáyá ánásanaumne-imayaa uráundayaawe.

21 imáyáa ówánda ayáátááka'a toómbá íma kwénowana Póro túranka'a taména séna Kírítimarava'a kwéteta seéwánda íma kesáái ísaraawe. ísekai sáwí'o íí-yántáá'ó náaindaambo tuwái íya awánáúsino.

22 ánivo tirumbá asiramái máéro. nompí-sípíyé su'mai sáwí'a ínivo kwaási íma puwónaundayaawe.

23 Áánútuna imáyáa mósá kwémaraunda

ívé'-no'waamba kwemá kwená kwayó'ná'á
ai'maráísana kwíyómpakemba kesópa'a kumbéna

²⁴ séna Póro asiramái maiyó. emá Árómaani-
kamaani-aiva-kawaanakonopa'a kwinaná enáái
isáníye. Áánútu embá kawé'á umánkáimba
póna esémo kwégon-kwaasi kárákwiyinasa íma
puwónááowe siráíye.

²⁵ mindáyavai asiramái máéro.
simásímíntemba Áánútu mirá ínimba á'a isáúmne.

²⁶ úndáo nompí-sípí améntayuwainata nonavu-
vumpa'á maragóná awámpátá kónaumne Póro
siráíye.

²⁷ súwana uwí-nómpímbá áwí'a Étériyaa-
nompimba sísamaivakemba éiyaimba kumbaimái-
no'waamba úndá toréna améntámaena kúwasa
no'wáán-avuntamba sípivim-bayai-kwaasi sésa
maragóná egwaatá kwégumne sésa

²⁸ ándá-ayaira'a umbaimó tón-tantaa'a
aríkwímakesa nompímbá tu'mái tavisimái
awánomba mindónkwááúmbá ayáátááka'a
120-ra'a kwáyowasa kwégwesa ó'a móyu'mai
awánomba ákíra'a 90-ra'a úwasa

²⁹ maragóná awámpá'á óntamba kwáyaindara'a
tuvamúnavo sésa táátavai ésa éiyain-anda
ayútúwówana ánaaempakemba nompímbá
kuména tátorowasa avekáá iraráínata nón-
tantaara kwáyáíya awánanae sésa

³⁰ nompí-sípívím-báyái-kwáásí imáyáa ésa
aúpá'á kónaumne-imayaa ésa kampa'á sésa
aipakén-ándá ayútuwanae sésa sáwíya-sipi
nompá'á mórúna túwówana

³¹ Póro i-kwáásíyé miwítí kawáánákóntáváíyé

séna sípivim-bayai-kwaasimo ímo anó-sípívimbó
máésamo ésamo amápa'a ánásanaaowe Póro
súwasa

³²i-kwáásí sáwíya-sipigona ándá káráyuwswana
kóuraiye.

³³kóúwana sáwíyanka'a irataró'a Póro séna
sísamaivakemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba
káno'a mé'a íma toómbá náráavo ívé'a toómbá
naaró.

³⁴kemá asiramái simátimé'a sé'a toómbá né'a
túma kawé'á ína'a mé'a íma ánásanaaowe

³⁵Póro simásuwena amápa-kwaasi túranka'a
toómbá mairéna Áánútuntavena súwi séna
toómbá topámbai nówasa

³⁶awánowana tirumbá kawé'á úwata toómbá
naáwándaya

³⁷mindómpí-sípívimbá sáwíva-kwaasi
276 kwaasi máyaawanda-kwaasi toómbá
naáwánanaya

³⁸símú'a vówanaya misípí umbaí tówasa
mimpímbó kwáyon-tomba áwí'a úwíti-tomba
nompímbá maisu'marówana etóyói úwata
maémaumne.

*nonkó tuvántáávanena misípí tawísíyukain-
kwasai.*

³⁹máyaawananya irataró'a úwasa awánomba
íma awánom-barama kwáyowasa awánomba
mivá'á nonkó irówana kawé'-nónaamaai
kwáyowasa awánésa sésa meivátá iyónanaya
kawé'-nónaamaaiva'a póna sípigo úwoi iyíniye
sésa

⁴⁰sípigombo tátorain-anda káráyuwswana
nompá'á kumúwasa avúsúmaesa nááún-
tamayoka'a kárárumaron-anda ayútuwesa aipa'á

ampantá arikwímaresa úndáomo kweyáárika'a
avúsínata nonáámááíva'a kónáe sésa

⁴¹ kuwaná nompímbá nonáámáái-
oma'a kwáyowana mimpímbá misípígó
ai'á mááritowana nonkó áyámiva'a
tuvántáávanemena tawísíyukaiye.

⁴² tawísíyuwowasa i-kwáásí sésa ándá-kwaasi
nombá tuvámbai kóvainivo tínkamona suwaná

⁴³ i-kwáásítí kawáánákó Póromba áwa'naa ena
séna íma tínkamoro simásuwena séna nombó
tuvámbaimo kawé'ó uréwai nompímbá ásávare'a
tuvámbae'a aápa'a koró.

⁴⁴ évakarawai ímo nompímbó tuvámbai
awánarewai nompí-sípígóná taai-ayái maire'a
minká'á tátoke'a avúsúmae'a aápa'a koró súwata
mirá éta amápa-kwaasiya kawé'á umáíya aápata
kóyo uráundayaawe.

28

Mórata-maravata kóyoraunda-kwasaiya.

¹ aápata kawé'á umáíya komáyaawanasaya
mindónávúmpá'-márágó áwí'a Mórata-marawe
suwatá ísaraumne.

² aa'á téna táúgwi'a kwéuwasa mimbárávákén-
kwáásí kawé'á umásinkesaya iramá
agaisínkówata siyáánta kwégauvowananya

³ Póro iráárí'a komaimaéna mimpímbá
máagaimarowana koko'á úwana kwaaivainkó
téna Póro ayáánka'a tauntorówasa

⁴ kwaási awánésa keáímbá sésa moórá-kwaasi
tuvúwísana púwísana nompí-sípívímbá timbá
nonkómá íma tuvúkáiмба póna ívé'a kwená

anondáma maéna iraankavayaankó váinana
puwíníye keáimbá kwésuwana

⁵ Póro ayáámba tuvimpín-úwana
miniráánkáváyáámbá tará'maena iravímbá
tuvamúwana íma Póromba áí'a úwasa

⁶ minkwáásí Pórontavai imáyáa ésa intoráinana
puwíníyo. marapá'á tuvaména puwíníyo-imayaa
ésa ayáátááka'a aúrampimba avú'maresa mésa
amu'matuwé máyówana íma ave'á puwúwasa
imáyáa móruna ésa sésa minkwáásí ísóigoman-
íye siráawe.

⁷ suwaná mimbáravákén-ánón-kwáásígó
áwí'a Pápáiyasi kwená maramá egwaa'á
kwáyowai kawé'á umásinkenaya másinkowata
kwená naaúmpata kaumbo-nó'wáámbá
kogwaéwánanaya

⁸ Pápáiyasi avowámbá kokotámba ankéna
ayánómbá naaegwará'á kwéuwana máyowana
Póro kwenópa'a kwéna awánéna Áánútumpa'a
námúnaa kwéseña ayáándeí ane'á tátorowana
mináí'á ánásowasa

⁹ awánéna tí'o ún-kwaasi tí'maesa Póronopa'a
tuwaná miráumai asóvamatinkava kúwasa

¹⁰ aamoi-yántáá'á símúwata máyaawanasaya
nompí-sípívímbá kónáe séwánda-tawaiya ímo
makáawanda-yantaa'a símúwata kuráumne.

Árómaa-naopa'a kuráunda-kwasaiya.

¹¹ moórá-nompi-sipigo Arekesándiyaavakemba
áwí'a keáváráwái-ísóí-sípígó éna úndámo
torái-kánáá mimbárágóná nonkwaaúmpímbá
kwáyowata kaumbo-kwíyómbá maisuwéta
mindómpí-sípívímbá usáateta kweémeta

12 Sísari-marava'a Sáírákusu-naopa'a kwéta marapátá ásáveta kaumbo-nó'wáámbá kwaéta

13 nompí-sípívimbá usáateta kwéta Árísiyamu-naopa'a kógwaeta usá aaváyaavimba sínaaempakenta úndá toréna siméntámenaya kwéguwata kae'-nó'wáámbá kógwaeta Ítári-marava'a Pútíyori-naopa'a marapá'á ásávaawanasaya

14 Ísun-aai ísówai máyówata ko-tuwánaawanasaya simásimesaya sésa moórá-sontaa keséya ménaaowe suwatá miráumaiya moórá-sontaa miwísé maéta Árómaa-naopata marapátá kówánda

15 Árómaa-naopakemba Ísun-aai ísówai kówánda-ainta isésa aampaké kotiránáe sésa Ápíyasi-naopa'a máákéti-maruka'a amápa-kwaasi kwááyumo kwaí-námbá kaumbo kwáyopa'a tuwaná Póro tuwánéna Áánútumpa'a aamoí úwana arunkó kawé'á uráiyé.

Póro Árómaa-naopa'a mérain-kwasai.

16 Póro arunkó kawé'á kwéuwata Árómaa-naopa'a kówánanaya mindáópaken-kamaani-kwaasi Pórontavai séna íma ándá-naumpa'a maé úwoi-naumpa'a ménana i-kwáásígó enká'á kárákwiyiniye súwana

17 kaumbo-nó'wáámbá maisuwéna Póro mindáópakemba Yútaa-kwaasiti anóndarawa'a tááyowasa kwená naaúmpa'a tuwaná simátimena séna kesí kwaásiyono. Yútaa-kwaasi simái íma sáwí'a uráumpo kentáá síkwá'nái ámáámba íma káráraundanivo Yérúsaremu-naopa'a

kembá táto'mai Áróamáni-kamaani-i-kwaasira'a tíméwasa ándáva'a sínkaraawe.

¹⁸ sínkaresa sínkamiyanesa kesáái avakáá-omba íma isasá ayúrankanae sewasá

¹⁹ Yútaa-kwaasi mináimbá kárówa'a kesí ááimba íma sáwí'a uróntavai sé'a Áróamáni-kamaani-aiva-kawaanakanopa'a konaná kesáái isáníye. kesí Yútaa-kwaasi aai simátinkanae íma súnda kesáái isáínkwáe sé'a Áróamáni-kamaani-aiva-kawaanakanopa'a tiráumne.

²⁰ Yútaa-kwaasiya Áánútumo usásinkaiwaimbo amu'makáundawain-aai séwánasa tátokesa siyáánka'a asáauraamba pó'a tááyamai tuwáné'a simátimenae Póro súwasa

²¹ isésa miwí sésa Yútiyaavakemba Yútaa-kwaasi íma entávái aúvái agaimái túwáawana tiráiyé. íma évakarawai aai másimasimesaya entávái sáwí-aimba íma kwésimankaawe siráawe.

²² amápa'-mapa'a Ísuna aampa'á kwégontavai sáwí'a kwéumatinkaamba kwéisaumpo mináimbá simásímínata ísáano siráawe.

²³ simásuwesa moóra-tawai Póro simátimininkanaa marésa komésa minkánáá túwasa sáwíva-kwaasi Póro máyopa'a tuwaná aaváyaavinkemba ááimba ásárena Áánútu kwená kwaasi kwégawaain-aimba simátíma'maena no'wáámba móanasaraiye. naaóvá'á Mósesi agaimakáin-aimpinkene Áánútun-aai simátímakowai agaimakáan-aimpinkene Ísun-aai simátíma'maena iyéna Ísun-aaiyavai áraire sígwáe séna simátimuwasa

²⁴ isésa évakarawai sésa árair-aine suwasá évakarawai sésa kampar-áiné suwasá

25 miráumai aaisankáá simái taaínkaar-
 uwaná Póro séna naaóvá'á Áánútun-
 amanko moóráwaimba Áánútun-
 simátímakowaimba áwí'a Áísáyaamba
 simámuwana kentíkwá'náyomba simátímakomba
 mináimbá árair-aimban-iyé.

26 Áísáya agaimaréna séna

Áánútu séna minkwáásiyávái kosimátíme se
 kwéisaambanivo íma ísámai kawé'á
 kwéowe. kwéawanaambanivo íma
 awánamái kawé'á kwéowe.

27 miwítí imáyáao umbái kwétaisana tááko aaimó
 isáiyávéna ávón-kaisaná túranko awánaiyavena
 ávón-kwégaivo ímo mirámó ésamo ésa táá'o
 isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo
 miwítí sáwí-imayaaomo tuwésamo kesópa'o
 tenkákái sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'á
 umátinkausino Áánútu siráiyé

Áísáya agaimaréna siráiyé. Póro simásuwena

28 séna kemá mirá kwéowa'a pó'a simátíme'a sé'a
 Áánútu sáwí'o umáímo máyáampinkemba kawer-
 ámpá'á kwémetinkain-aimba ó'onkaa-kwaasi
 kosimátímakaundaya Áánútun-
 aai kwéisaawe

29 Póro mináimbá simásuwowasa [Yútaa-
 kwaasi kwesimá kwesiman-esa aaisa-símaesa
 kóuraawe.]

30 kóuwana Póro mindáópa'a ména kaer-ímá
 maisuwéna kwená óntamba naanka'á kwétuwena
 máyomba sáwíva-kwaasi kwenópa'a tuwaná
 aamoí éna

31 Áánútu kwená kwaási kwégawaain-
 aimba Ísóigo Ísu Káráisitín-
 aai simátíma'maena

iráiye. kámááni-kwaasi mináíntávái íma aambá
aúnúwana asiramái simátíma'maena iráiye.
kemá Áríku sún-da-aimba ánásaiye.

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7